

Naročnine: enoletno 36 Din, za
krajino 40 Din.
Uredništvo:
Ljubljana, Konjicova ulica 5. Telefon 8122, 8123, 8124, 8125, 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 819. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Šk. savodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wien
Nr. 105.241.

Ob mrtvaškem odru Gregorja Žerjava

Zastopnik Nj. Vel. kralja pri pogrebu - Izrazi sožalja iz domovine in inozemstva - Zadnji po-
čitek dr. Žerjava v Kazini - Določbe za pogreb

Krsta s truplom dr. Žerjava je bila včeraj na pokojnikovem stanovanju v rodbinskem krogu - Ponoči so pre-
nesli krsto v kazinsko dvorano, ki je danes ves dan in jutri dopoldne dostopna občinstvu - Pogreb se prične v
nedeljo točno ob 11. dopoldne

Ljubljana, 28. junija.

Opetovano sem čul od ljudi, ki pokoj-
nika niso dobro poznali, o njegovem
značaju sodbo, ki čisto gotovo ni bila
točna.

Jaz, ki sem ga poznal od mladih let
in ki sem sam z njim nekajkrat prišel v
načelne konflikte, lahko govorim o tem
objektivno. In z mirno vestjo lahko re-
čem: Bil je velik človek, ne samo po
bistrosti svojega uma, po svoji vsestran-
ski izobrazbi, po svoji veliki koncepciji,
ampak tudi po globokem čustvovanju
svojega srca, po plemenitosti svoje duše.

Človek, ki je občutil tako neizmer-
no ljubezen do svoje življenske družice
in svojih otrok, kakor pokojni Gregor,
že zaradi tega ni mogel biti slab. Kdor
ga je kdaj videl, kako se je igral s svo-
jo deco, kako je miloval svojega Boča
ali Žgavčka — na ducate imen je znašel
za svoja dekleta in za svojega fantiča —
ni mogel pojmovati, da je ta otrok med
otroci tisti obsovažen politiki, ki so mu
očitali neusmiljenost srca in maščeval-
nost.

A jaz sem videl, kako si je včasih sam
pritrgal zadnji krajcar, da ga je dal po-
trebnemu; sam sem videl, kako je z lah-
ko gesto odpustil političnemu nasprot-
niku, ki mu je napravil težko osebnostno kr-
vico ter šel zanj celo iskati službe... In
če je kdaj rekel trdo besedo, mu jo je bi-
lo naslednji trenutek žal.

Svojim prijateljem in somišljenikom
je bil zvest do skrajnosti. Vsakdo se je
lahko nanj obrnil v vseh težavah. In
dasi se je sam često nahajal v obupnem
položaju, je vendar imel za druge tola-
žilne besede in polno razumevanja za
njihovo bol. Kjer je mogel, je pomagal z
nasvetom in dejanjem.

Bil je celo preveč zaupljiv. Sam odkrit
človek, ki je znal tudi v obraz povedati
brezobzirno resnico, je tudi drugim ver-
jel. V življenju mu je to prineslo marsi-
kako bridko razočaranje — in morda ga
je najbolj bolelo to, da je bil čestokrat
izdan od ljudi, katerim je brezpogojno
zaupal.

Srditi politični boj, ki ga je moral bo-
jevati celo življenje, mu je nakopal mno-
go savaštva in nasprotstva. »Viel
Feind, viel Ehr« — je veljalo tudi zanj.
A on ni bil vesel tega, — nasprotno.
Pred par leti mi je rekel: »Dovolj sem
že trpel, ne maram nobenih konfliktov
več, nobenih sovražnikov več, v miru
hočem delati in živeti.« — Ta želja mu
seveda ni bila nikdar izpolnjena. Njego-
vo življenje je bilo neprestan boj.

V tem boju je pa imel železne živce.
Kakor se godi v vsaki vojni, tako je tudi
pokojnik doživel marsikateri poraz. A
ko je bila njegova okolica najbolj potr-
ta, je Gregor, ležeč v postelji s smrtno
boleznijo v prsih, prvi dvignil svoj glas
in bodril na nove borbe ter vlival po-
guma poražencem. Bil je res vojskovod-
ja, ki ne klone nikdar in nikoli, ki vztra-
ja in vzdrži do zadnjega, in v katerega
vsled tega armada brezpogojno zaupa.

Velik in plemenit duh je bil dr. Žer-
jav. Vsako stoletje ne rodi takega. Sla-
va njegovemu spominu!

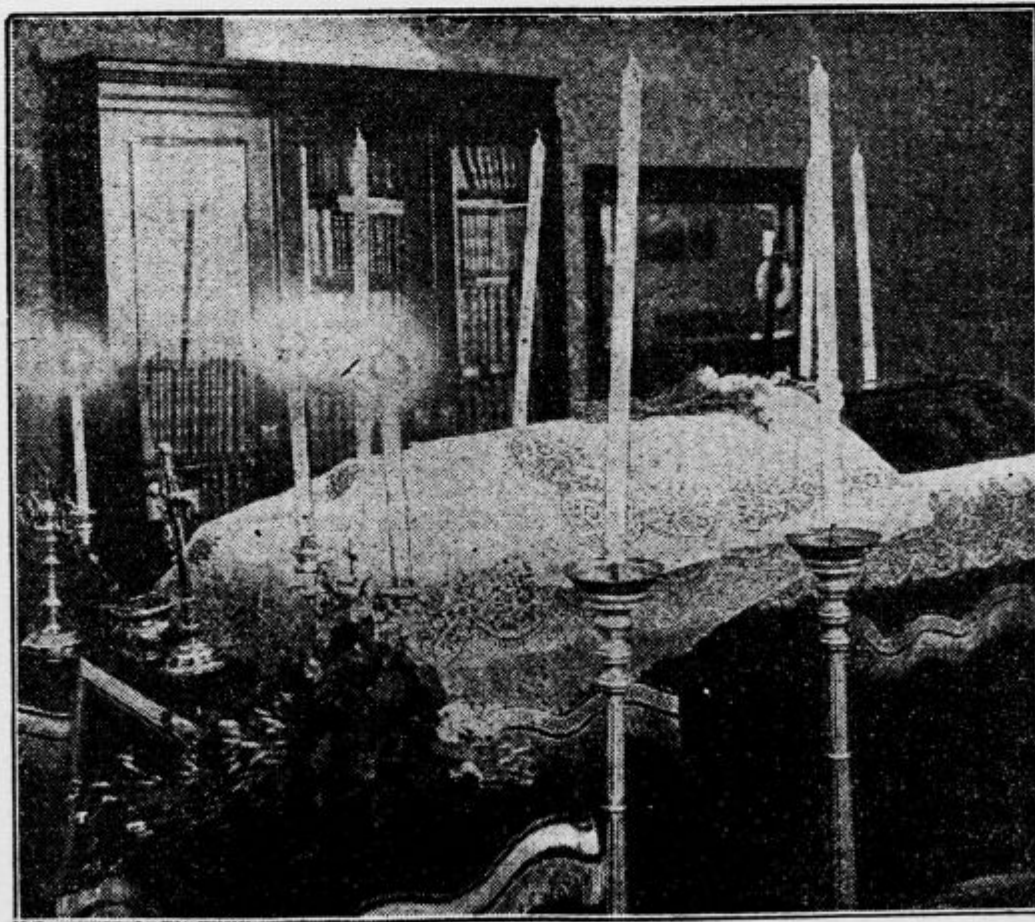
Dr. Dinko Puc.

Beograjčani na pogrebu

Beograd, 28. junija. p. Na pogreb pok.
dr. Žerjava odpotuje tekoma jutrišnjega dne
večje število njegovih intimnih političnih
prijateljev. Zlasti številno bodo zastopani
beograjski slovenski krogi in višji uradniki,
ki so bili več let najtesnejši sodrujci dr.
Žerjava v raznih ministrstvih.

Posmrtna maska dr. Žerjava
(Masko je posnel prof. Sever.)

Dr. Žerjav zadnjič v svoji delovni sobi

Krsta s truplom dr. Žerjava je bila včeraj položena v pokojnikovem ljubljanskem
stanovanju.

Ministrstva, ki jih je svoj čas vodil dr.
Žerjav, so razobesila žalne zastave.
Nedeljskega pogreba v Ljubljani se ude-
ležijo posebna odposlanstva vseh teh mini-
strstev, da na ta način izkažejo svojemu
nekdanjemu šefu poslednjo čast in spošto-
vanje.

Nocojšnja »Pravda« posveča dr. Žerjavu
spominski članek in naglašja, da je pokoj-
nik užival v vseh krogih največje spošto-
vanje. Dr. Žerjava so povsod cenili kot
iskrenega in odločnega borca za jugoslo-
venske ideale.

Vsi Jugoslovenci čutijo izgubo

Bivši hrvatski kralj, namestnik
in nar. poslanec Juraj Demetro-
vić je poslal našemu direktorju
dr. Albertu Kramerju naslednje
pismo:

Zagreb, 28. junija.

Dragi Albert,

naš neumorni Gregor smirilo se, kad sam
to najmanje očekivao. Prije 8 dana obra-
dovao sam se, što je mnogo bolje izgle-
dao nego inače. Držao sam, da je ono,
što je neizbježno, još daleko, a radovao
sam se, da ću ga opet ovih dana videti
i razgovorati ž njime o mnogim pitanji-
ma, koja su nas obojicu interesirala. Kad
tamo, dodje mi ovaj koban i neočekivan
glas, koji me je upravo porazio. Jedna
pozitivna snaga našeg naroda, i to snaga
prvog reda, nestala je iz naše sredine.
Nema ga više među nama.

Iskreno Ti moram da kažem, kako
sam se divio, kad sam znao još nedavno
čuti iz njegovih ustiju poklik: »Osećam
toliko snage u sebi, da bih mogao pre-
okrenuti svet.«

Siromah, jedva je još u njemu bilo
malo života, ali duh je njegov bio jak i
snažan tako, da je na sve telesne slabos-
ti i zaboravio. Neobično je to, da je u
tako slabom telu mogao, da bude tako
živ duh do poslednjeg časa.

A što da Ti kažem za utjehu nad gu-
bitkom takvog druga? Napredna Slove-
nija i uopće svi Jugoslovenci osećaju taj
gubitak teško, možda još više danas ne-
go ikada.

Dragi Albert, primi uverenje, da sa
Tobom kao i sa svim Gregorovim dru-
govima iskreno saučestvuje Tvoj
Juraj Demetrović.

Zadnjič med sv. jimi

Za prevoz trupa pokojnega dr. Žerjava
je ljubljanski mestni pogrebni zavod takoj
snoči izvršil vse potrebne priprave. Me-
daljer prof. Franjo Sever je še posnel ma-
sko, nakar je bilo truplo v navzočnosti
uradne komisije iz Radovljice položeno v
kovinasto notranjo krsto, ta pa v zapečate-
no zunanjo. Okrog 2. zjutraj je bilo delo
končano in tekoma dveh ur je ljubljanski po-
grebni avto pripeljal pokojnika v Ljubljano.

Tu pred našimi očmi plapolalo in bežno
izgorevalo plameni, tial, skromni kakor je
bila duša pokojnega Žerjava. Izmučeno
truplo leži v njegovi veliki sobi, ki mu je
bila spalnica in delavnica. V ospredju pisal-
na miza, za katero je pokojnik prebil tolike
dneve in tolike noči, snujoč vedno nove ak-
cije, poglabljajoč se v vedno nove ideje in
teorije. Njegova toli občudovana bistrina
duha, verziranost v vseh vprašanih upra-
ve, fenomenalno znanje, ki se je raztezalo
na vse stvarne probleme politike, gospo-
darstva, socijalnosti in kulture, ima svoj
izvor v tej sobi, v tej knjižnici, v tihia
urah, ki jih je dr. Žerjav prebil pri proble-
mih, knjigah, pri učenju. Bil je politik, ki
se je neprestano učil in znova poglabljal.

Pogledamo skozi linico njegove krste.
Nekak svetel blesk in tihia sil odseva z ob-
raza, ki je moral prebiti poslednje trenut-
ke v najlepšem miru in spokojstvu. Jasno
in kristalno čisto, kakor je bilo dr. Žer-
javovo življenje, tak je tudi njegov po-
slednji podrav življenju, njegov poslednji
osmeh, njegovo zadnje slovo od svojcev,
od prijateljev, od svojega, z neizmerno
ljubeznijo oboževanega naroda.

S stene gleda na pokojnika lik njegove

pokoje Milena. Veselo se smehljala in zre na svojega predragega druga, s katerim je delila vse dobro in slabo in kljubovala tudi najhujšim viharjem. Sedaj ju spaja večna zveza, ki je ne bo kalila niti najmanjša sapica, niti kaplja zavisti in zlobe.

Tan v ozadiju, za poslednjim vzglavjem dr. Žerjave stoji njegova postelja. Osamljena je, brez svojega bremena. Tu je počival pokojnik, tu se je mnogokrat boril s smrtjo, tu je premagoval samega sebe, tu diktil spomence, neutrudno sprejemal prijatelje, izdajal direktive, tu je neumorno pisaril, tu je študiral in prebdel mnogo mnogo noči. Kako težko je bilo pogledati dr. Žerjavo na njegovi postelji, a kako silno so zvenele njegove misli, kako bodrilen je bil razgovor, kako silna je bila vera, ki ti jo je vlivala vsaka njegova ideja!

Le redkim je bilo dano, da so ga spoznali do dna. Ni velik krog prijateljev, katerim je razodel vse kamrice svojega srca, vse bogastvo svojega duha. Bil je edinstven mož po kremenitem značaju, vzor poštenosti in nesebičnosti, a resnicoljubnost in eksaktnost je ljubil nad vse.

Tiho dogorevalo sveče, temno plamte nageljni na njegovem zlatem srcu.

Glava kione k zadnjemu pozdravu. Kriz omega, ki je premagal svet s svojim duhom, je tudi pokojniku drug in prorok njegovega vstajenja.

Rezek telefonski zvonec preseka tišino, od zunaj se oglašajo klici, a mrtvo telo se ne gane več. Preveč je dalo od sebe, sedaj prosti za tiho spokojsstvo. Ne dvigne se več slušalo, ki je posredovalo toliko idej, toliko misli, tliko akcij in dejanj.

Gregor Žerjav je mrtav.

ba.

V Kazini

Pred Kazino postajalo vozovž za leandri in drugim zelenjem. V balkonski dvorani v prvem nadstropju se postavlja katafalk, kamor bo položen dr. Žerjav po prenosu iz stanovanja v Vegovi ulici. Ravnatelj pogrebnega zavoda sam vodi delo in ustvarja žalobni hram, kjer bo dr. Žerjav danes sprejeman svoje prijatelje in znance, svoje čestitice in tudi marsikatero nasprotnika iz nekdanjih bojev — poslednjič.

Dohod v dvorano bo naravnost s stopnišča, odhod pa na levo, kjer bodo na razpolago za vpisovanje kondolence liste.

Pristop k odru bo dovoljen v soboto od 9. dopoldne do 19. in v nedeljo od 8. do 10.

Iz tužno jesensko nastrojeneja nebeskega zvoda kapljajo kakor tla. Drobne solze. Raz mogočno poslopje Kazine veje črni prapor, znak žalosti vseh onih, ki ljubijo naš jugoslovanski narod, tako divno državo, njeno svobodo in zlato bodočnost in se zavedajo, kako bridka izguba je nas vse zadelo.

Vročje srce

(in memoriam.)

So udarci, ki nam je misel nanje tako težka, da se je branimo do zadnjega. Nečemo jih videti, ko rasto v našo bližino, ne moremo jim verjeti, ko so že padli na nas.

»Ali je mogoče!« Oh, kako malo hlimbe je časih v tem vzklaku...

V vihanje vidovdanskih trobojnic, ki so se bile pravkar jele spuščati s ljubljanskih streh, se je zaletela črna ptica in zakrakala:

»Nikdar več!«

Gregor Žerjav je zatisnil oči. Bile so trudne. Nagledale so se bile plemenitosti in hvaležnosti tega sveta.

Njegovo srce je zastalo. Kdor je poznal to srce in kdaj je za trenutek začul njegov pravi utrip, ta skoro ne verjame, da se je res naveličalo biti. Tako močno je bilo, tako nenasično željno dela in borbe. Dvajset let se je upiralo smrti, dvajset let je odlašalo:

»Samo še to, samo še ono. Ni še čas. Brazde še niso zorane...«

To vroče, tolikanj osovraženo in obrekovano srce.

Osovraženo in obrekovano. Brez grenkobe zapišem ti dve besedi. Politika je politika, pravijo ljudje, če jim očitaš, da morejo toliko sovražiti in toliko obrekovati.

In političnemu rojstvu Gregorja Žerjave niso sijale mirne zvezde. Izšel je iz dobe, ko so se v krčih čistili pojmi. Prag njegove kariere je bil preval med minulostjo in bodočnostjo. Njegov pogled se je neučakano upiral v jutrišnji dan, nasprotniki so mu bili sedemkrat ovire in ovire so mu bile sedemkrat na poti. Taki ljudje ne dajejo radi pardona, zato ga tudi najdejo malokdaj. Navdušenje teh in mržnja onih jarko črtata njihove obraze v zgodovino dne in šele sadovi njihovega poštenega dela jim pravično izoblikujejo relief.

Bila so leta — kaj vem, morda jih še danes ni konec, morda jih še dolgo ne bo — leta, ko je bilo v nasprotnikih in nevtralnih krogih dobri ton, govoriti o Gregorju Žerjavu tako, kakor človek ne govori o človeku. Ta leta boš v zgodovini lahko našel: tista so, ki beležijo skoro ob slehernem važnem napredku v gradbi in izgradbi mlade Jugoslavije ime bojnega, sušičnega, neprestano umirajočega in v svoji žilavi delavnosti neumrljivega Gregorja Žerjave...

Ali bo kdaj napočil Slovincem čas, ko bodo spoštovali take ljudi tudi preko barikade?

Njegov voščenoobedi obraz je hladen. Njegove temne oči ne tlijo več, iz njegovih ust se ne bo nikoli več izvila beseda. Če mislim na to, me obide, kakor da stojimo vsi skupaj ob zaključku globoke, pretresljive drame. Tragedija vročega srca je doigrana.

Usoda vročega srca, zaprtega v hol-

no telo. Čas je odmerjen, glej, tam že štrli mejnik, in mirna, potrpežljiva pot mu je prekratka; bolnik hiti, hiti, ne more se unesti, v neprestanih zagonih izčrpa ostanke svojega življenja; volja, vera, verna in odločnost, vse se nestrpno podeseterja v njem — in nihče, nihče ga ne razume, da ne more drugače in da ne utegne oklevati. In nihče ne ve, kako težka mu je misel na smrt — misel na odhod v večni pokoj sredi delavnega dne...

Grešil bi, če bi veliki govoril o drami pokojnikovega življenja. Grešil bi, zakaj strogi kritiki takih dram so zmerom zdravi ljudje. Oni ne razumejo tragedije vročega srca v bolnem telesu. Vročje srce je treba obruhati s peno, bolnega je treba pobiti s kamenjem: tak je pravekovni zakon trume.

Za mnoge, vsepremnoge je tudi danes še zaman, da je bil Gregor Žerjav eden najbolj celih mož in notranje najbogatejših ljudi, ki so kdaj odlikovali blatno arenno naše politike s tem, da so stopili vanjo. Vem pa: v tem trenutku je (na tej in na oni strani črt, ki ločijo mišljenja) že veliko več tistih, ki z bolejšto vedo, da smo vsi, pristajši, nasprotniki in neprizadeti gledalci, izgubili nekoga, za kogar nimamo, nimamo nadomestila.

Zakaj časih je duši in telesu dobro delo, da si misliš misli nanj kako je z blede, prozorno roko odrival smrt, da bi dodal še kamenček, vsaj še kamenček k svojemu delu.

Spomladi leta 1924. mi je rekel: »Vem, da so moji dnevi šteti. Zadovoljen bi bil, če bi mogel živeti vsaj še pet let: toliko da vidim kaj bo z Jugoslavijo, ki smo se zanjo borili in trpeli...«

Le malo želja se v celoti izpolni v življenju.

Vladimir Levstik.

Dr. Žerjav in nacionalisti

Menda ga ni bilo v rokah pokojnikovih političnih nasprotnikov orožja, ki bi ga večkrat uporabili proti njemu, kakor istovetne njegove osebe in dela z akcijo jugoslovanskih nacionalistov v letih njihovega pokreta med Slovenci. Zaman so bili vsi ugovori in protidokazi s strani velikega pokojnika in tudi iz vrst nacionalistov samih. Dr. Žerjav je moral odgovorjati če ne za vsak dober, sigurno pa za vsak pogrešen korak jugoslovanskih nacionalistov.

Ni še čas, pisati zgodovino in spomine pokreta jugoslovanskih nacionalistov med Slovenci. Prišel pa je sedaj, ko leži na mrtvačnem odru tisti mož, kolega imen se je uskočkrat vezalo na ime bivše Orjune, trenutke, da se enkrat za vselej razjasni to žalostno poglavje o metodah naše politične borbe v polpreteklih dneh.

Dr. Gregor Žerjav je bil do zadnjega vlakenca svojega srca prežet jugoslovanskega duha in zato je bilo čisto naravno, da je posvetil takoj splošna novo se porajajočemu pokretu jugoslovanskih nacionalistov svojo pozornost in bil med prvimi člani nove organizacije. Stopil je v osebne stike s posameznimi voditelji jugoslovanskih nacionalistov in ostal z njimi v zvezi do svoje prerane smrti. V razgovorih z voditelji nacionalistov je razpravljaval vedno in izključno samo obča nacionalna vprašanja, nikdar pa ni dal pobude ni niti vedel za katerokoli akcijo jugoslovanskih nacionalistov, ki so delali vedno iz lastne iniciative in na svojo odgovornost. Pač pa je bil baš on tisti, ki je ponovno svaril in opozarjal na posledice prevneto zamišljenih akcij in stalno svetoval zmerneje nastopanje, za kar je žel iz vrst nacionalistov marsikatero pikro. Samo take in prav nič drugačne so bile zveze pokojnega dr. Žerjave s pokretom jugoslovanskih nacionalistov.

To je bil glavni vzrok, da je ohranil dr. Žerjav kot nacionalist stike z jugoslovanskimi nacionalisti tudi tedaj, ko so se razlikovala njihova stališča od taktike stranke, ki ji je načeloval. Bilo je v tistih dneh, ko se ni vedlo pri nas ne kod ne kam. Dr. Žerjav je ležal po težki operaciji v Berlinu, kjer sem ga ponovno obiskal in mu obrazložil stališče jugoslovanskih nacionalistov, ki so ostali zvesti stališču narodnega in državnega edinstva in odbijali vsak kompromis v tem vprašanju v kakršnokoli smer. Po mojih izjavah je bil pokojnik pogledal in smehljaje dejal: »Bodite mirni in vedite, da ne bom nikdar zapustil stališča narodnega in državnega edinstva! Jugoslovenstvo je bilo in bo ostalo za vedno moja maksima!«

Ko sem ga po par mesecih obiskal v tih bolniški sobi v Beogradu, so se razmere že mnogo spremenile. Prešla vsa na berlinski razgovor, ko sem mu pripovedoval o delu nacionalistov za razširjenje jugoslovanske misli med narodom. Prekinil me je in pričel govoriti o jugoslovanskih ideji in nalogah jugoslovanskih nacionalistov v bodočnosti. Poln optimizma je bil njegov govor, ki je izzvenel v besedah:

»Bile so borbe, so in še bodo. Veliko jih je bilo, ki so se v teh desetih letih borili za jugoslovansko misel. Mnogi od teh borcev so obupali nad uspehom in vrgli puško v koruzo. Ostalo nas ni mnogo. Kar pa nas je, bomo ustvarili novo jugoslovansko fronto, ki bo zmazala prej ali slej. V tej fronti se bomo lahko združili vsi, ki smo ene misli in ene želje: stvoriti državo močno in veliko in napraviti narod srečen in zadovoljen. V tej fronti čaka tudi vas jugoslovanske

nacionaliste velika in odgovorna naloga.«

Polne optimizma in globoke vere v bodočnost Jugoslovenstva so bile besede velikega pokojnika. Ni pa mu bilo dano, da bi doživel končni dokaz uspešnosti svoje vere. Na nas nacionalistih pa je, da se oddolžimo spominu brata dr. Gregorja Žerjave s podvojenim delom za Jugoslovenstvo in napredek države.

Drežje Verbič.

Dr. Žerjav in CMD

Pred 20 leti se je slovenska akademsko mladina z velikim navdušenjem udeleževala pri narodno-obrambnem delu; bila je ponos Družbe sv. Cirila in Metoda, kateri je v korist uvedla narodni kolek in nastopala na podružničnih shodih. Njen vpliv je prodrl prvikrat na skupščini v Logatcu leta 1906, kjer se je Žerjav uprl zoper dotedaj običajno poklonitev okrajnemu glavarju z izjavo udanosti, zvestobe in pokorščine cesarju.

Mejnik družbenemu delovanju pa je postavila skupščina v Bohinjski Bistrici leta 1907, ko je v debati o tamiškem poročilu dr. Žerjav razvil načrt, kako naj bi Družba uravnavala svoj delokrog in dosegala svoj narodno-obrambni namen. Povdarjal je, da je treba zainteresirati zanj ljudstvo; zato je gral običaj, da so se vršile družbene skupščine ob delavnikih, ker narodno-obrambno delo ne sloni le na duhovščini, nego je prešlo večinoma na svetne rame. Navsetoval je preosnovno podružnic: kako naj se izvrši, je pojasnil pozneje v družbenem koledarju s člankom »Vzorna podružnica«. Sprožil je vprašanje, ali je umestno, da se nastavlja na družbenih solah redovnice, in tako podprl zahtevo mnogih tržaških Slovencev, ki so si želeli namesto šolskih sester posvetno učitelstvo.

Večina skupščinarjev je odobravala Žerjavova izvajanja in mestni župan Ivan Hribar je izrazil v daljšem govoru svoje veselje, da stoji na prvem mestu narodnih brambovcev akademsko mladina, katere navdušenje za Družbo sv. C. in M. je vzorno, zlasti pa njegova voditelja dr. Žerjava; izrekel mu je zahvalo za njegovo požrtvovalnost.

Za družbenega tajnika izvoljen je doktor Žerjav neumorno izvajal svoj obrambni načrt in podajal o družbenem delovanju na skupščinah temeljita poročila. Omeniti treba smrtno nevarnost, v kateri se je nahajal leta 1908. v Ptuj, ko je nemčurska gonja navalila na CM zborovalce in z vso silo napadla posebno dr. Žerjavo. Po preporodu, sledečemu skupščini v Bohinjski Bistrici, je družba sv. C. in M. v vsakem oziru napredovala. Znatno del njenega napredka treba pripisati marljivemu delovanju njenega tedanjega tajnika dr. Žerjave.

Ivan Vrhovnik.

Žalovanje v mariborski oblasti

Maribor, 28. junija.

Dr. Gregor Žerjav umrl? — Torej je vendar res! Tako in slično so danes presenečeno in žalostno vzklicali, ko so dobivali »Jutro« v črnem okvirju. Sinočnja vest o nenadni smrti moža, ki je igral v življenju naprednih Slovencev in v borbi za Jugoslovenstvo tako veliko vlogo, se je zdelo tako neverjetna, da je bilo potrebno potrdilo črno na belem. Že sinoči se je Jobova vest z neverjetno naglico razširila ne samo po mestu, marveč po vsej mariborski oblasti. Pred uredniškimi prostori naše podružnice so se zbirale pozno v noč cele gruč pred kratko afišo. Ljudje so odhajali, da sporoče žalostno novico znanec, a vedno znova so prihajali drugi, da se sami priprajo. Avtobusi, ki vozijo na vse strani iz mesta v bližino in daljino okolico, so ponesli vest v najoddaljeneje kraje in še pozno v noč je brnel skoraj neprestano telefon v uredništvu mariborske podružnice »Jutra«. Iz Prekmurja, Slovenskih goric, Dravskega polja, Dravske doline, celo iz Avstrije so prihajala telefonična vprašanja, ali ni morda kaka pomota. Naši uredniki so mogli na vsa vprašanja dati žal le pritrdilen odgovor.

Za »Jutro« so se danes ljudje kar trgali. Vsakdo je hotel vedeti, kako je moglo priti tako nenadoma, docela nepričakovano do katastrofe. Kar na ulici so v gručah prebirali »Jutro« in povsod si mogel slišati izraze žalosti in obžalovanja nad nenadomestljivo izgubo.

Pokojnikovi rodbini je bilo že sinoči, posebno pa danes odposlanih iz Maribora in ostale mariborske oblasti mnogo sožalnih brzojav in pisem. Nedeljskega pogreba se udeležijo tudi iz mariborske oblasti zastopstva mnogih kulturnih, narodnih in humanitarnih organizacij, ki jim je bil veliki pokojnik duševni vodja, svetovalec in podpornik. Vsi oni pa, ki ga ne bodo mogli spremiti na zadnji poti, se bodo v duhu poslavljali in oplakovali nenadomestljivo izgubo moža, ki je vedno stal tudi na braniku naših nacionalnih interesov na severni meji.

V pričakovanju radostnega dogodka na Bledu

Beograd, 28. junija. Sem so prispele z Bleda vesti, da je radostnega dogodka v kraljevi družini pričakovati v kratkih dneh. Govori se, da bo kralj in kraljica zapustili Beograd in odstopovali na Bled, kamor bi prispel v nedeljo dopoldne.

Zastopnik Nj. Vel. kralja pri pogrebu

Kralj je odredil za svojega zastopnika komandanta IV. armije generala S. Matića iz Zagreba

Beograd, 28. junija, p. Smrt dr. Gregorja Žerjave je bila še sinoči sporočena Nj. Vel. kralju, ki je bil globoko presunjen nad žalostno novico. Ve se, kako visoko je vladar cenil pokojnika. Kralj je takoj po sprejetju vesti odločil, da

se po posebnem zastopniku udeleži pogreba ter je odredil v to svrhu komandanta IV. armije v Zagrebu, armijskega generala Svetozarja Matića, ki bo sporočil rodbini kraljevo sožalje.

V. Vilder.

Ob grobu predragega prijatelja

Zagreb, 28. junija

Zapustil nas je delavec in vojak, fenomenalni tvorec in vztrajni borec. Bil je vsikdar na delu, poln načrtov, neprestano razmišljajoč in fantazirajoč o aktualnih problemih — do poslednjega svojega diha. Takšnega ga je nepričakovano ugrabila smrt, kakor da bi bila prežala nanj, da ga zgrabi in da stre njegov neobvladen duh v trenutku, ko se je tega najmanj nadejal.

Polnih 20 let je vodil dr. Žerjav strahotno borbo predvsem s svojo boleznijo, ki ga je skušala telesno izpodjesti in ga je vedno znova naskakovala, da ga umori. On pa je premagal celo zdravniško vedo ne morda s tem, da bi bil obeloval najraznovrstnejša zdravilišča, marveč samo s svojo neodoljivo silo. Z energijo in z delom se je uprl smrtonosnim »uberkuloznim bacilom in jih ugnal s svojim psihičnim bojem. Poslednjih 10 let se križal nad njim razni specialisti roke in izgubliali nade. Še lanko jesen in letošnje pomlad so govorili da »ne bo zdržal«. Toda dr. Žerjav je imel še toliko dela in toliko nalog, ki jih je hotel rešiti, in toliko zamislj, ki jih je hotel ustvariti, da se ni vdal. Preživel je celo svojo divno, kdo bi si bil to mislil, od zdravila prekinjavajočo soporo. Ko se mu je pričelo slabiti srce, ker je manjkalo pljuč, se je podvrževal riskantni operaciji v Berlinu. Izrezali so mu dve rebri, da bi moglo srce svobodneje delovati in da bi kosti ne ovirale. ... Toda življenje se je nagibalo h kraju, bacili so izžemali ostanke njegovih sil.

Zadnjič sem se z njim srečal 5. in 6. maja na Bledu. Zdel se mi je, kakor da bo vsak hip izdihnil. Težko mi je bilo gledati, kako se muči, kako se napreza, kako zbirata zadnje življenske plamene. Žalobno nas je potoledal, ko smo se odpravljali v blejsko okolico na izlet: Kako ste srečni! Meni se zdaj, kakor da mi je vsak dan ki ga še preživljam, darovan. Zavdihnil je globoko.

Ne, ne, ko pa smo se pogrezli v razgovor o javnih vprašanjih, se je njegov plemeniti obraz ozrel. Zadržal nas je s tako globokimi sodbami in plamtel od tolikšne nade in vere v bodočnost, kakor da bo živel še najmanj 10 let.

In vrnil se je v Beograd. Sama kost in koža, s presekanimi rebri in nudili so mu tujo zdravo kri, da se na ta način vlije vanj tuje življenje. Podvrzel se je transfuziji krvi. Prijatelj mi je dal nove sveže krvi. Dr. Žerjav se je počutil, kakor da bi bil na novo oživel. Glas je postal močnejši, dihal je lažje in nade, te večne nade, so se znova bohotno razcvete. In že je bil znova pri delu.

Končno ga je izdalo njegovo srce. Prenehalo je biti srce Innaka, mučenika, srce nenavadno plemenitega in poštenega človeka. Utrnilo je kratkotrajno, ali bogato življenje nenavadno močne individualnosti, kakršne se rode v stoletjih.

Javno delovanje dr. Žerjave na kulturnem in gospodarskem ter političnem področju v zadnjih 15. letih moramo presojati s stališča njegove nadčloveške borbe z boleznijo. Drugače ne moremo razumeti njegove energije in dela, ki ga je forsiral v vseh pravih. Bolezen mu je uničevala telesno moč, zato pa se mu je poglabljala ljubezen do življenja, ga storila optimista ter oblačila njegovo vitalnost uprav do čudežnih meja. V tej neprestani borbi za življenje je našel zmisel in cilj življenja. V delu za plemenita in dobra stremeljenja je dosegal najvišjo življensko modrost. Odrči se je moral mnogoteri življenski radosti, da bi se mogel kosati z boleznijo, tako da je lahko z napol strtim telesom nadkrilil milijone drugih zdravih ljudi, ki so brez razuma razsajali svoje zdravje.

S pravo slovensko vztrajnostjo in solidnostjo se je leže v mladosti oklenil temeljev za svojo bodočo življensko borbo. A dr. Žerjav je razpolagal tudi s plodno fantazijo, z od Boga danimi talenti in močno genialnostjo. V našem nerazvitem narodu je mnogo talentiranih in genialnih ljudi, ki pa jim manjkalo značaji. Dr. Žerjav je bil duh, ki je v sebi združeval solidnost in eksaktnost s širokogrudnostjo in z itucijo. Na vse naše nacionalne probleme je gledal s potrebne višine.

Zagreb, Hrvaom in Srbom je bil rajni ki dr. Žerjav od vseh najbližji. S periferije države, tako rekoč tržaški begunec, je bil in ostal fanatičen Jugosloven. Nič ga ni moglo v tem njegovem prepričanju omajati, a dr. Žerjav je imel tudi pogum, da je to svolo vero branil povsod in jo nepotvorenolomačilo tako navzgor, kakor navzdol. Dr. Žerjav ni zavijal, dr. Žerjav se ni znal laskati. On, ki je bil vedno pripravljen na kompromise se v tem vprašanju ni hotel prilagoditi drugim, ter opustiti svoje temeljne misli. Tu je odrekel vsak vpliv nanj in ostal je povsem nepopustljiv.

»Več se bojim laskavcev, kakor pa onih, ki mi pretijo,« je nedavno napisal Lloyd George.

Da, dr. Žerjav ni znal laskati, temveč je pripovedoval resnico vsak čas in povsod. Govoril in oznanjeval je resnico svojemu narodu, čeprav je bila ta resnica pogosto nevesočna. A še eno redko lastnost je imel dr. Žerjav. Ni poznal nečimurnosti in samoljublja. Dileta ga je skromnost, ki ji je več do tega, da zmagoval ideje, kakor pa osebna slava in javna priznanja. Baš zato smo ga mi, ki smo bili njegovi tovariši in prijatelji in ki smo z njim sodelovali, tolikaj vznemirili! Mupakolno javno delo je znal okrasiti s toplimi in prijateljskimi občutki.

Dr. Žerjav je bil kot poslanec, kot minister in kot tovariš naš pones. Bil nam je vsem navdne dragocen bliser. Ko je poslednjič govoril v Narodni skupščini o proračunu, so se okoli njega zgromili prijatelji in nasprotniki, da bi ga mogli poslušati kot v cerkvi in da bi se mogli diviti njegovemu vsestranskemu znanju in njegovi objektivni in strokovnjaški kritiki v vseh resorcih. Ko

pa je hotel govoriti kdo izmed nas, je po hitel k dr. Žerjavu, da se z njim posvetuje in da dobi informacije, kajti ni ga bilo vprašanja, ki bi ga dr. Žerjav ne obvladal. Tragika njegovega življenja obstoja v tem, da se njegove sposobnosti, njegove sile, njegove brezprimerne energije in njegovo delo niso mogle v naših nerazvitih razmerah uporabiti in izkoristiti tako, kakor je on hotel in kakor bi bil on znal. To je tudi naša tragika. Dr. Žerjav zapuša za sabo veliko praznino, ki je dolgo ne bo mogel nihče izpolniti.

V. Vilder.

Glasovi časopisja

V »Politiki«, je napisal Gligorije Božović obširen članek, v katerem pravi: Brez dvoma je izgubila v osebi dr. Gregorja Žerjave naša sedanost važnega javnega delavca, precizno oblikovanega političnega človeka in najbolj prepričanega Jugoslovena.

Osvobodjenje je zateklo pokojnega dr. Žerjave že kot popolnoma izoblikovanega političnega veščaka. Zrastel iz srede, ki je nacionalno posebno trpela, ki se je socialno hotela oteti in duhovno osvoboditi, je že takoj po končanem šolanju stal v središču splošnega naprednega pokreta v Sloveniji. Začrtal si je svojo javno pot in šel po njej brez kompromisov, moško in ljumsko, kakor so vedno delale te velike osebnosti.

Dr. Gregor Žerjav se je polvil na vidiu prav tiste dni, ko se je tudi v Srbiji izvršil zgodovinski preokret s prihodom kralja Petra na prestol. V tem velikem času je v sebi izdelal zdrave in velike osnove svojega nacionalnega naziranja, svojega popolnega jugoslovanskega nacionalizma. Hitro je prišel v stik z enakimi krogi Zagreba in Beograda istočasno je napovedal boj vsemu nazadnjaštvu in zaostalemu v Sloveniji.

Izhajalo iz resnice, da bo novi Slovinc nacionalno pravilen in krepak le tedaj, ako bo duševno svobodni: da bi dal novi zajednici, ki se je že slutila, svojo polno moč, se dr. Gregor Žerjav ni niti malo obotavljal spoprijeti se z nasprotnimi naziranj in dati ledo močan impulz ustvaritvi novega gledanja na svet, bolj svobodnega, humanega in primerneza za novo dobo.

Med napredno slovensko mladino je dr. Gregor Žerjav kmalu zavel vidno vlogo s svojimi novimi radikalnimi nastopi ter ga že pred prihodom kralja Petra na prestol vidimo kot voditelja in predsednika slovenske radikalne omladine ter izdajatelja njenega glasila »Omladinca«. Kot tak je prišel l. 1904. v Beograd na prvi jugoslovanski kongres.

Tako izoblikovan kot politik in javni delavec je dr. Gregor Žerjav napravil ogromne usluge za delo narodnega osvobodjenja in ujedinitja. Zato je tudi mogel l. 1918. stati v najožjem krogu graditeljev naše nove države. Njegovo glavno obelježje je integralno jugoslovenstvo in brezposkoni državno edinstvo. Ti dve stvari je pokojnik nosil v duši v prepričanju in delu kot titan, pristno in odkrito, pripravljen na boj proti vsem, ki bi v tem oziru bili slabi in hoteli kakršnekoli kompromise. To njegovo glavno obelježje je imelo za posledico vse njegovo nadaljnje javno delo do poslednjega dne. Kot Slovinc, kot nameten in pozitiven človek je politiko pojmoval kot delikatno in neobčutljivo kompromisano človeško delo. Hodil je po notih in smernicah, ki jih zapoveduje ljudem da neupričena in hladna človeška spretnost. Vedno na je stal kot vitez v sredi boja proti vsem, ki bi hoteli posegati po svetlinah jugoslovanskega nacionalizma in državnega edinstva. Na tem polju je bil ris in brezkompromisen fanatik.

V tej luči je treba presolati dr. Žerjavovo politično delo. Tudi njegovo ministrsko delo, osnivanje ljubljanskega »Jutra«, njegovo smer, njegovo borbo, organiziranje vseh naprednih Slovencev v eno politično zajednico, njen vstop v bivšo demokratsko stranko in pozneje v bivšo samostojno demokratsko stranko — vse je bilo rezultat tega njegovega političnega pojmovanja. Bil je silen parlamentarec, moder skupščinski posredovalec in molster za solucije in sporazume, kadar so bila na dnevnem redu težka vprašanja.

Kot minister dr. Gregor Žerjav ni imel prilike izkazati v polni meri svoje sposobnosti. Bil pa je neobčutljivo delaven in sposoben človek. Jasen, precizen, astalen in praktičen je ta mož vedel mnoge stvari ter jih znal lasno in določno brez kolebanja presoditi do samih osnov. Ta Slovinc je bil, kakor da bi združeval v sebi slovensko-nemško marljivost z galsko jasnostjo, a kot javni delavec kot član strankarskih vodstev in kot član ministrskih svetov se je Gregor Žerjav povzpel visoko in stopil v oni najmanjši krog naših državnikov.

»Vreme« niše: Dr. Gregor Žerjav je bil ugleden politik in nacionalni delavec. Zlasti se je populariziral v času nacionalnih bojev v Avstro-Ogrski, ko je igral vidno vlogo v slovenskem narodnem pokretu.

Poslanik Nešić v Beogradu

Beograd, 28. jun. p. Naš slovenski poslanik Liuba Nešić je prisel v Beograd, da poroča ministru zunanjih del o najnovejših obmeinih incidentih in o političnem položaju v Sofiji.

Danes je bil Liuba Nešić srečel od ministrstva zunanjih del dr. Markovića in mu podal referat. Liuba Nešić je zatem obiskal ministra dvora Boško Jeftića.

Uveljavljanje arbitražne pogodbe med Jugoslavijo in USA

Beograd, 28. junija p. Tiskovni oddelek ministrstva zunanjih del je noči izdal komuniké, s katerim objavlja, da so bile 28. junija v znanem deportmanu v Washingtonu izmenjane ratifikacijske listine o arbitražni pogodbi med Jugoslavijo in USA. Našo državo je zastopal naš poslanik v Washingtonu dr. Pizanić.

Zadnja fotografija dr. Žerjava

Fotografija je bila posneta v Beogradu na vrtu sanatorija Slavija, v katerem je dr. Žerjav stanoval, par dni pred njegovim odhodom v Ljubljano, v četrtek, 22. t. m. popoldne, torej ravno teden dni pred njegovo smrtjo. Na desni je dr. Albert Kramer, na levi lastnik sanatorija zdravnik dr. Brezovnik.

Izrazi sožalja iz domovine in inozemstva

Tekom včerajšnjega dne sta prejela direktor »Jutra« dr. Kramer in uredništvo dolgo vrsto brzobjavnih izrazov sožalja. Objavljamo jih nekaj v naslednjem:

Dr. P. Samal, kancelar predsednika CSR:
Praga. Globoko in iskreno sožalje nad smrtjo in bridko izgubo vnetega sodelavca iz svetovne vojne. — Přemysl Samal, kancelar predsednika CSR.

Dr. Karel Kramář, predsednik češkoslov. demokratske stranke:
Praga. Spominjajoč se skupnega dela z dr. Žerjavom za časa svetovne vojne za osvoboditev obeh naših narodov in ocenjujoč velike njegove zasluge za ujedinjenje Jugoslovencov, vam izražam globoko sožalje nad smrtjo našega odličnega prijatelja. — Za češkoslovaško narodno demokratsko stranko: dr. Karel Kramář.

František Hlavaček, voditelj čeških legij v Italiji in sedanjí glavni tajnik češke demokratske stranke:

Praga. Dragi prijatelj! Globoko potrta zaradi smrti dr. Žerjava vam izražam iskreno sožalje in bol zaradi nenadomestljive izgube velikega pobornika zdrave demokracije Jugoslavije. — Hlavaček.

Senator Václav Klofáč, predsednik češkoslov. socialistične stranke:

Praga. Obžalujemo smrt odličnega sodelavca v naši borbi med svetovno vojno in kakor vi tako tudi mi Čehi ohranimo ga vedno v častnem spominu. — Za izvršilni odbor češkoslov. narodne socialistične stranke: Klofáč.

Emil Šimek, prvi zastopnik CSR pri naši državi in sodruidnik dunajskih časopisov:
Praga. Najgloblje sožalje nad smrtjo prijatelja Žerjava izjavlja Šimek.

Ljuba Davidović, Beograd:
Beograd. Molim, izjavite rodbini pokojnega Žerjava moje iskreno sauešče in žalosti za njim. Mi prijatelji iz Beograda udružujemo v tuzi s prijatelji iz Slovenije in iz cele države. Izgubili smo ga, kad nam je bil potreban najviše in njegov svetli um in njegova velika ljubav prema otadžbini. — Ljuba Davidović.

Beograjski župan inž. Miloš Savčić:
Beograd. Tužna vest, da je dobi Gregor umro, jako me je užalostila. Veoma žalim, što ne mogu prisustvovati pogrebu čovjeka, koji ima ogromne zasluge za jedinstvo, koji je bio iskreni patriota i pravi i ubedjeni Jugosloven. — Miloš Savčić, bivši ministar, predsednik grada Beograda.

Dr. Borko, železniški direktor v Subotici:
Subotica. Konsternirani zaradi nenadne strašne izgube najidealnejšega Jugoslovca, prijatelja in očeta plakamo in sočustvujemo z vami vsemi in ubogo deco pokojnega dr. Žerjava. — Dr. Borko.

Bivši nar. posl. dr. Shvegel v Zagrebu:
Zagreb. Povodom smrti dr. Gregorja Žerjava prosim vas in vaše prijatelje, da sprejmete izraz mojega najglobljega sožalja zaradi velike izgube. — Dr. Shvegel.

Vodja nacionalistov Uroš Bjelić v Beogradu:
Beograd. Prosim vas, bodite tolmač našega iskrenega sožalja užalosti rodbini Žerjavovi in vseh jugoslovenski napredni Sloveniji v globoki žalosti zaradi izgube aglednega in zaslužnega Jugoslovca Gregorja Žerjava. Naj mu bo lahka jugoslovenska zemlja, ki jo je neizmerno ljubil, za katero je živel in deloval. Večen mu spomin! Slava mu! — Za jugoslovenske nacionaliste: Uroš Bjelić.

Sava Kosanović, bivši nar. poslanec:
Plaški. Težko potršen sa najdubljim pietetom klanjam se seni velikog pokojnika plemenitog našeg Žerjava i molim te, da

primiš izraz mojeg najiskrenijeg sauešča. — Sava Kosanović.

Bivši poslanik in pokrajinski namestnik Ivan Hribar:
Karlový vary. Ob smrti vzornega rodoljuba, neutrudljivega enovatelja, pogumnega voditelja moje iskreno sožalje. — Ivan Hribar.

Dr. Dragičević, bivši nar. poslanec:
Pančevo. Potresen smrću dobrog druga i prijatelja Žerjava, molim te, da primiš moje i dr. Boškovića iskreno sauešče. — Dr. Dragičević, bivši narodni poslanec.

Juraj Gašparac, bivši veliki župan:
Zagreb. Nad smrću neprežaljenog dr. Žerjava duboko saueštvuje Juraj Gašparac.

Večeslav Vilder, bivši narodni poslanec, Zagreb:
Zagreb. Duboko potršen plačem za velikim Jugoslovenom divnim prijateljem Grogom. — Vilder.

Skladatelj Petar Konjović:
Sombor. Iskreno sauešče u žalosti za dr. Žerjavom — Petar Konjović.

Uredništvo »Politike« v Beogradu:
Beograd. Molimo, da primite naše iskreno sauešče povodom smrti vašeg osnivača a našeg prijatelja Gregorja Žerjava. — »Politika«.

Dr. Srdjan Budisavljević, bivši narodni poslanec:
Zagreb. Duboko potršen smrću velikog Jugoslovca leustrašivog borca za pravdu i istinu, dragog druga i dobrog prijatelja, molim, da primite iskreno sauešče. — Srdjan Budisavljević.

Sožalje Saveza dobrovoljcev:
Gospod direktor! Blagovolite prejeti izraz najiskrenijšega sočutja ob izgubi dr. Gregorja Žerjava, odličnega in neustrašenega borca za osvoboditev in zedinjenje vseh Jugoslovenov že pred l. 1914. in ves čas svetovne vojne. — Vladislav Fabjančič, predsednik oblastnega odbora Saveza dobrovoljcev kraljevine SHS.

Izmed sožalnih brzobjavk, ki jih je prejela rodbina dr. Žerjava, objavljamo naslednji:

Rudarji iz Bosne:
Tuzla. Rudarji žale svog dobrog ministra, žele mu večan spomen i lahku crnu zemljo i porodici izražavaju iskreno sauešče. — Podružnica Udruženja rudara talioničkih nameštenika u Kreki.

Kulenović, bivši muslimanski nar. poslanik:
Travnik. Primite naše duboko sauešče nad velikom gubitkom, koji je zadesio vas i celi naš narod. — Kulenović, bivši nar. poslanik.

Vidovdan v Beogradu

Beograd, 28. junija p. Zaradi današnjega narodnega praznika ni bilo posebnih javnih dogodkov. Ministri so dopoldne prisostvovali svečani službi božji v pravoslavni katedrali. Minister za finance dr. Švrliuga pa je nocoj odpotoval na Semmering k svoji rodbini. Današnje razpoloženje v prestolnici je bilo izredno praznično. Navzlic slabemu vremenu se je po glavnih ulicah nabralo ogromno občinstva. Po glavnih cestah od saborne cerkve pa do dvora je bil postavljen špalir beograjske garnizije, pred dvorom so bili postavljeni učenci vojne akademije. Razporejene čete je obšel minister vojske general Hadžić, ki je v to svrhu prispel davi iz Vrnjačke Banje, kjer se zdravi.

Pogreb

Pogrebni sprevod dr. Gregorja Žerjava. Razpored bo naslednji: 1. Sokolska in druga anformirana društva na čelu. 2. Pevski zbori. 3. Vsa ostala v ZKD včlanjena društva. 4. Akademika in srednješolska mladina. 5. Ženstvo. 6. Nosilci vencev in cvetlični vozovi. 7. Krsta. 8. Sorodniki. 9. Prijatelji. 10. Oficielni zastopniki. 11. Ostalo občinstvo.

Zbirališča društev in korporacij za pogrebni sprevod. 1. Vsa pevka društva se zberejo pred restavracijskim vrtom Zvezde. 2. Akademika in srednješolska mladina se zbira poleg pevskih društev v smeri proti Wolfovi ulici. 3. Ženstvo se zbira nasproti vhoda restavracijskega vrta »Zvezde« ob Zvezdi. 4. Vsa ostala društva in korporacije se zberejo na Kongresnem trgu od znamenja navzdol proti univerzi. Društva in korporacije se uvrste v sprevod tako, kakor so prihajali. 5. Oficielni zastopniki in posamezni zastopniki korporacij iz dežele se zberejo v Zvezdi nasproti glavnega vhoda poslopja Kazine.

Opozorilo. Občinstvo vlijudno naprošamo, da pri veliki gneči na pokopališču že iz razlogov piletete ne stopa na grobove in varuje nasade. Kolegi iz bivših akad. društev »Slovenije«, »Adrite« in »Tabora« se udeležijo pogreba svojega vodje v posebni skupini. »Zbirališče« pred vhomom v kazinski vrt.

Krsta s pokojnim dr. G. Žerjavom je izstavljena danes v soboto od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer in v nedeljo od 8. ure zjutraj do pol 11. ure dopoldne v balkonski dvorani poslopja Kazine v I. nadstr.

Vpisovanje deputacij in zastopnikov se vrši v sosedni sobi balkonske dvorane.

Odbor jugoslovenskega naprednega akademskega društva »Jadrana« poziva vse svoje člane, ki so še v Ljubljani, da se udeležijo pogreba našega starešine dr. Gregorja Žerjava. »Zbirališče« v nedeljo ob 10. v Akademskem kolegiju.

J. n. a. d. »Jadrana« je mesto venca na krsto svojega starešine dr. G. Žerjava poklonil 150 Din dijaški kuhinji »Domovina«.

Nemčije še ni izučila svetovna vojna

Pariz, 28. junija s. K manifestacijam nemške vlade ob priliki desetletnice podpisa versailske mirovne pogodbe, piše »Echo de Paris«: Nikoli ni Nemčija s tako smelostjo zahtevala revizijo določb versailske mirovne pogodbe. To je prva posledica dejstva, da je vlada v Angliji prešla v roke oseb socialistične internacionalne. »Figaro« piše, da hoče Nemčija s tem manifestom pokazati, da je izročena toli krotiteljev. To postopanje pa dokazuje, da se mentaliteta Nemcev še vedno ni izpremenila.

Obraznava proti špijonu Faloutu

Praga, 28. junija h. Proces proti veleizdajcu kapetanu Faloutu je danes pričel predpraškim divizijskem sodiščem. Razprava je bila tajna. Falout je prišel pred sodnike v civilni obleki ter je podal svoje osebne podatke glasno in mirno. Razsodba bo proglašena po polnoči.

Praga, 28. junija hg. V zvezi z razpravo proti Faloutu je policija danes dopoldne pri bivšem generalu Gajdi izvedla »išno preiskavo. Ta preiskava je baie v zvezi s Faloutovo špijonažno afero. Nekateri listi so pridelili posebne izdaje, ki na so bile zaplenjene. Pozno v noč je sklenil sodni dvor da se razprava ne bo objavila danes, temveč, da se razprava prekine in odgodi na ponedeljek ob 11. dopoldne.

Vohunska afera v Belgiji

Pariz, 28. junija. s. Kakor javljajo listi iz Bruslja sta bila iz belgijskega vojnega ministrstva ukradena dva važna dokumenta, ki se tičeta vojaških vprašanj. Enega teh dokumentov so našli pri preiskavi »response« osebe, ki živi v Nemčiji. Pri nadaljnji preiskavi so našli nadaljnjo kopijo pri častniku, ki je zaposlen v vojnem ministrstvu. O izvoru tega dokumenta, ni mogel dati nobenih pojasnil. Častnik je bil aretiran.

Za »Numancijo« ni sledu

Pariz, 28. junija s. Kakor javlja Agence Havas iz Lizbone, so se italijanska in španska vodna letala, ki so iskala »Numancijo«, vrnila brez vsakega uspeha.

Poroka hčerke prof. Murka

Dubrovnik, 28. junija n. Ataše našega poslanika v Pragi Dubrovčan dr. Rafo Arnani, se je poročil v Pragi s hčerko znanega slavista na praški univerzi prof. dr. Murka.

Jubilej ISSK Maribor

Maribor, 28. junija. Danes so se nadaljevale prireditve o priliki desetletnice obstoja ISSK Maribora. Dopoldne se je vršil slavnostni občni zbor. Kljub izredno slabemu vremenu so se viliše tudi vse sporne prireditve. Nogometna tekma med rezervama Maribora in Rapida se je morala zaradi naliiva v 20. minuti pri stanju 0:0 prekiniti. Hazenska družina Maribora je porazila družino ljubljanske Atene z 11:4 (3:3), dunajsko nogometno moštvo FAC pa je na igrišču, ki je bilo deženo pod vodo, porazilo moštvo Maribora s 3:0 (1:0). Podrobno poročilo sledi v »Ponedelniku«.

Dobili smo tretjega kraljeviča

Ob zatonu Vidovega dne se je rodil kraljevski rodbini tretji potomec

bled, 28. junija o polnoči. Nocoj ob tričetrt na 12. je Nj. Vel. kraljica Marija povila zdravo dete moškega spola. Porod je potekel popolnoma normalno. Novorojeni kraljevič je krepak deček; dete in mati sta zdrava.

Kraljica se je zvečer še udeležila skupne večerje s svojo materjo, rumunsko kraljico Marijo in svojo sestro princeso lleano; po večerji je kraljevska rodbina prisostvovala v dvorcu še kinopredstavi, ki je trajala do 10. ure.

Prihod Nj. Vel. kralja na Bled se pričakuje za nedeljo dopoldne. Jutri ali pa v nedeljo skupno s kraljem prispeta na Bled tudi ministrski predsednik general Živković in minister pravde dr. Srskić, da bosta v smislu zakonskih predpisov napravila protokol o rojstvu novega kraljevega sina.

Jutri dopoldne se bo izvršil obred znamenovanja, pri katerem bo dobilo dete začasno ime do krsta. Ta obred bo opravil ljubljanski protopresbiter Dimitrije Janković.

Bled, 29. junija. O radostnem dogodku na dvoru je bila še ponoči obveščena vsa blejska javnost in gostje v kavarnah so veselo vzklikali novemu kraljeviču in njegovi srečni materi.

Porod se je izvršil nekoliko ne pričakovano za mater in okolico. Trajal je vsega 40 minut. Kraljici sta bila na pomoč njen telesni zdravnik dr. Zdravković in dvorska babica. Dete je tehtalo po porodu 3,2 kg. Kraljica bo tudi svoje tretje dete sama dojila. V trenutku se pri kraljici nahajata njena mati in njena sestra.

Beograd, 29. junija. Kmalu po polnoči se je po Beogradu, ki je zaradi Vidovega dne kljub pozni uri še jako živahen, razvedela radostna vest. Občinstvo jo je sprejelo z navdušenimi ovacijami novemu princu in

kraljevski rodbini.

Danes dopoldne se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri se bo sklepalo o slovesni objavi dogodka in o amnestijskem predlogu povodom radostnega dogodka. Kralji, ki se nahaja še v Topoli, je bil takoj obveščen in se še dopoldne vrne v Beograd. Objavil bo vojski in mornarici rojstvo novega kraljeviča v posebnem dnevnem povelju. Rojstvo bo proslavljeno po vseh artiljerijskih garnizijah s 101 topovskim strelom. Vršile se bodo zahvalne službe božje in svečani vojaški mirozovi.

Novorojeni kraljevič je tretje dete kraljevskega para. Njegov najstarejši brat, prestolonaslednik Peter, je bil rojen 6. septembra 1923., drugi sin kraljevič Tomislav pa je bil rojen 19. januarja 1928.

Načrt novega civilnosodnega postopka

Zakon bo sprejet v najkrajšem času — Sekcija VZS ga je odobrila v nespremenjeni obliki — Glavni referent je ljubljanski univerzitetni profesor dr. Škerlj

Beograd, 28. junija, p. Vrhovni zakonodajni svet je nocoj izdal naslednji komunik:

»Sekcija Vrhovnega zakonodajnega sveta je završila pregled zakonskega načrta o civilnosodnem postopku. Sekcija je proučevala načrt 8 dni, dopoldne in popoldne, v knjižnici ministrstva pravde. Sekcija je usvojila zakonski načrt v celoti. Sejam je prisotvoval tudi referent ministrstva pravde dr. Eisner

Prihodnja plenarna seja Vrhovnega

zakonodajnega sveta bo v ponedeljek 1. julija ob pol 4. popoldne. Na dnevnem redu bo poročilo sekcije o tem zakonskem načrtu. Kot referent ministrstva pravde se bo te seje udeležil dr. Eisner, v imenu sekcije pa bo poročal dr. Škerlj, profesor ljubljanske univerze.

Razprava o novem zakonskem načrtu bo šla naglo od rok, ker je sekcija proučila vsa glavna vprašanja, tako da bo zakonski načrt o civilnosodnem postopku sprejet v najkrajšem času.«

Organizacija ministrstva socialne politike

Organizacijska uredba ministra dr. Drinkovića — Ministrstvo ima tri oddelke: splošnega, socialnoskrbstvenega in zdravstvenega

Beograd, 28. junija, r. Minister socialne politike in narodnega zdravja doktor Drinković je v soglasju s predsednikom vlade podpisal uredbu o organizaciji svojega ministrstva. Po tej uredbi se ministrstvo deli na tri oddelke: splošni oddelke, oddelke za socialno skrbstvo in zdravstveni oddelke.

V splošni oddelke spadajo kaibnet ministrstva, administrativni oddelke, ekonomski oddelke, oddelke za računovodstvo in oddelke za likvidacijo bivšega ministrstva za prehrano in obnovu države.

V oddelke za socialno skrbstvo so odseki: za zaščito dela, za posredovanje dela, za socialno zavarovanje, za inspekcijo dela, za invalide, za izseljevanje in preseljevanje, za higijske in socialne ustanove.

Zdravstveni oddelke ima odseke za bolnice, za zdravstveno službo, za higijeno, za zaščito mater in dece, lekarniški oddelke, referat za kopališča in

zdravstveni odsek.

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja ima tri načelnike, 14 inšpektorjev, 12 tajnikov I. kat., 5 uradnikov I. kat., 8 pomožnih tajnikov II. kat., 9 pomožnih uradnikov II. kat., 5 knjigovodij in računskih uradnikov II. kat., 1 ekonom III. kat., 6 arhivskih uradnikov III. kat., 14 zvančnikov, 15 dnevnica, 1 kontraktualnega uradnika, 10 služiteljev in 4 služitelje dnevnica.

Načelniki in inspektorji morajo imeti fakultetno izobrazbo. Inspektorji odseka za zaščito mater in dece, ekonomskega odseka in odseka za računovodstvo morajo biti tudi brez fakultetne izobrazbe, vendar pa morajo imeti absolvirano kakor srednjo strokovno šolo. Ostali uradniki in uslužbenci morajo imeti kvalifikacije po uradniškem zakonu. Dosedanji uradniki obdrže svoje položaje, čeprav nimajo po uredbi predpisane kvalifikacije.

Žalne manifestacije v Nemčiji povodom desetletnice versailleskega miru

Ob 3. popoldne so zazvonili zvonovi v znak žalosti — Časopisje zahteva revizijo mirovne pogodbe — Vlada je izdala spomenico, v kateri odklanja krivdo za svetovno vojno

Berlin, 28. junija. d. Danes so se vršile širom Nemčije velike žalne manifestacije v spomin desetletnice podpisa versailske pogodbe. Po vseh šolah so deklamirali dijaški razne žalne spominke pesmi. Ob 3. popoldne so po vseh evangelijskih cerkvah zvonili zvonovi v spomin, ko so podpisali nemški delegati mirovno pogodbo.

Vse časopise prinaša obširne članke o podpisu versailske pogodbe in proglašajo brez ozira na strankarsko pripadnost podpis pogodbe kot prisiljen čin, izvršen v uri največje nemške onemoglosti. Večina časopisja zahteva skorajšnjo revizijo versailske pogodbe in naglašajo, da mir tako dolgo ne more biti osiguran, dokler ne bo popravljena krivica, izvršena nad nemškimi ljudstvom pred desetimi leti.

Posebno ostro piše demšarsko časopisje, ki izrablja celo spomin na ta dan za svojo strankarsko agitacijo in očita državnemu kanclerju Müllerju, ki je podpisal mirovno pogodbo, da je z vplivanjem na nemško delegacijo odbora strokovnjakov v Parizu sedaj že v drugi izdal nemški narod.

Nemška vlada je izdala na nemški narod

posebno spomenico, ki so jo podpisali vsi ministri in predsednik republike Hindenburg. V tej spomenici se proglašajo današnji dan kot dan žalosti v spomin na oni dan, ko je bila Nemtija prisiljena podpisati mirovno pogodbo. Nemtija je sicer podpisala versailske pogodbo, nikdar pa ni in tudi ne bo priznala, da je povzročitelj svetovne vojne nemško ljudstvo. Spomenica se končuje z mislijo, da bo prišel čas pravega in resničnega miru, ki ne bo slonel na diktatu, temveč na sporazumnem dogovoru med prizadejanimi narodi.

Rekordni polet z letalom

Los Angeles, 28. junija s. Kapetan Hawke je preletel prog Newyork—Los Angeles v rekordnem času 19 ur in 12 minut.

Dunajska vremenska napoved za soboto

Malo izpremembe, možnost neviht zlasti v južno-alpskih deželah.

Dr. Žerjav kot abiturijent v krogu svojih sošolcev. (Dr. Žerjav v sredini pri okrogli mizi X)

„KUVERTA“ d. z. o. z.

konf. tvornica papirja

Vožarski pot 1

Karlovska cesta 2

Stalna zaloga kuvert vseh velikosti, plačilnih vreč, aktovk, Cene nizke! kuvert z okenci itd. Blago solidno!

Sport

Jugoslavija : Čehoslovaška
3 : 3 (2 : 2)

Lep uspeh jugoslovenske reprezentance

Zagreb, 28. junija. n. Jugoslovenska nogometna reprezentanca je danes izvojevala proti najmočnejši čehoslovaški reprezentanci prav časten uspeh. Tekma, ki se je vršila ob priliki desetletne obstoja JNSa, je končala s 3 : 3 (2 : 2) neodločeno.

Publika je pričela prihajati na igrišče Concordije že ob 14. uri. Ob pričetku tekme ob 18. uri je bilo zbranih na igrišču približno 10.000 gledalcev. Od prominentnih osebnosti bi bilo omeniti zastopnika Nj. Vel. kralja armijskega generala Matića v spremstvu več drugih generalov, zagrebskega velikega župana, čehoslovaškega poljskega in francoskega konzula itd.

Moštvu sta nastopili v naslednjih postavah: Čehoslovaška: Staplik (Slavija) - Hojer (Sparta), Burger (Slavija) - dr. Schillinger (DFC), Carvan (Sparta), Krzil (Teplitzer FC) - Podrazil, Soltys (oba Slavija), Meduna (Viktoria Zizkov), Silny, Madelon (oba Sparta).

Jugoslavija: Mihelič (Gradjanski) - Ivković (Jugoslavija), Beleslin (Sand) - Arsenijević (BSK), Premjer (Concordija), Kunst (Hašk) - Marjanović (BSK), Hitrec, Leinert (oba Hašk), Bonacić (Hajduk), Pavelić (Concordija).

Potek igre: Častni početni udarec ima Jugoslavija. V 1. min. nevaren napad Jugoslavije. Bonacić strelja preko gola. V 3. min. pridejo Čehoslovaki pred gol Jugoslavije, toda Beleslin rešava. V 4. min. prenese ta Hitrec in Marjanović žogo na čehoslovaško polje ter izvršimo kombinirano. V 5. min. izredno lepa igra Jugoslovenskega napada z glavo. V 6. min. se znajde Silny sam pred golom Jugoslavije, Mihelič zapusti mrežo, Silny strelja iz daljave 7 m proti praznemu голу. Zoga se odbije od motke, a Carvan jo ujame ter strelja, toda Mihelič obrani. V 26. min. hands Krzila v kazenskem prostoru. Diktirano enajstmetrovsko strelja Premjer naravnost v vratarja. Publika je zaradi tega precej deprimirana. V 29. min. foula Ivković Madelonu. Prosti strel pretvori Krzil iz daljave 30 m v prvi gol. Čehoslovaška vodi 1 : 0. V 36. min. odda Bonacić Premjeru, ta Hitrecu, ki strelja voljo gol. Stanje 1 : 1. Izenačenje je povzročilo veliko navdušenje gledalcev. V 38. min. prodre Pavelić, sledi foul na vratarju Stapliku. V 42. min. prosti strel proti Jugoslaviji, ki ga branilec Burger ne ubranljivo zabi v levi kot. Robinzonada Miheliča, ki pa ostane brezuspešna. Čehoslovaki vodijo z 2 : 1. V 44. min. so naši v enaki situaciji. V prostem strelju po Bonaciću streljana žoga se odbije od obrambe ter pride do Marjanovića, ki izenači z učinkitim strelom iz daljave 7 m.

V drugi polovici izvedejo Jugoslovenci močne napade ter ostro pritiskajo Čehoslovake. Premjer, ki je bil v prvem polčasu dokaj slab, se izboljšuje ter prehaja v formo. V 8. min. konča lepa kombinacija jugoslovenskega napada z učinkitim golom Marjanovića iz daljave 2 m. Jugoslovenci prevzamejo vodstvo s 3 : 2. Bonacić strelja nekaj zelo nevarnih bomb na čehoslovaška vrata. V 15. min. bombardement Leinerta na Staplikovo svetilko. Staplik ima mnogo posla. Gledalce naravnost očara izvrstna igra Marjanovića in Hitreca. Čehoslovakom se v 23. min. posreči izenačiti s strelom Silnega. Do konca igre so Jugoslovenci stalno v premoči, toda rezultat se ne menja.

Dumajski sodnik Frankenstein je sodil zelo objektivno.

Prvi dan Hermesove proslave
Juniorski turnir ZSK Hermes
Kot uvod k proslavi 10letnice Hermes se je vršil danes juniorski turnir, čigar rezultati so naslednji:

Ilirija : Svoboda 3 : 0
Ilirija, ki je poslala v borbo dobro vigrano enajstoročje, je bila napram šibkejši Svobodi siguran favorit. Predvedla je lepo igro ter s tem kronala svoj uspeh z zmago v turnirju.

Hermes : Primorje 1 : 1
Najzanimivejša tekma turnirja. Predvsem so iznenadili juniorji Hermes, ki so bili Primorju popolnoma enakovredni nasprotniki ter so ga od časa do časa celo nadkraljevali. Zlasti je ugajal mladi Svetec, ki je bil sploh najboljši mož na polju, in pa izborni vratar, ki prekaša marsikakega iz starejše garde.

Primorjasi so predvedli vzorno tehnično igro, ki pa ni imela proti dobri obrambi Hermes pozitivnega uspeha. Zreb je odločil za zmagovalca Hermes, ki je takoj nato nastopil v finalu proti Iliriji.

Ilirija : Hermes 1 : 1, v podaljšku 1 : 0
Hermesu se je poznala utrujenost, vendar je dolgo ključoval Iliriji, igral je dokaj žilavo.

Ilirija, ki je nastopila spočita, se do podaljška ni mogla povsem znajti. Pozna pa se Hermesu kakor Iliriji, da razpolagata z dobrimi mlajšimi močmi.

Prvi dve tekmi je sodil dobro g. Miklavčič, finale pa precej ležerno g. Pevalak. Po končani tekmi je izročil tajnik Hermes g. Barl zmagovalcu, moštvo Ilirije, lično darilo slavljence.

Tekmi je prisostvoval tudi protektor Hermes direktor ing. Knežević in vladni svetnik Seneković.

Program današnjih in jutrišnjih prireditev:
Danes se nadaljuje proslava Hermes s turnirjem, pri katerem sodelujejo prva moštva Primorja, Hermes, Zeleničarjev (Maribor) in Zeleničarjev (Zagreb), in sicer za srebrni pokal Hermes.

V soboto: ob 16. Hermes : Zeleničar (Maribor), ob 17.30: Primorje : Zeleničar (Zagreb). — Med odmorom prve in druge tekme so vrši oficijelni pozdrav gostov.

V nedeljo: ob 16. premaganca prvega dne in ob 17.30 zmagovalca prvega dne (za srebrni pokal kluba).

Zvečer: ob 20.30 častni večer v hotelu Bellevue in razdelitev daril.

Pri častnem večeru sodeluje orkester »Sloga« in iz prijaznosti operni pevec gospod Banovec in g. Pavlič.

Današnje in jutrišnje tekme obetajo biti velik sporniti užitek, posebno še z ozirom na znano izborno formo vseh štirih klubov, tako da je povsem nemogoče predvideti zmagovalca turnirja. S posebnim zanimanjem se pričakuje nastop Hermes, ki se je za borbo za častno klubsko trofejo temeljito pripravil.

Propagandno lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane

Včerašnjega zaključka lahkoatletskega prvenstva Ljubljane se je udeležilo le majhno število tekmovalcev, izključno članov ASK Primorje. Manjkala je torej konkurenca, zaradi česar so rezultati temu primerni. Poleg tega je še deževalo. Potrebno bi bilo, da JLAS vsaj pri nastopih take vrste prisili klube, da se istih udeležijo. Saj mora pri nogometnem sportu vsak član nastopiti pri prvenstvenih tekmah.

V naslednjem rezultati: 1. met kladiwa (2 tekmi): 1. Slamič 28,32, 2. Korč 23,23; 2. tek 200 m (3 tekmi): 1. Jug 24,5, 2. Zorja, 3. Slamič; 3. troskok (4 tekmi): 1. Korč 12,59, 2. Stofa 11,825, 3. Slamič 11,44; 4. Pogačnik 11,34; 4. met kopja (2 tekmi): 1. Slamič 33,81, 2. Korč 25,72; 5. tek 800 m (3 tekmi): 1. Zorja 2:09,4, 2. Korč; 6. tek 5000 m: Perko v soloteku 17:48,2 min. — Skok ob palici, tek 110 m z zaprekami in švedska stafeta so zaradi dežja in premalega števila tekmovalcev odpadle.

Sportni drobci

V desetih letih svojega obstoja so nogometne reprezentance JNSa odigrale tele reprezentančne tekme: 23. VIII. 1920. v Anversu Čehoslovaška : Jugoslavija 7 : 0. 28. III. 1921 Švedska : Jugoslavija v Zagrebu 2 : 3. 28. X. 1921 Čehoslovaška : Jugoslavija v Pragi 6 : 1. 7. VI. 1922 Rumunija : Jugoslavija v Beogradu 2 : 1. 28. VI. 1922 v Zagrebu Čehoslovaška : Jugoslavija 3 : 4. 1. X. 1922 v Zagrebu Poljska : Jugoslavija 3 : 1. 3. VI. 1923 v Krakovu Poljska : Jugoslavija 1 : 2. 28. X. 1923 v Pragi Čehoslovaška : Jugoslavija 4 : 4. 10. II. 1924 v Zagrebu Avstrija : Jugoslavija 4 : 1. 26. V. 1924 v Parizu Urugvaj : Jugoslavija 7 : 0. 28. IX. 1924 v Zagrebu Čehoslovaška : Jugoslavija 2 : 0. 18. IV. 1925 v Zagrebu Štajerska : Jugoslavija 0 : 2. 28. X. 1925 v Pragi Čehoslovaška : Jugoslavija 7 : 0. 4. XI. 1925 v Padovi Italija : Jugoslavija 2 : 1. 8. XI. 1925 v Napolju Južna Italija : Jugoslavija 1 : 3. 30. V. 1926 v Zagrebu Bolgarija : Jugoslavija 1 : 3. 13. VI. 1926 v Parizu Francija : Jugoslavija 4 : 1. 17. VI. 1926 v Havre Normandija : Jugoslavija 2 : 6. 28. VI. 1926 v Zagrebu Čehoslovaška : Jugoslavija 6 : 2. 3. X. 1926 v Zagrebu Rumunija : Jugoslavija 3 : 2. 10. IV. 1927 v Budimpešti Madžarska : Jugoslavija 3 : 0. 10. V. 1927 v Bukarešti Rumunija : Jugoslavija 0 : 2. 31. VII. 1927 v Beogradu Čehoslovaška : Jugoslavija 1 : 1. 25. IX. 1927 v Zagrebu Madžarska : Jugoslavija 1 : 5. 28. X. 1927 v Pragi Čehoslovaška : Jugoslavija 5 : 3. 10. V. 1929 Jugoslavija : Rumunija 3 : 2. v Bukarešti. 19. V. 1929 v Parizu Jugoslavija : Francija 3 : 1.

Ob priliki desetletnice je upravni odbor JNS na seji ob 24. t. m. storil naslednji sklep, za katerega bo zahteval naknadno odobritev glavne skupščine: »Odpustijo se vse kazni, izrečene po kazenskih odločbah in ostalih forumih JNSa pred 24. junijem t. l. razven kazni doživljenjske sportne diskvalifikacije in kazni po § 11 obč. prav. JNS. Prepovedi igranja zaradi prestopa iz kluba v klub ostanejo naravno tudi dalje v polni veljavi. Za slučaj spora, ali spada kakaz kazen pod gornjo amnestijo, odloča izključno upravni odbor JNSa.

V znak posebnega priznanja za sportno delo v zadnjih 10 letih je JNS podelil večjemu številu sportnih delavcev častne diplome, med njimi g. Evgenu Betettu, Antonu Jugu, Karolu Širciju, Josipu Neratu in Janku Wagnerju. To diploma so dobili tudi klubi ustanovitelji JNSa, in sicer Hašk, Gradjanski, Concordia, Viktorija, Croatia, Slaven, Sparta in Ilirija (vsi Zagreb) in predsednik čehoslovaškega nogometnega saveza dr. Pelikan. Diplome so dobili tudi vsi oni igralci, ki so igrali vsaj eno državno tekmo, med ostalimi tudi dr. Janez Tavčar.

Wimbledon 1929.

V ponedeljek se je v Wimbledonu začel turnir za neoficijelno svetovno prvenstvo. Wimbledonski turnir je največja teniška prireditev in kdor je nanj povabljen, mora imeti že precej zvenečo ime. Letos je na njem zastopanih 23 narodov in držav; 128 jih tekmuje za prvenstvo gospodov, 64 za prvenstvo dam in 64 parov za prvenstvo v dvojblju.

Med gospodi so najznamenitejši letošnji udeleženci tiele: Cochet, Tilden, Borotra, Hunter, Morpurgo, Austin, Gregory, Kehrling, Menzel, Moldenhauer, Boussus, Brugnion, Prens, Allison, Jan Koželuh, Matejka itd. Lanski zmagovalac Lacoste ni prišel, ker se ne utegne odtrgati od posla. — Med damami je na prvem mestu seveda Helen Willsova, lanska prvakinja, ki ji pač tudi letos nobena igralka ne bo opasna. Prišlo so tudi Alvarezova, Miss Heine, Mme Mathieu, Cilli Aussems, Miss Nuthall, Miss Bennett, Miss Ryan, Kea Bouman in dr.

Kakor lani so bili tudi letos brez števila določeni najmočnejši igralci za »izbrance« poseameznih osmin odnosno četrtin, to pa zato, da se ne bi najresnejši pretendenti za prveke že v prvih rundah med seboj »pobili«. Izbrani so bili po vrsti: Cochet (Francija), Morpurgo (Italija), Tilden (USA), Gregory (Angl.), Borotra (Fr.), Lott (USA), Hunter (USA), Kehrling (Madž.). Od teh je Hunter izpadel že v drugem kolu: porazil ga je Austin (Angl.). — Med damami so izbrane: Wills (USA), Alvarez (Span.), Nuthall (Angl.), Bennett (Angl.), Jacobs (J.

Afr.), Heine (J. Afr.), Mathieu (Fr.) in Aussem (Nemč.). — V dvojblju veljajo za najmočnejše: Cochet-Brugnion (lanska prvak), Lott-Hennessey (USA), Tilden-Hunter (USA), Gregory-Collins (USA); Ryan-Nuthall, Watson-Nitchell (lanski zmagovalci); Covell-Shepherd, Neave-Heine, Cochet-Bennett, Hunter-Wills, Gregory-Ryan, Borotra-Bouman.

Prve runde so seveda samo nekaki boji predstaj; končujejo se domala s samimi zmagami favoritov. Nekaj zanimivejših rezultatov: Landry (Fr.) : Ludi Salm (Avstr.) 6 : 4, 6 : 0, 6 : 0. Morpurgo : Moldenhauer 3 : 6, 6 : 4, 6 : 3, 2 : 6, 6 : 4 (revanša za Hamburg; obenem dokaz, da zmaga Moldenhaura v četrt finalu ni bila povsem ne realna), Lott : Duplaix 6 : 4, 6 : 2, 6 : 2. Austin je zmaga nad Huntrom dodal še novo, ne dosti manj efektivno; v tretjem kolu je porazil Brugniona 6 : 3, 6 : 4, 6 : 0 (!). Kehrling : Collins 6 : 3, 6 : 1, 6 : 4. Koželuh : Zerlendi 6 : 4, 6 : 4, 6 : 8, 4 : 6, 6 : 1. Tilden : Prens 6 : 0, 6 : 0, 8 : 6. Boussus : Coen 6 : 1, 7 : 5, 7 : 5. Willsova je obe prvi zmagi dobila po 6 : 0, 6 : 0.

KRANJ

Sportne prireditve v Celju. Danes dopoldne ob 11. se vrši na Glaziji hazenska tekma med SK Celjem in ljubljansko Ateno, popoldne ob 16. pa nogometna tekma med SK Celje in ljubljansko Svobodo.

SK Natak (1. moštvo). Danes v soboto trening tekma s SK Krakovo ob 15.30 na igrišču ASK Primorja. Predtekma ob 14. rez. Natak z rez. SK Mladika na istem igrišču. Zahreva se stroga disciplina in točnost. — Tajnik II.

SK Natak. V nedeljo ob 8.30 zjutraj trening tekma s SK Rakovnik. K tej tekmi se pozivajo naslednji igralci: Laurič, Jelnikar, Dolinar, Ozebek, Burger, Strnad, Otčič, Pregelj, Kukec, Belič, Novak, Wolfart, Čiro.

Arne Borg

Arne Borg je bil rojen v Stockholmu pred 27 leti, dvajset minut pred svojimi bratoma Akom. Na Švedskem pravijo, da so dvojčiki navadno pridni; na Japonskem trdijo ravno obratno. Pri Borgih morajo Svedski verjeti Japonce, ker Arne Borg ni bil nikoli »prijeden«. Največ, kar so mu priznali, je bilo, da v duši ni slab. Oče mu je bil državni uradnik; ker ga ni bilo veseliti kumpčija, je pustil javno službo. Nesreča je hotela, da je kmalu nato umrl in zapustil vdovo s štirimi nebožnjici.

Po dovršeni šoli je moral Borg izbirati, ali bi sledil v poklicu očetu ali pa si po lastni volji ustvaril pozicijo. Izvolil si je drugo in postal močan na švedski jadralnici, ki je obiskovala Sredozemsko morje in skrajni vztrik. Med morjarji se Borgu ni godilo preda; zborak dnevo je bil tepean, komaj tolikokrat tedensko se je najedel do siteda. Končno se je vrnil v Stockholm, kjer je iskal nov posej in ga slednjič našel — med novinarji.

Njegova svetovna karijera v plavanju se pričela — po lastni izjavi — od 2. leta starosti. Dasi mu je mati prepovedala, se je takrat z bratcem Akom odpravil do morja in se kopal na prostem. Ko je bil star 13 let, je začel obiskovati plavalni bazen v Stockholmu, kjer je prišel v roke večkratnemu švedskemu rekorderju Robertu Anderssonu. Andersson je hotel dočeti nčiti, toda Borg ni bil dostopen in konec je bil ta, da ga je razjarjen Robert nagajal iz kopalnice. Borg se je jezil in odšel na morje; sklenil je, da se ne vrne prej, dokler ne bo v istem kopalnici stavlil svojih zmag.

To se mu je v obliini meti posrečilo. Leta 1919 se je vrnil v Stockholm, zmagal v juniorski konkurenci na 500 m in postavil v njej nov švedski rekord. Robert ga je bil vesel — rekel je tudi, da ga je svoječasno napodil iz kopalnice, ker je vedel, da se skriva v njem nov talent — in mu preskrbel brezplačno vstopnico za kopalnico. S prvim večjim uspehom je Arne vplaval plavalne in skoraj opustil nogomet, ki ga igra sedaj le še za zabavo.

Arne Borg je plaval dosežaj v približno 2000 točkah po vsem svetu in zmagal najmanj v 98 odstotkih. Gotovo pa mu je uspelo vselej tedaj, če se je raztezal. Tako n. pr. je bil 21. avgusta 1921, ko je postavil svoj prvi svetovni rekord. V Oslu se je vršila večja plavalna tekma z glavno točko, prostim plavlvanjem na 1000 m. Rekord (svetovni) je branil Avstralec Frank Beaupaire s časom 14:31. Arne ni imel najmanj namena, da bi ga napadel; razen tega je na predvečer tekme plesal do 3. ure zjutraj in predsednik prireditve, Bergvall, mu je zaradi tega temeljito izprašal vest. Arne se je jezil in sklenil postaviti — nekaj novega! Takrat je znižal Beaupairov rekord za 12 sekund in si odprl pot za nadaljnje uspehe.

Slično nekoliko — z jezo v srcu in srdom na čelu — je triumfirali Arne Borg septembra leta 1927 v Bologni. Zmagal je na 400 m z lahkoto in lepoto, toda publika ga je izžvižgala, ker se ni udeležil predtekmovalstva na 1500 m. Razen tega je v vaterpolo-tekmi proti Franciji izgubil štiri gole. Čudno res ni, če je bil divji! Opoldne je jedel malo, spil velik kozarec konjaka in pokadil dve cigari. Govoril skoraj ni besede, ker je imel usta preveč prazna. Popoldne je šel nad rekorde in — zmagal na vsej leti.

Arne Borg je danes najmočnejši plavalec na vse razdalje; tudi v skokih se plasira vedno na prva mesta. Ravno zaradi tega mu gre mesto pred Weissmüllerjem in Charlottom, ki sta le specialista do 400 m oziroma preko njih. Mož brani osem do deset svetovnih rekordov in nima drugega nasprotnika — kot samega sebe. Francozi so v zadnjem času odkrili novo zvezdo Tarisa, ki pa bo najbrže obdelala, če se pojavl v njeni bližini Arne Borgova.

Arne Borg raba, ki ima moze in roke izredno razvite ter srce in pljuča, ki so nalašč za plavanje. Arne je sloh in velik in ima obliko hitre jaltre.

Tako ga definirajo Nemci!

Šolstvo

K maturi na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani se je prijavilo 34 rednih kandidatov, 2 redni kandidatinji in 1 privatistka, skupaj 37. Maturi je preostalo 31 kandidatov, 3 so bili zavrnjeni za 3 mesece, 2 za eno leto. Izdelali so: Arko Karel, Gora pri Sodražici, Avčin Franc, Ljubljana, Bizjak Valentin, Ljubljana, Boncelj Josip, Dunaj, Čeh Karel, Ljubljana, Čelčesnik Franc, Podkoren, Dermastia Marijan, Ljubljana, Dolanc Josip, St. Lenart pri Hrastniku, Dolenc Franc, Sv. Urh pri Zgorju, Ferjan Karel, Novo mesto, Hayne Emanuel, Ljubljana, Herfort Josip, Ljubljana, Jeruc Janez, Ljubljana, Kerže Pavel, Trst, Kocijančič Albin, Duševav, Krisper Josip, Ljubljana, Lazarini Franc, Ljubljana, Mirti Franc, Ljubljana, Müller-Petrič Viktor, Ljubljana, Oustrata Vinko, Ljubljana, Potokar Milan, Sv. Lovrenc, okraj novomeški, Quaiser Ernst, Ljubljana, Slapšak Franc, Vodice, Šušteršič Miloš, Ljubljana, Tičar Benjamin, Litija,

Tršinar Ladislav, Skocijan, Vrečko Friderik, Vodjanj (Italija), Znidarič Ervin, Trst, Adamič Zdenka, Trst, Mucha Božena, Metlika, Fajdiga Olga, s. Krizostoma, Sv. Ivan pri Trstu (privatistka).

Na mestni ženski realni gimnaziji je bil tečajni izpit v dne 17. do 20. t. m. pod vodstvom min. odposlanca univ. prof. dr. Izidorja Cankarja. Izmed 27 kandidatke je napravilo 24 gojenk izpit z uspehom, 3 kandidatke ponavljajo viš. teč. izpit iz enega ali dveh predmetov v jeseni.

— Matura na drž. realni v Mariboru. K maturi na državni realni v Mariboru se je iz obeh razredov prijavilo skupno 50 maturantov. Maturantni izpiti so trajali od 10. do 24. junija. Komisiji je predsedoval oblastni nadzornik dr. Kotnik. Izmed 50 jih je bilo 7 reprobiranih za dva meseca, vsi ostali pa so maturirali z dobrim uspehom. Maturi so napravili Boris Markovič, Lino Marion, Alfred Meglič, Miloš Miovič, Dragobradović, Erih Ortner, Franjo Pajter, Milovan Pleskovič, Anton Poš, Ljudevit Pristolič, Franjo Seničar, Dragovan Sever, Svetko Skok, Ferdo Sajna, Miroslav Šiško, Jovan Šonc, Josip Vehovar, Konrad Venigerholc, Dušan Vogrinc, Boris Vojmilović, Herman Zel, Anton Benko, Stanko Benko, Socer Božič, Bertold Brodar, Milan Černigov, Ivan Čuček, Ferdinand Drogenik, Hinko Druzovič, Franjo Gerželj, Ignac Gornik,

Herbert Greiner, Božidar Guštin, Dragotin Hartner, Milivoj Humek, Engelbert Ivrič, Jovan Kolšek, Stanko Komar, Karol Korosec (privatno), Pavel Korosec, Viktor Kotnik in Rupert Krainich.

Vpisovanje učencev na II. deški osnovni šoli v Ljubljani (na Grabnu) se vrši v dne 1., 2. in 3. julija, vselej v času od 8. dopoldne do 2. popoldne. Učenci, ki so že hodili v šolo, naj prinese s seboj Izkaz o šolskem napredku, novi pa naj prinese krstni list in izkaznico o cepljenju koz.

Zaključni izpiti na državni trgovski akademiji v Ljubljani. Pod predsedstvom ministrskega odposlanca z. inšpektorja Mihajla Presla se je vršil zaključni izpit v času od 7. do 22. tm. Od 20 kandidatov in kandidatini, ki so bili pripuščeni k izpitu, je napravilo zaključni izpit 17 kandidatov (kandidatinj), ponavljalni izpit se je dovolil 3. Zaključni izpit so napravili (e) sledeči (e) kandidati (kandidatinje): Antončič Ljubomir, Čzurd, Jagon, Heller Ivan, Jančar Rudolf, Jav. k Ivan, Jeglič Miroslav, Kanalc Danica, Kuharič Ludovik, Ogriček Gustav, Orel Vera, Peterlin Marija, Privšek Josip, Senica Jožef, Skaberne Metka, Šramel Bogomir, Sulžaj Helena, Vidmar Vanda.

Zakonska tragedija zaradi alkohola

Zagonetna smrt Lojzke Pohorčeve v Florjanski ulici

Ljubljana, 28. junija

V ...nuli noči se je v Florjanski ulici odigrala krvava drama, zaenkrat še ne v podrobnostih poljskih uboj, ki pa je vsekakor le usoden epilog tragedije nesrečne, alkohola vdanega življenja in razvrednega zakona. Ubito, s precejšno krvavečo rano na glavi so našli 24-letno Lojzko, ženo finančnega preglednika Josipa Pohorca.

V zgodnji jutranji uri je Pohor prihitel na policijo in prosil za posredovanje, da pride po njegovo ženo rešilni voz. Navedel je, da je žena ponoči v pijanem stanju pri padcu zadobila rano na glavi in da v krvavenju umira. Ker so se njegove navedbe zdele nekam čudne in neskladne, so se s Pohorcem podali policijski organi, ki so njegovo ženo našli v bormem stanovanju že mrtvo. Takoj je bila s policijske direktije pozvana komisija. Okrog pol 7. zjutraj sta bila zdravnik g. dr. Avramović in policijski uradnik g. Jelenc na mestu, naker je bilo truplo nesrečnice po ogledu prepelano v mrtvašnico, kjer se je izvršila obdukcija.

Ugotovitev pri raztelesenju in poizvedovanje policijskih organov je imelo za posledico da so Pohorca pridržali na policijski direktiji.

Razvalina življenja...

Isti usodi, kakor žalostna junakinja v Finžarjevi drami »Razvalina življenja«, je bila vdana pokojna Lojzka. Po rodu je bila iz Ravniharjeve gostilničarske družine na Resljevi cesti. Pred leti ii je umrl oče in gostilno je prevzel njen oče g. Lekše. Lojzka je bila še pred par leti cvetočede kle, a njeno mladost je že pričela razjedati nesrečna strast do pišča. Ko je Lojzko pred tremi leti poročil finančni preglednik Josip Pohor, je zakonska sreča bila le kratkotrajna. Bolj in bolj se je Lojzka vdajala alkoholu in je vidno propadala

njena mladost.

Z možem, ki je resna in trezna oseba, sta stanovala v skromni sobici na dvoršču hišnega kompleksa v Florjanski ulici 24. Tu se je dogajalo često, da je nesrečna Lojzka prišla popolnoma ometena domov, zdihujoč večkrat vsa obnemogla pred hišo. Naravno, da je često prišlo tudi do neljubih incidentov, saj je za moža bilo takšno življenje polno trpljenja in bridkosti.

Zagonetka minule noči.

Tudi snoči se je Lojzka že močno vrnjena zadrževala v gostilni, ki se nahaja v hiši. Okrog 23. ure se je odstranila iz lokala in se v lopi sedela ter hropeč zaspala. Ko so zapirali trgovino, je gospodar poklical natakario, da mu je pomagala prenesti obnemoglo Lojzko pred vrata njezga stanovanja. Ali je Lojzka ponoči vstala in morda sama kam treščila z glavno, ali pa ji je bil prizadejan smrtonosni udarec po glavi, to je zdaj zagonetka, ki jo bo policija kmalu razlajala.

Pohor izpoveduje, da je ponoči vstal, namenjen na prosto, in da je pred vrati našel svojo ženo, krvavečo na glavi. Pravi, da jo je nato odnesel v sobo, jo nezvestno položil na posteljo in ji začel izpirati rano, naker je pohitel na policijo, ker da si sam ni znal več pomagati.

Stanovanci v hiši in na dvoršču ne vedo izpovedati nič bistvenega. Ponoči niso slišali nikakega sumljivega šuma, udarca ali vzdihla. O pokonici pač le potrjujejo žalostno resnico, da je bila strašna žrtev alkohola. Pohorca pa vseskozi označujejo kot solidnega in pridnega moža.

Kako se bo tragična zadeva pojasnila, bomo poročali. Vse pomilovanje pa zasluži že žalostno stanje, v kakršnem sta se zaradi uničujočega alkohola nahajala nesrečna Lojzka in poleg nje trpeči mož.

Dopisi

VIČ. Danes in jutri si lahko ogledate šolsko razstavo na Viču. K ogledu vabimo zlasti starše šolobiskujočih otrok, dalje učiteljsko in končno vse, ki se zanimajo za šolsko delo. Odprta bo od 8. do 12. in od 14. do 18. — Upraviteljstvo.

BESNICA. V svojem in v imenu ostalih pogorelcov se naliskrenejše zahvaljujem vsem na pomoč prihitelim gasilnim društvom, ki so z nadlovesko požrtvovalnostjo in samozatajevalnim nastopom rešili, kar se je še dalo rešiti. Bodi izrečena topla zahvala domačim gasilcem iz Spodnje Besnice, ki so prvi prihiteli na kraj nesreče in v najkrajšem času stopili v akcijo s svojo brigadno in z reševanjem raznih objektov, tvegajoč svoje lastno življenje. Nadalje izrekamo zahvalo gasilcem iz Kranja, ki so v neverjetno kratkem času prispeli k požaru z motorno brigadno ter s svojo izkušnostjo lokalizirali požar, da se ni razširil na vso vas. Tudi gasilce iz Strazišča in Nakla ohranimo v hvaležnem spominu za njih požrtvovalnost in pomoč. Končno bodi izrečena prisrčna zahvala vsem dekletom in fantom ter možem in ženam za njih naporno in samaritansko delo, ki so ga vršili s svojo neutrudljivo požrtvovalnostjo ter pokazali odkrito sočustvovanje s tem, da so prevzeli živino pod svoj krov in oskrbo. Se enkrat: vsem najlepša zahvala! — Jožef Knific, gostilničar in posestnik.

KRSKO. Tudi pri nas bi bilo precej gradiva, recimo n. pr. za detektiva Klope. Se več bi znala govoriti ostra satira Maca-fizeljnevega peresa. Kdorkoli od »Jutra« bi se tukaj ustavil, bi mu Krčani natančno razložili, kaj nas boli in kake želje imamo. Moral bi seveda dospeti podnevi. Ponoči bi gotovo zašel, ker razprostre velikokrat egipčanska tema svoja krila po krških ulicah. Najlepše bi pač bile jasne mesečne noči. Tedaj se pogosto čujejo ubrane serenade, vmes pa te zabava Kozamurnikov avtomobil. Pridno se že kopljejo in solnčimo. Pričakuje v kratkem tudi več letoviščarjev. Nogometaši se urijo in upamo, da nas bodo kmalu razveselili s kako zmago. Dne 7. julija bo nastop našega Sokola, na kar že danes opozarjamo vsa bližnja bratska društva s prošnjo, da ta dan ne prireajo svojih nastopov. Vabimo vsa bratska društva in prijatelje Sokola, da

Naši kraji in ljudje

Prof. Fran Vajda

Istočasno ko nam je nemila smrt iztrgala Gregorja Žerjavo je legel v grob tudi njegov prijatelj in iskren sodružnik v vrstah narodno-radikalnega gibanja prof. Fran Vajda.

Prof. Fran Vajda je bil rojen 17. septembra 1876. v Stojncih pri Ptuiju. Studiral je gimnazijo v Ptuiju in Mariboru, potem pa obiskoval filozofsko fakulteto v Gradcu in na Dunaju, kjer je l. 1905. položil profesor-ski izpit iz matematike in fizike. Kot visokošolček je bil nekaj časa tudi domači učitelj v plemiški rodbini, kjer se je navedel uglednega vedenja in lepica nastopa, kar mu je pozneje zelo koristilo. V dijaških borbah med mlado in starostarjari je odločno zastopal načela narodno-radikalnega dijaštva ter jih pozneje v življenju tudi dosledno uveljavljal.

Kot suplent je prišel l. 1905. na ljubljansko realko, ki je veljala tedaj za popolnoma nemški zavod. Kljub svojemu odločnemu narodnemu mišljenju, ki ga nikdar ni skrival, si je zaradi svojega finega nastopa pridobil splošno spoštovanje tudi pri nemških profesorjih. V tej dobi je z vso vneto propagiral ustanovitve slov. profsorskega društva in postal njegov prvi nad vse marljiv tajnik. S prof. dr. Zmavcem nista zastopala samo stanovskih koristi slovenskih profesorjev, marveč sta začela krepko sodelovati za poslovenjenje višjih razredov srednjih šol na Slovenskem. Valjova za-sluga je bila, da se je sestavila potrebna statistika profsorskih mest na Slovenskem, slovenskih profesorjev in profsorskega na-raščala.

Leta 1907. je postal Vajda profesor na l. gimnaziji v Ljubljani. Kot profesor je bil sicer strog, pa pravičen in vedno pripravljen pomagati dijakom z nasveti in dejanji. S prve gimnazije je prišel za profesorja na pomorsko akademijo na Reki. Dasi je za-pustil svojo ožjo domovino, je vendar ostal z njo v trajnem stiku, na Reki pa je začel organizirati tamkajšnje Slovence.

Po prevratu je upal, da bo postal vsled svojih študij in svoloča temeljitega pozna-nja srednjšolskih problemov prosvetni šef za Slovenijo. To se ni zgodilo, kar ga je zelo potrla. Pač pa je bil kmalu potem ime-novan za direktorja gimnazije v Ptuiju, od koder je bil odpoklican kot inspektor v prosvetno ministrstvo v Beogradu. Tamkaj je vodil oddelke za Slovenijo in si v krat-ki dobi stekel mnogo zaslug za organiza-cijo našega srednjšolstva. Iz rodbinskih razlogov ni ostal v Beogradu, marveč je zaprosil za mesto na pomorski akademiji v Gruziji, ki ga je tudi dobil. Kaj je storil za ta zavod in kaj je bil slovenskim dijakom, ki so postali gojenci naše edine pomorske akademije, to bi vedeli povedati naši po-morski častniki, bivši nlezovci gojenci. V preteklem šolskem letu je zbolel, iskal je zdravja v svoji ožji domovini, le lečil v bolnici v Čakovcu a 27. junija podlegel možganski kapi v Središču.

Pokojni profesor Vajda je bil predvsem šolnik, večak v vseh šolskih vprašanjih, s katerimi se je neprestano bavil. Udeležoval se je tudi kot šolski pisatelj in probil mnogo člankov v Popotniku. Nastavem vestniku In Prosvetnem glasniku. »Jutro-mu je še posebne hvale dolžno za nje-govo poštvalno prijateljstvo in sotrudi-štvo.

V dijaški in suplentški dobi je mnogo pi-sal v Omladino, v zadnjih letih pa je tudi »Jutru« postel marsikak prav izvrsten čla-nek. Z njim je legel v prerani grob eden naših najinteligentnejših in najmarljivejših kulturnih delavcev.

Primarij dr. Feše
ne ordinira do 1. avgusta

Izlet avstrijskih obrtnikov v Slovenijo

Jesenice, 28. junija.
V nedeljo 7. julija poseti Jesenice okrog 120 obrtnikov iz raznih delov Avstrije. Goste bodo pozdravili na državni meji na Koroškem sedlu zastopniki jeseniških obrtnikov z avtomobili in motocikli ter jih bodo spremili na Jese-nice, kjer se bo na vrtu g. župana Ču-ferja vršil sprejem in skupen zajutek. Sprejema se udeležijo tudi zastopniki zveze obrtniških organizacij z zveznim načelnikom g. Rebekom iz Ljubljane.

Dopolodne bo ogled Jesenic in tovar-ne, popoldne pa bo skupen odhod z vla-kom na Blejsko Dobravo in od tam dalje skozi romantični Vintgar na Bled. Na Bledu se bo vršil skupen prijateljski se-stanek gostov in zastopnikov obrtništva iz sreza Radovljica in tudi iz Ljubljane. Ves spored je zamišljen tako, da bodo imeli gostje dovolj zabave in razvedrila ter se zvečer ob 19. odpeljejo z avtobusi z Bleda v Ljubljano, kjer bo v restavraciji »Zvezda« pozdravni večer ob na-vzočnosti ljubljanskega obrtništva in konzula avstrijske republike ter raznih zastopnikov in predstavnikov naših go-spodarskih organizacij.

Gosti bodo prenočili v Ljubljani ter si naslednji dan pod vodstvom pred-stavnikov naših gospodarskih korporacij ogledajo mesto, predvsem grad, mu-zej, palačo zbornice TOI in Narodno ga-lerijo, nakar se bo vršil skupen obed v restavraciji Bellevue. Popoldne ob 15. pa odhajajo z avtomobili preko Kranja in Jezerskega nazaj v svojo domovino. Obrtna društva na Jesenicah in na Ble-du, kakor tudi zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bodo storili vse, da bo bivanje gostov v naših krajih kar najprijetnejše, ter da bodo gostje odnesli najboljše vtise. Prosi se pa jeseniške, blejske, kakor tudi vsa ostala obrtniška društva radov-ljiškega sreza, da se popoldanskega se-stanka v Zdraviliškem domu na Bledu udeležijo v kar največjem številu.

Jutrovčki so že šli na morje

Ljubko slovo na ljubljanskem kolodvoru

Ljubljana, 28. junija.
To je bilo prošnja in moledovanje, dokler nista mamica in atek rekla »da«. Potem pa zopet vznemirjenja, če ta obljuba tudi zares drži. Pomirilo jih je šele pismo od »Jutra«, da so zapisani, kar se ne da preklcati na nobeno vižo.

Pri drugih je bilo morje vezano na izpričevalo. To je pa že hujša zadeva. Tako so se učili, da so jih morali poditi na izprehod in h kopanju. »Kaj bi se kopal doma, saj se bom ves mesec v morju« so se izgovarjali in lovili dobre redove, da se je staršem kar samo sme-jalo.

Tretji zopet niso niti slutili, kakšna nagrada jih čaka za lepo izpričevalo. Ko so davi pridrveli iz šole, so šele zvedeli, da gredo. Neverjetno so strmeli od osupnenja, potem pa brez jesti čakali vlaka. Lepo izpričevalo, počitnice in pa morje, vse troje naenkrat je res težko prenesti. Še lepše je, kakor pri birni.

Se pred določeno uro so se zbrali v akademskem kolegiju v Ljubljani s pred-pisano prtliago in provijantom ter raz-ličnimi pribliški kakor bi šli v puščavo, kjer ni nič jesti. Malo sitno je v začet-ku med samimi tujci, pa so se držali svojih mamic, papanov, tetk, stricev, sploh svojega spremstva, ki bi vsaj po številu lahko delalo čast kakemu ma-haradži. Vsestransko ogledovanje tujih obrazov in radovedno izpraševanje — ali čez pol ure so že vedeli, da sta Du-šan in Vlado iz Maribora, Sonja in Bo-ris z Bleda, Ženica iz Litije, Katica, Mir-le, Pina in Viktor iz Ljutomer, poznali so ljubljanske srajce in se seznanili z vsemi iz Krškega, Zapuž, Brežic, Moš-kanjcev v Prekmurju, Loškega potoka, Kamnika, Varaždina, Bohinjske Bistri-ce, Presejra, Murske Sobot, Device Marije v Polju, Trbovelj, Rajhenburga, Pesnice, Preseke pri Mozirju, sploh z vseh strani Slovenije, vedeli so pa že

tudi, da prisedejo Dolenjci in Dolenjke v Škofljici, Laščani in Kočevarji na Gro-supljem, v Trebnjem, v Novem mestu, v Črnomlju in v Metliki.

Pod izkušnim in zanesljivim vod-stvom ge. Zalike Lipovškove iz Mari-bora se je odpeljalo 36 deklic, 44 fan-tov pa varuje in kroti g. učitelj Jože Župančič iz Litije, ki je te službe že od lani vaju. Ta glavni nadzornik ima pa še svojega adjutanta, da bo šlo kar sa-mo od sebe. Odgovornost je sicer veli-ka, vendar pa ni huda, ker je v Martin-šiči polno vajenega nadzorovalnega osebja in še posebnih strokovnjakov za plavanje, veslanje, telovadbo in druge koristne zabave. Vsi »Jutrovčki« so dobro vzgojeni in vljudni ter olitani, kar je »Jutrov« stric posebno natan-ko preiskal, ko je izbiral, kdo gre k morju na »Jutrov« račun. Za skupino, ki se je danes odpeljala, je izbral 15 dekčev in deklic iz podpore potrebnih in poštenih družin, ki jim deloma ni treba prispe-vati nič ali pa jim je dovoljen velik po-pust.

Točno ob trideset na 7 se je vlak od-peljal proti Sušaku. Iz elegantnega pul-mana z ličnimi napismi je vihrala troboj-nica, ki ima na eni strani napis »Ju-trovčki«, na drugi pa »Ljubljana«, da bodo našo mladino povsod spoznali. Da se bodo vozili kakor grofje, jim je pa železniška direkcija naklonila še en manjši vagon. Malo sitno je bilo že ob slovesu, če pa človek gre prvič sam za toliko časa od hiše — jutri bo pa že vse pozabljeno. Hitro so zasedli prosto-re in pospravili prtliago, ker je prijazen postajenačelnik g. Ludvig vse tako lepo pripravil, da je bilo veselje. Kar zalo se je zdelo mladini, da jo imajo tako radi in v časti. Hvala jim!

Zdravo, zdravo, dobro se imejte in pokrepani se vrnite!

Prvi gimnazijski abiturijenti Murske Sobot

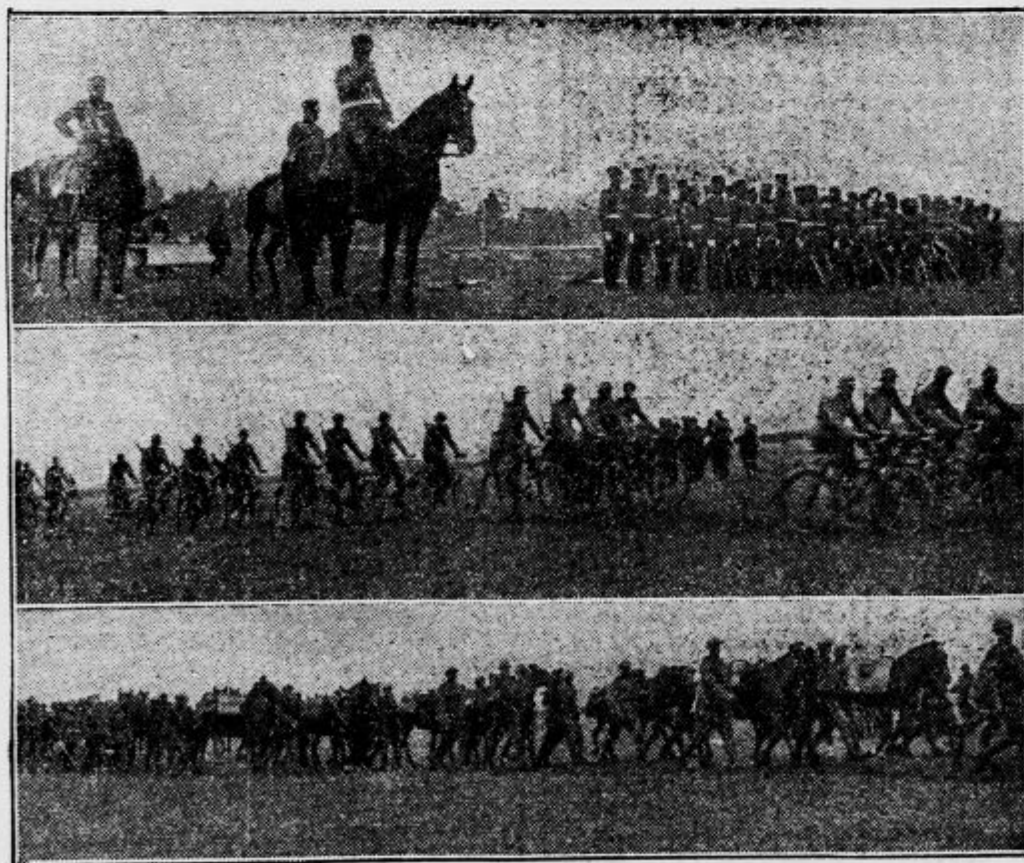
V prvi vrsti izpitni odbor z vladnim od-pisancem univerzitetnim profesorjem M. Ibrovcem iz Beograda na čelu. Poleg njega na levič ravnatelj zavoda Ljudevit Vajga, čigar zaslug je, da je bila letos sploh ma-tura, tretji od leve pa je razrednik VIII. razreda prof. Stane Melihar.

Maturanti državne realne gimnazije v Murski Soboti izrekajo najiskrenejšo za-hvalo vsem dobrotnikom in prijateljem, ki so kakorkoli pomagali, da jim je bilo mo-góče položiti zrelostni izpit na domači gim-naziji. Pred vsem velja ta zahvala gim-nazijskemu kuratorju v Murski Soboti, ki je oskrbel sredstva za vzdrževanje privatnih

razredov, imenoma pa izrekajo svojo za-hvalo predsedniku tega kuratorja županu g. Josipu Benku. Zahvaljuje se tudi obla-stnemu odboru za podporo, bivšim poslan-cem, ki so podpirali borbo za prekmursko gimnazijo, posebno hvalečna zahvala pa je izrečena gimnazijskemu ravnatelju Vagaju in profsorskemu zboru za vneto in ljus-bezen, s katero so privredili gojence k zre-lostnemu izpitu. Zahvaljujejo se tudi občan-am in ljudstvu Slovenske krajine, ki je vedno zvesto stalo na braniku najvišjega svojega prosvetnega zavoda. Z delom za na-rod se bodo prvi in če tudi zadnji abiturij-enti gimnazije v Murski Soboti oddolžili vsem za vse.

Vojaška svečanost na Ljubljanskem polju

Izvrstno uspela parada ljubljanske garnizije

Divizijski general Tripkovič pozdravlja defilirajoče čete. Kolesarji in mitralje-ske čete defilirajo pred divizionarjem in zbranimi gosti.

Ljubljana, 28. junija.
Vidovdanske jutro se je povsem ne-pričakovano pojavilo motno in vlažno. Še včeraj čisto, jasno modrina neba so čez noč zopet zagrnila sive, nizke me-gle, iz katerih je začelo drobno deževati, ko je ljubljanska garnizija v popolni pa-radni opremitvi zapuščala vojašnice in usmerila pohod skozi Moste na prostra-no vežbališče sredi Ljubljanskega polja. V velikem kvadratu se je tu pod vo-dstvom poveljnikov peš in na konjih raz-mestila vsa naša mestna posadka: na levi poleg godbe 52. pešpolk, od nje-ga

prečno v glavni fronti 40. pp., nato ko-lesarski bataljon, a na desni bolničarji in artiljerija. V spremstvu divizionarja g. Save Tripkoviča, čigar pojava na vi-sokem doratu je že sama dajala impo-zanten vtis, so bili adjutanti in ordo-nančniki častniki na konjih, poveljstvo pa je vodil brigadni general g. Vuković. Poleg odličnih predstavnikov vseh dr-žavnih, oblastnih in mestnih korporacij, konzularnega zbora ter znatnega števila rezervnih oficirjev je navzlic neljube-mu vremenu prihitelo na vežbališče tudi lepo število meščanov in okolčanov.

Komandant divizije general Tripkovič in komandant mesta general Popović po-zdravljata zbrane zastopnike oblasti in korporacij.

Prav lepa vrsta privatnih in najetih avtomobilov je dopolnjevala celotni okvir razporeditve.

Sredi polja so bile postavljene in za oltar opremljene tri mize. Pri levi je služil zadušnico pravoslavni prota Jan-kovič, v sredini župnik Klobovs in na desni muslimanski svečenik Ahmetiš. Z neba je venomer rosilo, tem bolj je zato v žalostnem vremenu bila pietet-na svečanost s tihiimi obredi za duše kosovskih junakov.

V simpatičnem strumnem nastopu, zravnani v sedlu na svojem iskren črncu, je po pravilu brigadir Vuković glasno nagovoril vojaštvo, slikajoč v izbranih besedah kosovsko zgodovino in pomen Vidovega dne. S trikratnim vzklikom »Slava!«, ki se mu je grodko odzvala vsa garnizija, je zaključil svoj obešni spominski in bodrilni nagovor. V njegovem spremstvu je nato g. divi-zijonar pojezdil od edinice do edinice, pozdravljajoč vojnike:

— Pomozi Bog, junaci!
— Bog ti pomogao! se je glasil od-govor.

Medtem pa, ko se je garnizija pod poveljstvom brigadirja razgibala, da se razporedi za paradni pohod, je g. divi-zijonar porabil priliko, da od osebe do osebe pozdravi prisotne civilne pred-stavnike in zastopnike tiska. Tudi vre-me se je medtem zjasnilo in ob taktu koračnic divizijske godbe, ki je pod

vodstvom majorja g. dr. Čerina priko-rakala čez polje na čelu dolge vojaške povorke, se je izvršil defile, ki se je ob-nesel čvrsto in skladno. Rekruti, snažno uniformirani s čeladami na glavah, šle dve meseca v vojaški suknji, so v četverstopih krepko udarjali ob tla, da je bilo veselo opazovati njihovo zdrav-je in mladostno čilost v bobnečem pa-radnem pohodu. Posebno zanimiva je bila slika, ko so se za obema pešpolko-ma v vzornem redu pripeljali mimo divi-zijonarja in predstavnikov vojakov ko-lesarskega bataljona. Kakor njihova specialna oprema je vzbujala posebno pozornost tudi oprava bolničarske čete z velikim sanitetnim avtomobilom ter razporeditev brdskega topništva z do-bro otovorjenimi rejenimi konjički. Pa-rado je na učinkovit način zaključila poljska artiljerija, ki je ob pospešenem taktu vojaške godbe zdirljala mimo v lahne trabu.

Vsi prisotni so s pohvalo izražali za-dovoljstvo, a vidno zadovoljen je bil z defilejem tudi divizionar. Po pravo-slavnem običaju je bilo gostom še po-nudeno kuhano žito s presnim kruhom, nakar je vidovdanska svečanost sredi Ljubljanskega polja bila zaključena v prirčni skladnosti, ki jo znajo na pri-kupen in demokratičen način ustvarjati naši višji oficirji z divizionarjem g. Sa-vo Tripkovičem na čelu.

Ivan Vrhovnik — častni meščan Ljubljanski

V nedeljski številki »Jutra« smo za 76-letnico oštali v glavnih potezah njegovo, z delom in uspehi obilno blagoslovljeno življenje. Sedaj smo v sretnem polčuju zapi-sani v analo sodobne zgodovine javni dogo-dek, ki je pokazal s prstom na njegovo mar-kantno osebnost in mu dal čast, kakršno prejme in zasluži med stoletični komaj po en Slovenec: Ljubljana, mesto njegovega rojstva in bivanja, ga je v sredo na seji mestnega občinskega sveta soglasno in ob burnem odobravanju izvolila v vrsto svojih častnih meščanov. Ker bo ta dogodek v ljubljanski mestni hiši razgibal k močnej-šemu utripanju številna slovenska srca po vsej naši zemlji — saj ga ni kraja, niti slo-venskega izobraženca, ki mu svetlo ime Vrhovnik ne bi bilo znano in čislano —, čutimo prijetno dolžnost, da ga pospremo-simo s primernim komentarjem. Vse sicer, da se bo g. slavjenec spet obregnil: »Vi de-vate moje neznanost delo pod povečevalno steklo! Temu nasproti pa moramo povda-riti grenek občutek, da bi življenje in delo tako velikega moža mogla izraziti izčrpno le knjiga, ki bi jo napisal v znanstvenem kakor nacionalnem delu tako vsestransko delaven pisatelj, kakor je naš jubilar.

Izredno popularnega je napravila Vrhov-nika njegova »Cirilmetodarija« v najširšem pomenu besede. Ni čuda, saj je bil med sta-novskimi kolegi bela vrana v tem pogledu. V času, ko so bili na Slovenskem napadi proti nacionalizmu od izvestne strani naj-bolj divji, je stal šentgotardski in kmalu potem ljubljanski mestni župnik Vrhovnik neomejen in je združeval v svojem velikem srcu in duhu ljubezen do velikega Boga z ljubeznijo do svojega poniževanega naroda. Simon Gregorčič, njegov sotrp in pobratim, je njegovo imenovanje za trnovskega žu-pnika porabil, da je izrazil svoje mnenje o tem bojnem vprašanju v obliki pesmi »Pri-jateljstvo Ivanu Vrhovniku«.

Ob mnogih prilikah se je pokazal Vrhovnik neustrašnega zagovornika staro-slovenske službe božje, zlasti še ob stoletnici smrti sv. Metoda s posebno knjižico. Kot duševni oče Družbe sv. Cirila in Me-toda je g. župnik vršil vneto literarno-pro-pagandno delo za družbo in njene cilje. Dal je pobudo za lepo vrsto družinskih izdaj, za: »Vestnik«, pozneje »Koledar CMD«, knjiž-nico CM in mesečnik »Slovenski brnik«, ki jim je vsem ostal neutrujen urednik in glavni sotrudnik do danes. Za četrstoletni-co CMD pa je podal s svojim večjim pe-cesom izčrpen zgodovinski pregled nara-dnega obrambnega dela.

Mestni župan g. dr. D. Puc je v svojem čestitajočem pismu za 75letnico dobro po-vdaril, da je idealni in globoko nacionalni mož s svojim delom nemalo pripomogel k dočakanji svobodi naroda in njegovemu ve-likemu razvoju.

Manj znano je med širšim slovenskim ob-činstvom Vrhovnikovo literarno-zgodovinsko delo. In vendar si je z njim postavil spome-nik, trdnješi od brona. Slovenska knjiga in delo ob njej mu je bila in mu je danes v 76. letu starosti naj-večja prijetnost in najljubše delo. To nam vselej rad povdarja, vedel nam je to pove-

dati tudi pokojni Fran Levec: prvi, ki se je priglasil 1881. za naročnika »Ljubljan-skega Zvonca«, je bil Vrhovnik. Vrhovnika zbirka knjig spada med največje privatne knjižnice Slovenije. Za »Slovenski Narod«, Kobarčev »Slovenski list« in »Jutro« pa za »Ljubljanski Zvon«, oba »Slovanec«, Zupa-novo »Danico«, »Dom in Svet«, »Izvestja« in »Glasnik Muzejskega društva« in za »Živ-ljenje in svet« nam je neutrudni mož spisal v svojem prijetnem slogu vrsto člankov in razprav, ki bodo ostale vedno neizčrpen vir vsakomur, ki bo hotel popravšati knjigo o naši veseli ali žalostni preteklosti. Vrata teh v tiskane črke spremenjenih otrok nje-govega duha je še posebno nepregledna, ker mu je skromnost in prav redkih prime-rih dovolila, da se je podpisal s polnim imenom.

Literarne bisere nam je zapustil posebno v svojih cerkveno- in literarno- zgodovini-skih spisih. Kjerkoli je služboval, v vsaki fari je opisal njeno zgodovino in nabral o njej kulturno- zgodovinskega drobiža. Šte-vilni biografski spisi, ki so razpaktajeni vsepovod in obravnavajo življenje in delo naših literarno delavnih mož in umetnikov od Trubarja in Valvasorja pa preko Vod-nika in Prešerna do njegovih po večini že pokojnih vrstnikov, so nam prinesli v mar-sikatero dobo našega narodnega življenja luk svetlega spoznanja. Veliko spoštovanje Vrhovnikovo do silno skritih nabožnih pi-sateljev 17. in 18. stoletja se nam razodeva posebno v tem, da je zbral v predalu svoje knjižnice najpopolnejšo zbirko njihovih del. V knjižnici »O stoletnici Vodnikovih« »Ljub-ljanskih novic« nam je dal prvi pogled na zgodovino naših političnih in strokovnih novin in revij do l. 1897. Nepopolna bi bila njegova slika, ako ne bi tudi omenili, da je s svojo skromnostjo in darežljivostjo pri-pomogel marsikateremu našemu literarne-mu historiku pri zbiranju gradiva in konč-ni izbobil delo do popolnega literarnega uspeha.

To bi bile približno Vrhovnikove zasluge za splošno slovenstvo. In če ne bi imel še drugih, Ljubljani še bližjih, bi mu že za-ra-di njih morala Ljubljana, kot glava Slo-venije dati odliko častnega meščanstva. Vrhovnik se je zatopil v preteklost svoje ljubljene Ljubljane tako temeljito, da mu ob tridesetletju njegovega življenja v številu mlajših ne najdemo enakega. Z njemu svoj-stveno energijo in čebelčino marljivostjo je prebrskal arhive mestne občine, narodnega muzeja, Škofije in mestnih župnij in izko-pal iz njih posebno za cerkveno topografijo stare Ljubljane neprecenljivih podatkov. Vsi ti zanimivi izdelki so skriti po zgoraj naštetih listih in revijah, tako, da žal ne morejo pripevati, da bi se naša generacija Ljubljancev poglabila v svoja domača tla vsaj v toliki meri, kakor je bilo to močje v dobi, ko je pokojni Ivan Vrhovec še iz-dajal o Ljubljani posebne knjige. Temeljiti spis »Gostline« v stari Ljubljani, ki ga je ponatisnilo Jutro, je edina posebej izšla razprava zgodovinarja Vrhovnika.

Ali vse to skupaj, kar je javnosti splošno dostopnega, je spet le skromen del. Najvaž-nejše stvari so še danes rokopisi, priprav-ljeni, da se ponatisnejo v lepe knjige v čast in slavo mesta Ljubljane. Naj navede-mo le njihove naslove: »Ivan Vrhovec«, te-meljiti življenjepis in seznam njegovih del; »Zgodovina šentpeterske župnije«; »Zgodo-vina sv. Krištofa in pokopališča«; »Sv. Flori-ana cerkev« (to delo mu je hotel pred vojno založiti florijski cerkvenik); »Zgodovina trnovske župnije«; »Zatrti ljubljanski samo-stani, cerkve in kapele« — posebno drago-ceno delo tudi literarno- zgodovinske vred-nosti; »Ljubljanski meščani in leta 1752«;

apil in da letih 200 Dön vse, kar ima. Naslednji dan pa Lojzeta sploh ni bilo več blizu. Gospodinja ga je naznanila in zdaj mu ne bo 10 dni treba prevažati in nositi premoga.

Iz življenja in sveta

Amerika, raj za zločince

Delinkventi prihajajo večinoma z juga — Chicago, središče zločincev — Pravila in načela organiziranih tatov in roparjev — Zaščitniki manjvrednih elementov — Nemoč oblasti — Usoda Ala Caponeja, kralja zločincev — Morilec in razbojnik, podjetnik in finančnik v eni osebi

»Življenje in lastnina sta v Zedinjenih državah razmeroma manj varna nego v vsaki drugi civilizirani deželi.« Te besede je pred nedavnim izrekel predsednik Hoover in

statistični podatki

o delovanju in organizaciji ameriškega zločinstva, ki jih objavlja neki dr. Hoffman iz Newyorka, dokazujejo, kako upravičena je ta trditev. Iz statistike, ki ni niti izčrpna, izvira, da se je samo število umorov od l. 1900. dalje podvojilo. Največji kontingent morilcev dajo južne unijske države, deloma zaradi razmeroma velikega števila črnega prebivalstva. Deset vodilnih južnih držav daje 38,6 umorov na 100.000 prebivalcev, dočim jih daje deset vodilnih severnih, vzhodnih in zapadnih držav »samo« 10 na isto število prebivalcev. Med severnimi mesti stoji Detroit na čelu z 228 umori (16,5 odst.), sledijo Chicago (498 umorov, 15,8 odst.), Cleveland (134 umorov, 13,3 odst.), Philadelphia (182

osnovala v Chicagu kriminalno komiteto, ki naj bi mesto očistila zločinskih gnezd. Njeni uspehi so bili dokaj problematični. Sele ko so postavili lanske leto 76 letnega Franka Loescha za predsednika te komisije, je šla energično v bistvo stvari. Loesch je začel odstavljati sodnike, ki so proglašali mile sodbe nad prijetimi zločinci in je razbil alijanso med gangi in politiki, tako da se n. pr. pri zadnjih volitvah ni več obnesla. Loesch je spravil tudi kralja vseh čikaških zločincev, zloglasnega Al Caponeja, v ječo. Vendar so tudi njegovi uspehi precej malenkostni in to dokazuje baš zadeva s Caponejem samim.

Al Capone

je kakor mnogo vodilnih čikaških zločincev po rodu Italijan. Bil je najprvo »telesni stražnik« isto tako zloglasnega kralja zločincev Johna Torria, ki so mu nekega dne postala tla prevroča in je izginil z naplenjenim bogastvom v svojo domovino Italijo. Tedaj je postal Ca-

Bodoča kraljica Anglije?

Svedska princesa Ingrid, ki je bila rojena dne 28. marca 1910 v Stockholmu in je po informacijah merodajnih činiteljev baje določena za keno Waleškega princa, angleškega prestolonaslednika Edvarda.

Dunaj bo v 60 letih malo mesto

O izumirajočem Dunaju se je že ponovno pisalo. Najnovejša statistika prinaša konkretne podatke, ki pravijo, da je bilo lanske leto v avstrijski prestolnici več smrtnih slučajev nego porodov. In sicer je umrlo 6000 ljudi več, nego se je rodilo novih.

Avstrijsko časopisje, ki navaja te številke, dolži za krčenje prebivalstva abortiranje, ki se je baje na Dunaju silno razpelo. Rodbina in pojem družine prihaja s tem ob pravo vsebino, zakoni niso več zakoni. Če pojde po tej poti naprej, so izračunali strokovnjaki, da bo Dunaj tekom šestdesetih let — malo mesto.

Grobnica na planinah

V Hannovru na Nemškem je umrl tajni svetnik dr. Arnold, bivši profesor ja kemijo na veterinarski visoki šoli. Pokojnik je bil vse svoje življenje vnet alpinist. Že ko je hodil v gore, je sklenil, da hoče po smrti počivati med njimi in si je izbral vršac na Arnoldovi višini, 2700 m nad morjem za svoje poslednje bivališče.

Tam si je dal postaviti, boljše rečeno vsekati v skalo mavzolej, ki ga bodo sedaj obrli, da polože vanj Arnolda k zadnjemu počitku. Kakšen turist je bil Arnold, izhaja iz dejstva, da je preplezal v svojem življenju nad petsto vršacev, ki so dostopni le najboljšim planincem. Nemška alpinistika je izgubila z njim vzornega moža, ki je bil po telesu in duhu sin narave.

Šestdeset ur brez spanja

Ameriški profesorji na univerzi v Washingtonu so napravili poskus, koliko časa zdrži človek brez spanja in kako se pri tem počuti. Izbrali so med svojimi slušatelji osem krepkih fantov in jim naložili, da ne smejo zatisniti oči s celih 60 ur.

Ekperiment je pokazal sledeče rezultate: duševna krepčina in možganska prožnost je bila prilično dobra tudi po drugi neprespani noči, analiza krvi pa je pokazala, da se je število rdečih krvnih teles zmanjšalo, število belih pa povečalo. Tudi pritisk krvi je oslabil.

Dijaki so komaj napol bdeli. Dali so jim na razpolago avtomobile, da jih vodijo. Vozili so z njimi samo po ozkih stazah, kajti pokazalo se je, da jih na široki cesti, po kateri vozijo druga vozila, mami šum in pojav ljudi ter spuščajo krmilo avtomatično iz rok. Edinole v globoki tišini so lahko vzdržali in ostali pozorni.

Ko se je bližala šestdeseta ura bdenja, so se začeli pritoževati, da slabo

viديو in slišijo. Tudi okus jim je otopel. Pri nekaterih so se pojavile halucinacije; videli so pred seboj stvari in ljudi, ki jih ni bilo. Nad šestdeset ur ni vzdržal nihče. Vsi trudni so popadali na tla in so jih morali nesti na ležišče, kjer so zaspali trdno spanje.

Praznoverje v moderni obleki

Naša doba nikakor ni vzvišena nad praznoverjem, v marsikaterem pogledu bi se tu celo lahko kosala z najtemnejšim srednjim vekom. Samo pomislimo, kakšen spektakel uganja moderni »homo sapiens« s spiritističnimi sejami, s klicanjem »duhov«, ki naj mu pomagajo v srčnih in denarnih zadevah. Neki nemški list je te dni ugotovil, da je samo v Berlinu skoraj 2000 poklicnih vedeževalk, hiromantov in svetlovidcev, čijih klijentelo tvorijo pretežno inteligenčni sloji.

Pravcato specijaliteto naših dni tvori kult »maskotami«, t. j. s predmeti in živalmi, ki naj donajajo srečo. Skoro vsak zasebni avto ima svojega pajaca iz cunj, svojega teddyja, svojo deteljico iz srebra, ki naj varuje pred nesrečo. V Parizu in Berlinu propevajo cele tovarne za izdelovanje maskot. Razni letalci imajo kot maskote najraje žive živali. Cel kapitan Eckener je vzel na svoj prvi preokooceanski polet punčko svoje hčerke s seboj, a na zadnjega kar mlađega gorilo. Francozi so vozili na »Rumenem pticu« kar krokodila. Svedski preokooceanski letalci so imeli na krovu majhnega tulna. Da se navzlic temu dogajajo nesreče in sicer prav hudo pogosto, to modernih babjevernikov seveda ne moti.

Kako skrbi Greta Garbo za svojo lepoto

Greta Garbo je dokaj nesodobnega naziranja, da sport ne pospešuje ženske lepote. Lepota se ohrani najbolje z obilnim počitkom celo med dnevom, po jedi. Spanje pri tem ni potrebno, zadostuje, če ne misliš, kajti popoln mir je dosti učinkovitejši nego nemirno spanje. Sport krepi mišice, toda mišičaste ženske niso lepe. Vrh tega daje telesni napor obrazu trde in izmučene poteze. Voda je najboljša lepotno sredstvo.

Zjutraj kakor zvečer de umivanje obraza z vodo dobro, zjutraj naj sledi mrzlemu oprhanju mlačna kopel. Čez dan popij 12 kozarcev vode, to čisti polt. Polt ostane le tedaj lepa, če je vse telo v dobrem stanju. Mnogo počitka, mnogo vode, dobra hrana — zlasti sveže sadje in sveža zelenjava — in končno zgodaj spat, to je vse, kar dela slavna filmska zvezda, da ostane lepa.

Življenje las

Nemški znanstvenik Feliks, po poklicu fiziolog, je več let proučeval raščo las in je prišel do zaključka, da rasejo lasje najbujnejše spomladi in jeseni. Lasje, ki zrastejo spomladi, dosežejo starost 210 dni, rasejo pa samo 140 dni. Las, ki doseže svoj višek, ostane na glavi kvečjemu sedemdeset dni. Jesenski lasje so krajšega življenja. Živijo povprečno 189 dni, rasejo pa samo 124 dni. Najdaljši las, ki zraste spomladi doseže dolžino 45 mm. Spomladanski lasje so tudi močnejši in čvrstjeji od jesenskih.

Ameriški policisti krote nasilneža

umorov, 8,8 odst.), Newyork (401, 6,7 odst.) in Los Angeles (70, 4,7 odst.). Čeprav Chicago ne stoji prav na prvem mestu, vendar je to mesto glavni center vseh zločincev, ki imajo tu najbolje urejeno organizacijo.

Najnevarnejši zločinski tip.

V Chicagu je n. pr. središče tako zvanih »racketeerjev«, ki se bavijo z najrazličnejšimi zločinskimi podjetji, predvsem s prodajo alkohola in izsiljevanjem, in so tako dobro organizirani, da jim ne pride nihče do živga. Celo mesto so si razdelili v okraje, ki jih obvladujejo s svojimi »gangi«, organizacijami večjega števila zločincev pod vodstvom posebnega poglavarja. Član enega ganga ne sme prestopiti in delovati na ozemlju drugega ganga, ker ga sicer čaka smrtna kazen. Vsak gang ima v to svrhu svoje posebne »policijske« in kazenske oddelke. Ker pa vlada med posameznimi organizacijami velika konkurenca, ker krađejo druga drugi kolikor morejo, so kazenske ekspedicije in poboji na dnevnem redu. Državne oblasti pa gangom večinoma ne morejo stopiti na prste, ker imajo ti svoje zaščitnike celo med visokimi političnimi in upravnimi osebami, ki se zavzemajo zanje za ceno velikih podkupnin in pomoči ob času volitev.

Gangi so mogočen politični faktor in ta njihov vpliv se kaže zelo značilno na primer v sledečih številkah: V zadnjih dveh letih je bilo v Chicagu in okolici 760 umorov, samo v 22 slučajih so prišli krivci pred sodnike, ki so jih 10 obsodili na smrt. Med temi 760 umori je bilo dokazanih 130, ki so jih izvršili gangi — a nihče ni nikogar pozval na odgovornost. Večina umorjencev je pripadala zločinskim organizacijam in so padli kot žrtve drugih zločinskih organizacij.

Državna oblast brez moči.

Ze iz teh števk, ki smo jih navedli, je videti, kako malo moči ima oblast, da bi naredila konec tem neznosnim razmeram. Naši čitatelji se spominjajo, kako je država organizirala cele vojaške ekspedicije, da bi ustavila delovanje gangov in jim onemogočila medsebojna obračunavanja na javnih ulicah, ob belem dnevu, ob sodelovanju strojníc in ročnih bomb. Ze pred desetimi leti je

pone njegov naslednik in gospodar vsega južnega čikaškega dela, to pa po hudih bojih s konkurenčnimi gangi, ki jih je uničil drugega za drugim. Na njegovo povelje se je izvršila menda večina umorov zadnjih let, a nikoli mu ni mogla oblast do kože, ker se je znal pred vsakim umorom odstraniti na eno ali drugo svoje posestvo v južnih unijskih državah. Capone je namreč sila bogat človek in v Chicagu samem imela celo palačo. To bogastvo si je nagnabil s tihotapljenjem alkohola, z osnovanjem tajnih igralnic, breznic in javnih hiš, predvsem pa s pobiranjem prisilnega davka, ki ga morajo plačevati trgovci in industriji raznih strok posameznim gangom, da jim dajo mir. Neverjetne razmere, ki vladajo v Chicagu, ilustrira pač najbolje dejstvo, da so pobrali gangi samo lanske leto 136 milijonov dolarjev tega davka, to se pravi: na vsakega prebivalca Chicaga je odpadlo 45 dolarjev. Mnogi podjetniki si ne znajo drugače pomagati, kakor da pritegujejo poglavarje gangov kot svoje družabnike in tako je mogoče, da fungira n. pr. razbojnik in morilec Capone pred javnostjo in pred oblastjo ne kot razbojnik in morilec, temveč kot — podjetnik in finančnik... Kakor omenjeno, se nahaja sedaj v ječi. Obsodili so ga na leto dni — pa ne zaradi zločinov, ki mu jih niso mogli direktno dokazati, temveč ker so našli pri njem nabit samokres. Obsodili so ga zaradi nedovoljene nošnje orožja. Kakor poročajo, so že na delu sile, da bi ga vrnile njegovemu »poklicu« — poklicu suverena razbojniškega poglavarja.

Krokodil, ki ni več strašen in opasen

V italijanski afriški koloniji Somalijski bodo krokodili kmalu popolnoma iztrebljeni. Domačini jih na povelje upravnih oblasti love in usmrčajo ter se dajo pri tem celo slikati, kakor izpričuje ta-le posnetek.

Nežna duša in mišičaste roke

Ti dve svojstvi sta pač redkosti tako združeni kakor v osebji cirkuške artistke gđne Alice Collinove, ki je rodom iz Luizijane in se sedaj razkazuje po Evropi.

Kaj vse ljudje jedo

Stari izrek »de gustibus non est disputandum« ne velja gotovo nikjer v taki meri, kakor baš pri izbiri jedi. Človek ne bi verjel, kaj vsega ne prenese njegov želodec pri različnih narodih in klimatih.

Esikimi in Kamčadalci potrebujejo zaradi mrzlega podnebja veliko maslo, ki vsebuje mnogo ogljika, kar pospešuje telesno toplotu. Z največjim veseljem pijejo kitovo olje, jedo njegovo meso in lojene sveče so jim prava slaščica. Arabci in Egipčani jedo radi koblice. Neki rodovi v Južni Ameriki ljubijo črve, kar je znano tudi o starih Frigijcih v Mali Aziji. Stari Grki so si radi privoščili levje tace in velbodeve noge.

O rimskih vživačih pa pišejo, da so videli radi pred seboj polne skledje slavicah — jezikov. V Afriki zauživa jo nekateri rodovi črncev kačje meso, marsikateri slepič pa je našel svoj pot v želodec črnolasega Kalabreža.

Zelo malo izbiremi — vsaj za naše pojme — so tudi Kalmiki v Vzhodni Aziji. Jedo namreč miši, kače, ujeđe, lisice, volkove, živali, katere so nam odvratne že zavoljo svojega duha. Upira pa se mu meso psov, mačk in kun. Jakut z veseljem zauživa meso — mrhovino jedočega jastreba, ne upal bi se pa dotakniti žabe. V Tonkinu jedo leve in tigre in prebivalci Baši-otokov ne poznajo večje slaščice od kozje želodca z njegovo polno vsebino. Črnci zauživajo meso slonov, nojev, krokodilov in morskih konjev, Bušmani in Hotentoti v Južni Afriki pa jedo mravlje in lesne črve. Ob Arinoku v Južni Ameriki jedo nekateri indijanski rodovi — ilovico, katero namočijo prej z želvino mastjo.

Tako se menjavajo v različnih delih sveta okusi narodov in ljudstev, pa tudi njihove muhe. Zakaj nekaj muhastega je, če jedo pri nas polže, v Franciji pa si napravijo iz — majskih hroščev z oljem, kiso in čebulo salato, ki je baje prav »okusna«.

Sterilizacija v evgenične svrhe

Po neki statistiki so do danes v Kaliforniji v evgenične svrhe sterilizirali že 5200 oseb, ki so kazale znake norosti. Kalifornija je menda edina država na svetu, kjer je z zakonom dovoljeno vzeti sposobnost do razmnoževanja ljudem, čijih potomstvo bi bilo po vsej priliki defektno in družbi v škodo. Seveda se sme taka operacija izvršiti le po pristanku dveh zdravnikov in enega sodnika.

Najdelavnejši med Angleži

Sir Jozija Stamp velja za najbolj delavnega človeka na Angleškem. Po smrti lorda Revelstokeja je bil edini britski zastopnik v strokovnjaškem odboru reparacijske komisije, istočasno pa je bil eden izmed ravnateljev Angleške banke, predsednik L. M. S. — železnice in njene izvršilnega odbora, drugi predsednik Kraljeve statistične družbe, član predsedstva celega pol tucata delniških družb, guverner petih visokih šol in poleg tega javljalen, dovipen gospod, ki ne sovraži družbe. Steje komaj 45 let in je začel svojo karijero s 15. letom kot praktikant državne davčne službe. Leta 1919. je zapustil državno službo in postal predsednik in tajnik angleške Nobelove družbe. Narodno gospodarstvo in statistika sta mu najljubši stroki.

Med gorilami

Ameriški živaloslovec Harold Bingham se je podal v ozemlje gornjega Konga, kjer misli proučevati družabno življenje goril. Gorile so lovci že skoraj iztrebili, samo na dveh krajih jih je še dobiti v večjem številu. Belgijska vlada je ob Kongu rezervirala 400 kvadratnih kilometrov obsežno ozemlje, na katerem je lov na te največje opice prepovedan. Baš tu bo študiral Bingham njihovo življenje. Spremljala ga bo žena in nekoliko nosačev domačinov.

Sinova koža na materinem telesu

V Rosenheimu je pred nekaj časom zbolela 65 let stara ženska na zastrupljenju krvi. Zdravniki so že obupali nad njenim življenjem, kajti operacija, ki naj bi bila rešila življenje, se ni posrečila. Tedaj se je zdravnikom ponudil njen sin, ki je dovolil, da se mu izreže potrebna množina kože in prenese na mater. Njena rana je bila že v takšnem stanju, da se je na roki videla kost. Zdravniki so sinu res izrezali kožo v četverkotni obliki 15 krat 15 centimetrov iz bedra in jo prenesli na mater. Prenos je uspel. Sin je mater rešil življenje, ki bi bilo brez njegove pomoči gotovo ugasnilo.

Golota kot znanstvena panoga

V Londonu je izšla knjiga, ki vzbuja precejšnjo pozornost. Imenuje se »Nova gimnozofija« in zagovarja kulturo gola telesa z znanstvenega stališča. Gibanje za gojitev golote je kakor znano posebno razširjeno na Nemškem.

Zora Voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZAK. ZAŠT.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekararn, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

ŠAH.

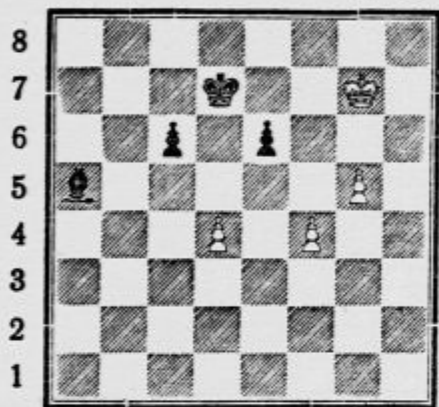
Urejuje dr. Milan Vidmar

Pokojni Rikard Reti ni bil samo velik mojster praktične igre in soustanovitelj hipermoderne šole. Njegove kompozicije so dela, ki jih šahovska literatura v tem stilu pred njim ni poznala.

Reti je komponiral nebroj študij. Vse so interesentne in prav izredno težke. Ideje ki so skrivne v teh študijah, so neverjetno globoke. V njih spi filozof, ki je sanjal o šahu čisto na svoj način. Kakor je v turnirskih igrah odkrival tajne globine, tako Reti govori o stvarih, ob katerih obstanejo osupljeni, skoro bi rekel, prestrašeni. Retiju je šah daleko več kot igra, kot razvedrilo za ure počitka.

Sledeča študija karakterizira pokojnega vele mojstra izvrstno. Enostavna in vendar prava, globoka in presenetljiva, zagrabljava pravega šahista z ogromno silo. Uverjen sem, da bo našim čitateljem posvetila v skrivnosti šaha, ki so celo vele mojstrom nove.

a b c d e f g h

Beli: Kg7, d4, f4, g5 (4 figure)

Črni: Kd7, La5, c6, e6 (4 figure)

Beli na potezi remizira.

Kdo bi tej poziciji verjel, da skriva belu remis? Kdo bi v partiji brez premisleka ne položil belega kralja v znak predaje? Tudi izkušen turnirski borec bi niti za hip ne upal na rešitev, če bi mu usoda predložila obupno pozicijo belih našega dijagrama.

Poglejmo, beli ima kmeta več, toda lovca manj. Beli ima res prostega kmeta na g5. Toda vsi beli kmetje stoje na poljih lovčeve barve. Črni nima svojih kmetov na krajnjih linijah, kjer bi bili manj vredni.

Beli kmet na d4 je seveda v največji opasnosti. Ravno ta kmet pa bi bil važen belu, ker zapira lovca v pogled na g7, na polje, kjer lovec prostega kmeta g5 lahko zadrži. Instinktivno bo vsakdo poskusil:

1.) Kg7-f6 La5-c3

2.) Kf6-e5

Če izgleda po nečem. Toda kaj pomaga nadebudni začetek, ko črni vendar enostavno odgovori:

2.) c6-c5!

V prihodnji potezi tole lovec kmeta na d4, se žrtvuje pozneje na g7 za prodirajočega prostega kmeta in črni c-kmet odloči bitko!

Poskus:

1.) Kg7-f7 La5-c3

2.) g5-g6 Lc3xd4

3.) g6-g7 Ld4xg7

4.) Kf7xg7

Je takoj obsojen. Črnu ostane prost kmet na c6, ki neovirano maršira.

Še bi bila zadnja ideja:

1.) f4-f5 e6xf5

2.) Kg7-f6 La5-c3

3.) Kf6xf5 Lc3xd4

Toda tudi to pot je boj brezupen. Lovci drža zadnjega belega kmeta in črni kmet na c6 mora zopet zmagati.

Kdor pregleda te tri variante mora obupati nad Retijevo študijo. V remis bo verjel le še, če veruje v čudeže. Pa je tudi zares čudež, kar je tu pripravil komponist. Že prva poteza prave rešitve je neverjetna:

1.) d4-d5!!

Beli, ki nima najpotrebnejšega materiala, žrtvuje se to, kar ima. Sam vrže proč kmeta, ki zadržuje črne zmagovalca na c6, sam odpre lovca dijagonalno c3-h8, ki pokončava vse dane bele. Dijagonalna poteza je vkljub temu edina, ki vodi k rešitvi.

Črni mora vzeti ponudena kmeta. Vzeti pa ga ne sme kakor hoče. Hitro bomo uvideli, da e6xd5 partijo celo izgubi črnu. Beli namreč igra 2.) Kg7-f7, zastavi v f-kmetom na f6 lovčeve dijagonalno in neovirano prodira z 8-kmetom. Če črni lovec vseeno preko h6 doseže belega kmeta

na g7, stopi seveda kmet f6 takoj na njegovo mesto.

Po vsem tem mora biti prva poteza črnega:

1.) c6xd5 c6xd5

2.) Kg7-f7

Seveda sedaj črni kmetje ne smejo marširati. Kmet g5 bi šel enostavno in neovirano v damo, če bi kmet e6 ali d5 zaprl lovca dijagonalno. Črni nima druge poteze kot

2.) La5-c3

če hoče belega prostega kmeta zadržati. Po odgovoru

3.) g5-g6

pa naenkrat črnu, kljub velikanski premoči poidejo poteze. Njegovi kmetje so mrtvi. Vsak njihov korak bi takoj povzročil katastrofo, ker bi vzel lovca kontrolno nad belim kmetom na g6. Očitno rabi lovec samo kosček dijagonalno f6-h8, kjer ga lastni kmetje ne morejo ovirati. Toda po

3.) Lc3-h8

beli kralj lovca na h8 s

4.) Kf7-g8

takoj prepodi in tudi na f6 lovca ni obstanja. Tudi tam mu kralj takoj da brco. Vse to je silno enostavno in vendar neverjetno. Lovci in oba črna kmeta so brez vsake moči. Toda črni ima vendar še kralja, ki je v končnici zelo jaka figura. Poglejmo še to!

3.) Kd7-d6

Drugi kralj seveda ne sme, ker bi takoj padel kmet na e6

4.) Kf7-f8

Beli kralj je še vedno pripravljen prepoditi lovca, če bi poskušal vdomačiti se na dijagonalno f6-h8. Kaj naj poskusi črni se? Mogoče se vrže s kraljem na bele kmete.

4.) Kd6-c5

Beli kralj vrne seveda takoj milo za drago:

5.) Kf8-f7

Če sedaj črni kralj nadaljuje svojo pot:

5.) Kc5-c4

podre beli kralj naprej kmeta na e6:

6.) Kf7xg6

in drži za hip še kmeta d5 pod kontrolo. Nato pa stopi oproščeni f-kmet v akcijo:

6.) Lc3-h8

7.) f4-f5 d5-d4

8.) f5-f6 Lh8xf6

9.) Kc6xf6 d4-d3

10.) g6-g7 d3-d2

11.) g7-g8 postane s šahom dama.

Črni očitno partijo še celo izgubi!

Kdor to prepleto študijo užije do dna, kdor omamljen obsedi pred čudom, ki mu v šahu ni zlepa para, bo dal Retiju priznanje, ki ga ta veliki mojster še ni dobil v polni meri. Ta glava, ta silni umetnik, je na žalost pod zemljo. Veliko smo izgubili z Retijem.

Radio

Izveček iz programov

Sobota, 29. junija.

LJUBLJANA 10.30: Predavanje o čebelarstvu. — 11: Koncert. — 15: Vzgojstveno predavanje ge. Bartolove. — 15.30: Reprodukcijska glasba. 16: Planinski spomini (prof. Mikar). — 16.30: Courteline: »Stalni gost« in »Prihodni komisar«, izvajajo člani nar. gled. — 20.30: Preno iz Zagreba: simfoničen koncert orkestra društva »Merkur«. — 22: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 30. junija.

LJUBLJANA 10.30: Poljedelska ura (inf. Cerne). — 11: Koncert radio-orkestra. Vmesne speve poje g. Joža Likovič. — 15: Reprodukcijska glasba. — 15.30: Motorne brizgalne in naše gasilstvo (inf. Stofa). — 16: Humoristično štivo, pisatelj Milčinski. — 16.30: Koncert pevkega kvarteta. — 20: Preno programa iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Promenadni koncert vojaške godbe. — 17.30: Preno nogometnih tekem. — 20.30: Uvod v siledeci prenos. — 20.45: Preno iz nar. gled.: »Mala Floranica«. — BEOGRAD 17.30: Preno koncerta godbe kr. garde. — 20: Godba na frule in harmoniko. — 20.45: Pevski večer. — 21.15: Poročila. — 22.10: Vedra glasba. — PRAGA 16.30: Orkestralni koncert. — 18.05: Pevski koncert. — 19: Godba na pihala. — 20: Orkestralni koncert. — 21.30: R. Strauss-ova sonata za violino in klavir. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 16.30: Koncert iz Prage. 18: Pevski koncert. — 19: Koncert ciganske godbe. — 20: Preno koncerta iz Prage. — 22.20: Lahka godba. — VARŠAVA 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 9.20: Koncert na orgle. — 11: Koncert simf. orkestra. — 15.45: Popoldanski koncert. — 17.40: Komorna glasba. — 19: Preno iz drž. opere: Wagner »Lohengrin«. — Lahka glasba orkestra. BERLIN 15: Popoldanski koncert. — 19: Koncert orkestra mandolin. — 20: Recitacije in pesmi. — 20.45: Koncert orkestra. — Lahka godba. — FRANKFURT 17.30: Preno iz opere:

Wagner: »Mojstri pevci norimberške«. — Lahka glasba. — LANGENBERG 17: Koncert pevskih zborov. — 20: Wagnerjeva opera »Večni mornar«. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 15: Popoldanski koncert. — 20: Koncert zboru kubanskih konjakov in orkestra. — Lahka godba. BUDIMPEŠTA 12.30: Simfoničen koncert. — 16: Madžarske pesmi. — 17.30: Zborovski koncert. — 23.30: Godba za ples. — LONDON 20: Preno večerice. — 21: Koncert orkestra in solistov. — RIM 17: Popoldanski koncert. — 21: Operni večer. — STOCKHOLM 19.15: Zborovski koncert. — 20.45: Pevski večer. — 21.40: Vojška godba.

Ponedeljek, 1. julija.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 18: Koncert radio-orkestra. — 20: Dr. Mirko Rupel: »Režija in režiserji«. — 20.30: Reprodukcijska glasba. — 21: Valčkov večer, izvajala radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 20.30: Preno koncerta iz Duma. — BEOGRAD 12.45: Radio-kvartet. — 22.25: Koncert tamburaškega zboru. — 21.25: Poročila. — 21.35: Radio-kvartet. — 22.40: Program za inozemstvo: Skladbe sodobnih jugosl. komponistov. — PRAGA 19: Slovenski program iz Bratislave. — 20: Preno koncerta iz Brna. — 22.20: Reprodukcijska glasba. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Koncert komorne glasbe. — 22.25: Lahka godba. VARŠAVA 16.30: Reprodukcijska glasba. — 18: Večerni koncert. — 20.30: O. Straussova opera »Tereza«. — 22.45: Koncert iz Krakova. DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 20: Koncert dunajskega simf. orkestra. — Koncert lahke glasbe. — BERLIN 17: Koncert konservatoristov. — 20: Operni večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.35: Koncert iz Stuttgarta. — 20.15: Kantata za alt in orkester. — 20.45: Literarni večer. — 21.15: Orkestralni in pevski koncert. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20: Orkestralni koncert. — Lahka godba. — STUTTGART 16.35: Popoldanski koncert. — 20.15: Koncert iz Frankfurt. — 20.45: Komedija. — 22.30: Koncert lahke glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 12: Koncert tria. — 17.40: Lahka glasba. — 20: Koncert orkestra kr. opere. — 21.30: Ciganska godba. — LONDON 20.15: Ljudski program. — 21.35: Pevski in violinski koncert. — 23: Plesna godba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Vokalni in instrumentalni koncert. — STOCKHOLM 18.30: Reprodukcijska glasba. — 19.50: Cerkevna glasba. — 21.40: Koncert orkestra.

Torek, 2. julija.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Nemščina. — 20: Kraljski prepadi: »Križarska okroglica« pri Dobrem polju (g. Kunaver). — 20.30: Violinski solistični večer z. Riharda Zke (pri klavirju prof. J. Ravnik). — Cesar-Frank: Sonata. — 21.30: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 18: Poljuden večerni koncert kvarteta. — BEOGRAD 12.45: Reprodukcijska glasba. — 17.25: Popoldanski koncert. — 20: Preno iz nar. gledališča: Zajcova opera »Nikola Šubić Zrinski«. — Poročila. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert iz Bratislave. — 19.30: Preno iz gledališča: Dvoakova opera »Vrag in Katra«. — 22.20: Godba za ples. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert iz Bratislave. — 19.30: Preno opere iz Prage. — 22.20: Koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 18: Poljuden koncert Verdijeve glasbe. — 19.30: Preno opere iz gledališča v Katovicah. — Preno inozemskih postat. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.40: Klavirski koncert. — 20: Večer arh. — 20.25: Proslava Knuta Hamsuna. — 21.15: Celo-koncert. — Orkestralni koncert lahke godbe. — BERLIN 17.30: Koncert lahke glasbe. — 20: Stuholga. — FRANKFURT 17: Orkestralni koncert. — 20.15: Simfoničen koncert Berliozove glasbe. — 21.45: Reprodukcijska glasba. — LANGENBERG 17: Koncert iz Frankfurt. — 20.15: Večerni koncert orkestra. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20.15: Uvertura in arle. — 22.15: Odlomki iz oper in pevski koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 11: Godba na pihala. — 19.40: Orkestralni koncert. — 21: Opereta. — 23: Reprodukcijska glasba. — LONDON 19.45: Irske nar. pesmi. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 21.40: Kabaretni program. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Verdijeve opera »Rigoletto«. — STOCKHOLM 18.30: Reprodukcijska glasba. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 21.40: Lahka glasba.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najbolše, najtrajnejše, zato
13 najcenejši

Najnovejša številka „Življenja in sveta“

Pravkar je izšla šte. 26. tedenske revije »Življenje in svet« z naslednjo vsebino:

Dežela »onkraj zemeljske oble«

Znani geograf dr. Wegener popisuje v tem članku posebnosti in čudeže Nove Zelandije, kjer žive v treh krajih tudi Slovenci. Posebno zanimiv je popis geizirjev, vročih vodometov, ki domačinom nadomestujejo vsako kurjavo (s petimi slikami).

Naslednji članek

Kaj je imuniteta?

vsebuje predavanje slovitiga ruskega učenjaka dr. S. I. Metelnikova, ki ga je imel te dni v Ljubljani

Zelo poučna je razprava

Zakaj je vedno več kratkovidnih ljudi.

Iz nje bodo starši in vzgojitelji spoznali kako važno je za mladino, da se že v rani letih navadi pravilno držati telo.

Poslednji ostanki hajdukov in hajduštva,

o čemer piše Čedomir Mittrinič, govore o začetku in pomenu hajduštva na našem jugu (z dvema slikama).

Najtemnejši časi medicine

bodo vsem čitateljem dr. Travnerjeve razprave

Čarovništvo in čarovniški procesi

lepo ilustrirani najbolj črno dobo srednjeveškega zdravljenja (s sliko),

Članek

Arktična flora

popisuje pomlad in življenje rastlinstva na visokem severu (s sliko),

Črtico

Polet skozi stratosfero

bodo z zanimanjem čitali vsi oni, ki ljubijo fantastično pripovedovanje.

Sestavek

Za sportnike

bo nedvomno vzbudili zanimanje ne samo med sportniki, ampak tudi med vsemi onimi, ki hočejo ohraniti zdravo dušo v zdravem telesu (dve sliki).

Razprava

Pisava, značaj in otrok

popisuje razvoj grafologije v zvezi z značajem in pomenom pisave za vzgojo otrok.

Številko zaključuje zanimiv sestavek

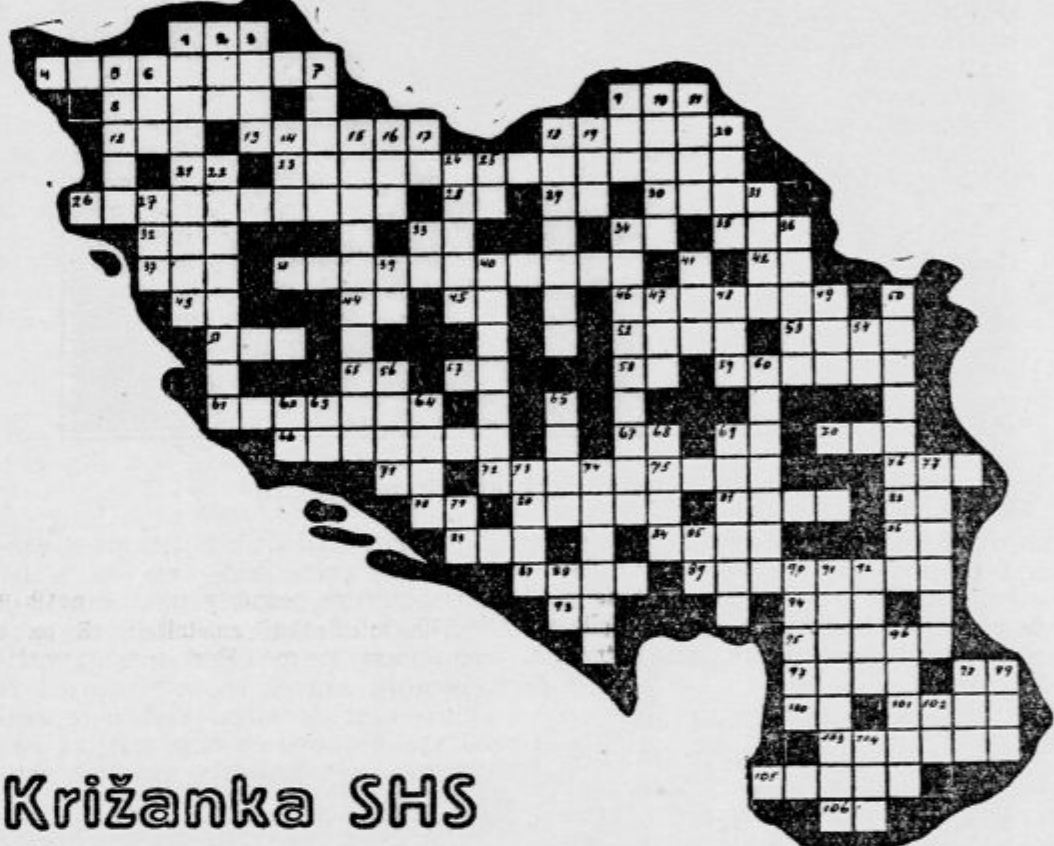
Ali žuželke čutijo bolečino?

Zvezku je priložena krasna umetniška priloga

Rogaška Slatina

»Življenje in svet« je edina slovenska tedenska revija, ki daje na leto dve knjigi, vsaka po več ko 800 strani ilustriranega štiva najraznovrstnejše vsebine. S to številko se zaključuje peta knjiga. — Prva številka šeste knjige izide 5. julija z bogato vsebino.

»Življenje in svet« stane polletno 40 Din, četrtletno 20 Din, mesečno 8 Din, posamezne številke samo 2 Din. Naroča se pri upravi Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Križanka SHS

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Stavbeni umetnik (okrajšano); 4. mesto v Sloveniji; 8. zapredek; 9. kazalni zaimek (lat.); 12. mesto na Finskem; 13. mesto na Hrvaškem; 18. slovenski pesnik j.; 21. vzklík; 23. visoka planota v Aziji; 26. kvartati; 28. kvartski izraz; 29. kratka; 30. gora v Karavankah; 33. žensko krstno ime; 33. grška črka; 34. »Kaj« (dialekt); 35. sem (srbhv.); 37. Cooganov film; 38. gostoljubnost; 42. del voza; 43. tja (dialekt); 44. oblika pom. gl.; 45. vlak (krat.); 46. mesto v Srbiji; 51. svojilni zaimek; 52. indijansko orožje; 53. zmeda; 55. vzklík; 57. oblika pom. gl.; 58. J. S.; 59. pi-jaja; 61. povelje; 66. afriška pokrajina; 67. kratica; 69. kratica; 70. število; 71. Ploščinska mera; 72. mesto na Islandiji; 76. nota; 78. avtomobilska znamka; 80. tovar (srbhv.); 81. padavina; 82. kratica; 83. pritok Dunava; 84. kvartski izraz; 86. kakor 67. vodoravno; 87. znamka likerjev; 89. skrešiti; 93. živalski glas; 94. električna vrednota (okraj.); 95. nemška trgovska družba; 97. čebela; 98. lat. veznik; 100. vzklík; 101. del telesa; 103. gospodar; 105. Sienkiewicz-ov roman; 106. vprašalnica.

Navpično: 1. pijanec; 2. sovražnik železa (4. skl.); 3. nemško moško krstno ime (fonet.); 5. prevara; 6. spada v družino metuljnic; 7. bolna (lat.); 9. osebni zaimek (lat.); 10. žensko krstno ime; 11. amorfn ogljik; 14. zrak, lice (fr.); 15. fr. pesnik; 16. nedoločni števniki; 17. B. S.; 18. barva; 19. lat. pom. glagol; 20. poljski sadež; 22. no Soriani nekega dne zelo nejevoljen domov.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašala Dora.

»Donat, ta Donat! Nič več ga ne zanimajo predavanja. Nekam raztresen je, vse druge, nevažne stvari mu hodi po glavi.«

»Mogoče ima dolgove ...«

»Ah, kaj šel! Saj je iz bogate rodbine! Danes mi je priznal, da se je seznanil z neko damo, ki ga njena podoba neprestano vznemirja. Povedal mi je, da se je zaljubil.«

Dora je vzdrla.

»Vidiš, tako se konča resnost pri mladem človeku.«

»Resnost, resnost saj sem se tudi jaz zaljubila, a zato se še nisem hotel ženiti v svojem dvajsetem letu.«

»Hm, res je, ali meni se zdi, da uga-jajo Donatu tuje žene.«

»Zakaj pa ne bi mu smele ugajati! Smola je v tem, da ta žena ...«

»Ali ti je povedal, kako se piše?«

»Ne, tega tudi nisem vprašal. On pravi, da ga je ta žena onesrečila ker mu ne vrača ljubezni.«

»Zakaj si ne poišče druge?«

dijak; 24. žensko oblačilo; 25. kakor; 45. vodoravno; 27. pregovor; 31. grški bog; 33. predlog; 34. šušljanje; 36. mesto na Japon-skem; 39. kazalni zaimek; 40. riba; 41. klic na pomoč; 47. kakor 9. vodoravno; 48. ka-ča; 49. del leta; 50. grški zgodovinar; 54. vzklík; 56. reka v sev. Evropi; 60. toplota; 62. osebni zaimek; 63. ča; 64. klub v Ljubljani; 65. del drevesa (množ.); 68. tovarna čevljev; 69. zdravnik; 73. ognjenik v Evropi; 74. pitica; 77. izbor; 79. osebni zaimek; 85. D. K.; 88. vprašalnica; 90. ladja; 91. vas na Štajerskem; 92. zidarska potrebš-ina; 96. del sobe; 98. veznik; 99. prislov; 102. osebni zaimek; 104. del ograje.

Rešitev križanke „Gramofon“

Vodoravno: 1. mrk; 4. Matin; 6. ko; 8. Odesa; 11. ara; 13. Klio; 15. au; 16. ko; 17. dan; 19. ona; 21. zob; 23. Kron; 24. azil; 25. mat; 27. ni; 29. Ida; 31. oko; 33. no; 34. Norge; 35. ni; 36. ali; 38. bazalt; 44. tornado; 49. ev; 50. Pir; 51. Ida; 52. rov; 53. sekira; 54. so; 55. tara; 56. sani; 57. ali; 58. da.

Navpično: 1. mare; 2. rt; 3. kitara; 4. Madrid; 5. ne; 9. sa; 10. ekonom; 12. aut; 14. oaza; 16. ko; 20. Ana; 22. bik; 23. Ka-non; 26. Time; 28. ikona; 30. to; 32. oreč; 37. sova; 38. Bes; 39. ave; 41. Apis; 42. la-ra; 43. tram; 44. Tisa; 45. odol; 46. ra; 47. Arad; 48. Dora.

»Saj to sem mu svetoval, pa pravi, da ni mogoče.«

»Gotovo tista žena zelo ljubi svojega moža.«

»Kaj šel Donat pravi, da je grd, star in bedast. Vendar se mi zdi, da malce pretirava.«

»Ne bi rekla da pretirava.«

»Kako to?«

»Tako. Ker bi mož, če bi bil pame-ten, vedel, da se Donat ponuja njegovi ženi. Vzemimo, da gre za njo po cesti.«

»Tega mi ni omenil.«

»To pravim jaz! Vselej se začne s tem. Mož mora paziti na svojo ženo.«

»Morda je pa ravnodušen.«

»Bog vedi!«

»Tedi je ta žena svetnica ali pa gos ...«

Dori ni bilo do tega, da bi bila svet-nica, hotela pa se je prepričati, da ni gos.

Naslednji dan jo je Donat zopet za-sledoval. Dora se je okrenila in v mig-ljajem povabila, naj pride bliže.

»Pridite!« je dejala. »Česa se bo-jite?«

»Ne grem.« Je odvrnil Donat.

»Necodite!«

»Recite rajši nesreča!«

G. Cataldo:

Ne svetnica, ne gos

Donat Sangri ni bil idijot, čeprav je študiral fiziko in matematiko na vseučilišče v Rimu. V svojem dvajsetem letu je prišel v Rim da bi se vpisal na pravno fakulteto. To bi se bilo nedvom

Domače vesti

* Člane Vodnikove družbe pozivamo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba pokojnega družbenega ustanovitelja g. dr. Gregorja Žerjave, ki bo v nedeljo 30. t. m. ob 11. dopoldne izpred Kazine. Družbini odbojnik, katerim se naj pridruži tudi poverjeniki in člani se bodo zbirali na pločniku pred vratom »Zvezde«. Odbor Vodnikove družbe.

* Z zagrebške univerze. Z odlokom ministra prosvete je na filozofski fakulteti zagrebške univerze ustanovljen samostojen kateder za psihologijo.

* Promocija. Za inženjerja elektrotehnike je promoviral te dni v Berlinu g. Hubert Golob. Čestitamo!

* Poroka. Včeraj sta se v Ljubljani poročila g. Adolf Neumeier, delovodja KID na Jesenicah in gđ. Fanka Tavčar iz Ljubljane. Čestitamo!

* Plemeniti čin Francije napram Jugoslaviji. Francoska vlada je sklenila, da za prevoz smrtnih ostankov v Franciji umrlih in tamkaj pokopanih naših vojakov, da brezplačno na razpolago francosko vojno ladjo, ki bo do Dubrovnika prepeljala kosti naših padlih junakov, katerih rodine so prošle za njihovo repatriacijo. Po vestih iz Beograda bo naša vojna mornarica na širokem morju pozdravila francosko ladjo ter jo spremila v Dubrovnik, kjer jo bo sprejel minister pravde z odborom za prireditve prevoza ter z zastopniki naše vojske in prizadetih rodin.

* Spomenik osvoboditvi v Vranju. Včeraj, na Vidov dan, je meščanstvo mesta Vranje v Srbiji praznovalo redko svečanost. Proslavilo je petdesetletnico osvoboditve Vranja izpod turške jarma. Pri tej priliki je bil odkrit spomenik junakom, padlim za osvoboditve in ujedinitve. Svečanosti so se udeležili tudi delegati kralja in vlade.

* Spomenik Gregorju Niskemu. Končna beseda za postavitev spomenika Gregorju Niskemu v Splitu bodo v nekaterih dneh končane. Le monterji so še zaposleni s izdelovanjem in spajanjem bronastih komadov Meštrovičevega spomenika. Prihodnji teden bo položeno še podnožje spomenika, tako da bo ves spomenik v bližnjih dneh dovršen. Dan odkritja spomenika še ni določen.

* Razstava jugoslovenskih umetnikov v Londonu. Kakor je g. Seaton Watson, ki se je predvčerajšnjim mudil v Sarajevu, izjavil tamkajšnjim novinarjem, bo Jugoslovensko društvo v Londonu priredilo letos reprezentativno razstavo jugoslovenskih umetnikov, ki bo nekaj odgovor na razstavo angleških umetnikov, ki je bila lani prirejena v Ljubljani in Zagrebu.

* Pospeševanje tujkega prometa v Splitu. Na seji Jadranskega hotelirskega društva je bil dne 21. storjen sklep, da se osnuje kopališčno poverništvo. Tudi turisti, ki prihajajo v Split, zapuščajo mesto navadno že po par dneh, zaradi česar trpi Split občutno škodo. Kakor turisti sami zatrjujejo, bi radi dalje časa ostali v tem mestu, če bi se nudilo kaj razvedrila in zabave. Kopališčno poverništvo ima nologo, da preobrazijo Split v kopališčno mesto prve vrste, vrši propagando, uredi kopališča, organizira zabave in šport, prireja turistične izlete, uredi javni promet in zgradi moderno zdravilišče. Za predsednika kopališnega poverništva je izvoljen dr. Ivo Stalio.

* Naša emigracija. V beografskem »Trgovinskem glasniku«, je dr. Ivo Belin objavil zanimiv članek o naši emigraciji. Število naših jugoslovenskih izseljencev se cenil na približno 800.000 ljudi. Za naše gospodarstvo je izseljenstvo velikega pomena. Dosti je, če omenimo, da pošiljajo izseljenci svojim rodbinam in sploh svojem v domovino letno do ene milijarde dinarjev. Po podatkih izseljenškega komisariata v Zagrebu se je v zadnjem desetletju izselilo iz naše države 136.016 oseb, dočim se jih je vrnilo 70.932 in tako ostane saldo v našo škodo 64.784 oseb. Od leta 1921, pa do leta 1927, ko smo že imeli urejeno statistiko, se je izselilo iz Slovenije 15.427, iz Vojvodine 31.936, iz Hrvatske in Slavonije 42.290 iz Dalmacije 19.638, iz Bosne in Hercegovine 4588, iz Srbije 7591 in iz črne gore 1600 oseb. Po narodnosti se je izselilo iz naše države v dobi 1921—1928 76.201 Jugosloven, ostalih Slovanov pa 1205, Nemcev 2291, Madžarov 13.643, Rumunov 971 in raznih 428. Po deželah preseljevanja jih je šlo v Zedinjene države 48.867, v Argentino 27.634, v Brazilijo 22.472, v Kanado 17.021 v Avstralijo 4922, v Uruguay 3720, ostali pa v razne države.

* Nu, in moj mož! — Je tepec! — Dora se ni jezila. — Pridružite se mi, k šivilji grem! — Tam ste bili že včeraj. — Nu, ali pojdete? — Ne maram. Dolgočasil bi se... — In šla sta vsak svojo pot. — Soriani je čez nekaj dni pridrevil domov in vihral po stanovanju: — Prekleta ženska! je rohnel in besnel, dirja skozi sobe. — Izpridila mi je najboljšega slušatelja! — Kateraga? — je nedolžno vprašala Dora. — Donata vendar! — Hm... — Hudič je danes ostavil fakulteto. Rekel mi je, da se mora posvetiti samo ženi. Kakšna škoda za znanost! — Nu, kaj se tako togtiš! To pomeni, da je tista žena padla. Svetnice ni več. — Seveda... Vse so enake... Danes ni nobene izjeme več... — Tako, Maturino? Ali si premislil, kaj govoriš? — Oprosti, dražja! Pozabil sem dostaviti, da si ti edina izjema med vsemi. O tem sem prepričan.

* Naši v Ameriki. V Waukeganu v Zedinjenih državah so našli mrtvega rojaka Fr. Trpina, rodom iz Sp. Logatca, starega 42 let. Ležal je na cesti z zlomljeno desno nogo in hudimi poškodbami na glavi in trupu. Najbrže ga je povozil kak avtomobil. Kakor poročajo ameriški listi se je tudi njegov brat pred kratkim ponesrečil. — V okolici Calisholma sta v jezeru Dewey utonila dva Slovence, policist Karel Zgonc in njegov štiriletni sinček, ko sta se vozila po jezeru s čolnom, ki se je po nesreči prevrnil. — V Rock Springsu je smrt v početku junija pobrala Janeza Dolenca rodom iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko, v starosti 57 let. V Ameriko je prišel kot mlad fant in preživel tamkaj na delu v premovalniški 38 let. Zadnja leta pa je bil zaposlen kot mestni delavec. Zapušča ženo in šest otrok. — V St. Stephenu v državi Minnesoti so nedavno pokopali Marijo Trobčevu v starosti 81 let, rodom iz Loga pri Polhovem Gradcu. Živela je svoječasnno pri svojem bratu škofu Trobču, ki je pred osmimi leti umrl. Žive pa še v Ameriki trije nečaki pokojnice, dr. Ivan Seliskar ter Ivan in Josip Trobec, vsi trije duhovniki. — V Hibbingu v državi Minnesoti je umrla Uršula Zajčeva stara 44 let, rodom iz St. Jurija na Dolenjskem, v Strongvillu pa Franc Goršek iz St. Jerneja na Dolenjskem, star 39 let. Zapušča ženo in pet nedoraslih otrok.

* Pod Velebitom odkrita lepa podzemna jama. Svojedobno je bila nedaleč od Starega Grada v severni Dalmaciji odkrita lepa podzemna jama, ki je dobila ime »Mahnite pečine«. Te dni pa sta zagrebška profesorja Šuklje in Bojan odkrila novo jama v bližini »Mahnitih pečin«. Ljudstvo imenuje to jama »Ledenica«. Jama je 600 m nad morsk gladino, visoka je 45 do 60 metrov, dolga pa nad 100 metrov ter ima krasne viševce in stoječe kapnike. Temperatura v jami znaša 5 do 6 stopinj Celzija.

* Občni zbor družništv sv. CM za Savo. Javornik in Kor. Belo se vrši v nedeljo 30. t. m. ob pol 10. v otroškem vrtcu na Savi.

* Mladinska Matka razpisuje dve nagradi 4.2000 Din za vsako in sicer: 1. nagrada 2000 Din za izvirno povest umetniške vrednosti, primerno mladini v šolodolžni dobi. Povest naj bi bila življenjsko sodobna, z zdravim, krepkim jedrom, če je tudi zajeta iz zgodovine. Obseg naj bi bil okrog 6 pol formata knjižice Mladinske Matice. Rokopis je predložiti do 31. decembra t. l. poverjeništvu Ljubljana UJU — Mladinska Matka. 2. nagrada 2000 Din za najboljšo umetniško delo, slovstveno ali slikarsko, primerno mladini v dobi 6. do 10. leta. Če je slovstveno, naj obsega 3 do 4 tiskane pole formata Mladinske Matice. Snov dela je lahko poljubna: proza, verz, resno ali veselo, šaljivo gradivo, vzeto iz življenja ali iz narodne pesni, v tradiciji naših najboljših mladinskih umetnikov ali pa tudi popolnoma izvirno. Prvi pogoj: umetnina. Predložiti je do 1. decembra t. l. Za obe deli se poleg nagrade izplača tudi honorar. Kdor želi natančnejših informacij naj se zgleda pri Mladinski Matici — poverjeništvu Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

* Letni izpiti na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru so se vršili pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Mateja Dolenca, ravnatelja drž. trgovske akademije v Mariboru. Pismeni izpiti so se začeli dne 11. in so trajali do 15. t. m. ustneni izpiti so se začeli dne 19. in so trajali do 25. t. m. Od 43 kandidatov in kandidatov so bili vsi pripuščeni k izpitu in uspeh je bil naslednji: 9 z zadostnim, 20 z dobrim in 10 s prav dobrim uspehom. Trije kandidati so reprobirani za tri mesece, eden pa za leto dni. Uspeh je na ta način prav povoljen. Izpiti so se vršili po pravilih za dvorazredno državno trgovsko šolo. Z zadostnim uspehom so izdelali: Darinka Batistuta, Adolf Brezovšek, Jela Grmek, Draga Ivančič, Stanko Kajnih, Ruža Maretič, Ivan Pačnik, Jožef Rojko, Ljudmila Škerjanec; z dobrim uspehom: Angela Dulce, Berta Golčer, Franjo Goluh, Lidija Jevčević, Zofija Klemenčič, Rosana Kosmač, Hilda Kralj, Marija Lubec, Valburga Lužnik, Bernarda Naglič, Draga Nardin, Albina Naveršnik, Hilda Petrovič, Josip Prišlin, Gizela Reinisch, Hubert Taužer, Matej Trček, Elza Valič, Marica Vizovišek, Berta Visočnik; s prav dobrim uspehom: Ivan Kurk, Milka Gorup, Elza Kirbsch, Albina Kosar, Miroslav Krebs, Matja Mesarič, Ana Nichtigall, Darinka Poljšak, Marija Škofir, Marjeta Wirtitsch. Razdelitev izpitičeval je bilo včeraj. Novi kurz se začne dne 2. septembra. Prospekti se dobe brezplačno potom ravnatelstva, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

* Sprejem in vpisovanja za Ant. Rud. Legatovo enoletni trgovski tečaj, Maribor. (Odobren od ministrstva za trgovino in industrijo, Beograd). Za sprejem je potrebno izpolnjeno 15 leto starosti in najmanj 2 razreda meščanske, katerikoli srednje ali strokovne šole, glasom predpisa. Opozarja se, da imajo za sprejem prednost tisti učenci, ki so absolvirali 4 razrede gori omenjenih šol. Vpisovanje in prospekti v trgovini

Kino „IDEAL“
Samo še danes
Fantom pariške opere
Jutri premijera ob ljudskih cenah
2.—, 4.— in 6.— Din
RAMON NOVARRO
v filmu
Pod vzhodnim solncem
Popolnoma novo! Ljudske cene!

* Letni izpiti na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru so se vršili pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Mateja Dolenca, ravnatelja drž. trgovske akademije v Mariboru. Pismeni izpiti so se začeli dne 11. in so trajali do 15. t. m. ustneni izpiti so se začeli dne 19. in so trajali do 25. t. m. Od 43 kandidatov in kandidatov so bili vsi pripuščeni k izpitu in uspeh je bil naslednji: 9 z zadostnim, 20 z dobrim in 10 s prav dobrim uspehom. Trije kandidati so reprobirani za tri mesece, eden pa za leto dni. Uspeh je na ta način prav povoljen. Izpiti so se vršili po pravilih za dvorazredno državno trgovsko šolo. Z zadostnim uspehom so izdelali: Darinka Batistuta, Adolf Brezovšek, Jela Grmek, Draga Ivančič, Stanko Kajnih, Ruža Maretič, Ivan Pačnik, Jožef Rojko, Ljudmila Škerjanec; z dobrim uspehom: Angela Dulce, Berta Golčer, Franjo Goluh, Lidija Jevčević, Zofija Klemenčič, Rosana Kosmač, Hilda Kralj, Marija Lubec, Valburga Lužnik, Bernarda Naglič, Draga Nardin, Albina Naveršnik, Hilda Petrovič, Josip Prišlin, Gizela Reinisch, Hubert Taužer, Matej Trček, Elza Valič, Marica Vizovišek, Berta Visočnik; s prav dobrim uspehom: Ivan Kurk, Milka Gorup, Elza Kirbsch, Albina Kosar, Miroslav Krebs, Matja Mesarič, Ana Nichtigall, Darinka Poljšak, Marija Škofir, Marjeta Wirtitsch. Razdelitev izpitičeval je bilo včeraj. Novi kurz se začne dne 2. septembra. Prospekti se dobe brezplačno potom ravnatelstva, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telef. 100.

* Veliko zemljišče pri Bitolju za naselje. Oblistni izseljenški urad je prejel poročilo, da je v bližini Bitolja v svrhu kolonizacije na razpolago proti plačilu zemljišče v izmeri 300 ha, ki bi bil primeren za naseljeve 20—30 kmečkih družin. Naselbina bi bila oddaljena od mesta približno 10 km, kar je ugodno za prodajo malih kmetijskih pridelkov. Kmetijske družine ali pa tudi posamezniki, ki bi imeli veselje se nastaniti na tej naselbini in ki razpolagajo s primerim kapitalom, približno 10.000 do 20.000 Din, naj to sporočijo oblastnemu izseljenškemu uradu v Ljubljani.

* Kdo je lastnik kolesa? Orožniška postaja v Ptujju je obvestila policijski oddelček celjskega sreskega poglavarstva, da so orožniki zaplenili 18. t. m. v Ptujju nekemu Francu K. s Hajdine pri Ptujju skoro novo dvokolo znamke »Paris«, ki je imelo tovarniško številko 1324927-X in je bilo opremljeno s pnevmatik »Michelin«. Lastnik kolesa, ki je bilo najbrže ukradeno, naj se zgleda na celjskem sreskem poglavarstvu.

* Velik morskí pes ujet pri Hvaru. V sredo zvečer so ribiči z otoka Hvara vjeli ogromnega morskega psa plemena odonataspis taurus. Žival je dolga skoro štiri metre in tehta 368 kg. To je zelo nevarna vrsta morskih psov.

* Smith & Bros pisarniški pisalni stroji in Corona pisalni stroji za potovanje (portable) Samoprodaja obeh prvovrstnih ameriških pisalnih strojev za celo Slovenijo je prevzela Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. Smith & Bros pisalni stroj je poznan, ker je zgrajen na krogličnih ležajih, Corona pisalni stroj pa kot najboljši stroj za potovanje. Prospekti, oferte in zaloge pri zgoraj označenih tvrdki.

Prof. dr. E. Slajmer
ne ordinira do preklica.

Zobni atelje
Franjo Radovan
nasproti velesejma je za čas šolskih počitnic odprl samo ob torkih, sredah, četrtkih in petkih.

* Vse tvrdke, pisarne in oblasti, ki reflektirajo na dobre pisarniške moči, se naprošajo, da se oglasijo pri ravnatelstvu Ant. Rud. Legatovega enoletnega trgovskega tečaja, Maribor, Slovenska ulica telef. 100.

* Lastna krivda je, ako si gospodinja s pranjem perila izpodkopava zdravje! Pere naj s »Persilom«, s samodelujočim pralnim sredstvom in z balno modeljo pranja, katero znatno zmanjša delo na dan pranja.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Kontrolne ure za tovarne F. Čuden, Prešernova 1.

* Darujte »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12. 186

* KAŠELJ, PREHLAD, HRIPAVOST, PLJUČNE BOLEZNI sigurno zdravi Sirofen. Dobiva se v lekarnah. 357

* Dober nasvet ljudem, ki vodijo živino na selem. Ljudje vodijo od daleč na selem svojo živino in morajo prenočevati po gostilnah, živino pa spravijo pod kak krov, kjer so bile prej druge okužene živali. Kolika škoda nastane iz tega, si lahko predloži vsak gospodar, ker dobro ve, kaj pomenja okužanje živine. Tej nevarnosti se izogne s tem, da se gostilničarje, pri katerih se često nastanja živina, opozori na pogosto razkuževanje z močnim in nestrupešnim desinfekcijskim sredstvom. Tako desinfekcijsko sredstvo je Caporit (kaporit), ki se z najboljšim uspehom uporablja v mnogih domačih in tujih veterinarskih ustanovah. 820

Iz Ljubljane

* Vidovdanska svečanost. Kakor vsi večji kraji v državi je posebno še Ljubljana na čelu Slovenije zelo dostojno in v tradicionalnem obsegu proslavila vidovdanski narodni praznik. Skoro ni bilo hiše, ki si ne bi bila nadela narodne trobojke. Glavna svečanost je bila ob 9. dopoldne na garnizijskem vežbališču, o čemer poročamo podrobneje na drugem mestu. V šenklaški stolnici se je nato ob 10. vršil slovesni rekvjem, ki ga je opravil knezoškof g. dr. Jeglič s številno asistenco. Žalni svečanosti so prisostvovali vsi predstavniki vojaških in civilnih oblasti, konzularni zbor rezervni častniki in mnogoštevilno občinstvo. Istočasno se je vršila zadušnica tudi v evangelijski cerkvi. Živahno je dopoldne bilo mesto zaradi zaključka šolskega leta. Popoldne pa je deževje zopet ustvarilo monotono, žalobno razpoloženje.

* Društvo »Sočas« vabi svoje člane na VIII. redni občni zbor, ki se bo vršil v soboto dne 6. julija t. l. v salonu restavracije pri Levu ob pol 21. zvečer z naslednjim dnevnim redom: nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blaginika, poročilo nadzorstva, poročilo o vojni škodi (dr. Šapja), volitev novega odbora, volitev nadzornikov, služajnosti. V primeru nesklepnosti se bo vršilo zborovanje pol ure kasneje, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov.

* Bratje in sestre, zapustil je za vedno naše vrste br. dr. Gregor Žerjav, dobitnik in podpornik Sokolskega Tabora in mnogih drugih sokolskih in društvenih domov, velik prijatelj sokolskega dela, odlični propagator naše misli in organizator dela za napredek našega naroda in naše širše domovine. — Sprejmemo umrlega brata polnoštevilno na njegovi zadnji poti. Vabimo tudi ostala sokolska društva, ki cenijo in spoštujejo življenjske vzore velikega moža,

da se poklonijo njegovim nanom. — Člani Sokola I. in godbeni zbor Sokola I. se zbirajo v slavnostnem kroju v nedeljo ob 10¹⁵ uri na Taboru na telovadišču (odhod točno ob pol 11. proti Kazini). Bratje, ki nimajo kroja, in sestre naj se priključijo naši četi in nosijo sokolski znak! — Odbor Sokola I. — Pevci »Ljubljanskega Zvona«. Udeležite se polnoštevilno pogreba našega ustanovnega člana g. ministra dr. Gregorja Žerjave. Odbor.

Zadnje novosti
Kopalno sezijo
pri P. Maždič, Ljubljana
Aleksandrova c. 1

* Pevcem naših društev! Počastite s petjem spomin blagopokojnega našega podpornika g. dr. G. Žerjave. Pogreb v nedeljo dopoldne ob 11 iz Kazine.

* Pevski zbor »Glasbene Matice« se udeležijo korporativno pogreba blagopokojnega g. dr. Gregorja Žerjave. Moški zbor se zbere k pevski vaji ob 10¹⁵ v pevski dvorani, ženski zbor ob 11 pred hišo Matice na Vegovi ulici. Točno in obvezno za vse. — Odbor.

* Ugoden nakup perila: moško perilo delavsko in finejšje vrste, cefir, popelin prodaja na drobno pod tovarniško ceno, tovarna perila »Triglav«, Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj. 859

* Parola za nedeljo 7. julija: vsi na »Podrožniški sejem« na Strelišču!

* Christofov učni zavod, Ljubljana, ki obhaja letos 25letnico svojega obstanka, vpišuje za prihodnje šolsko leto ves julij vsak dan na Domobrankski cesti 7/L. — Vpisnina 10 Din, šolnina nizka. — Dnevni in večerni tečaji. 874

* Zvezna knjigarna v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da se je preselila iz dosedanjih prostorov na Marjitem trgu 8. v novo preurejeni lokal v Selenburgovi ulici 7. Istotam se nahaja tudi ruski oddelček knjigarnice. 879

Preselitev!
ZOBNI ATELJE
Adolf Koblar
se je preselil na Krakovski nasip št. 26 v hišo g. Zalokarja. 8137

Solan creme ali olje
dokazano najboljšje za solnčenje. Dobi se povsod
A. KANC slonova, drogerija, Ljubljana
Zidovska ulica 1.

Parketno mazilo
JELKA

Iz Celja

* Vidov dan v Celju. Tudi narodno Celje je včeraj na najsvetejši način proslavilo spomin preminulih borcev za svobodo in domovino. Proslavo je otvoril nastop celjske garnizije na Glaziji ob 8. zjutraj. Nato je vojaštvo defiliralo pred poveljniki 39. pešpolka in ostalimi višjimi častniki po Prešernovi ulici mimo mestnega magistrata. Ob 9. se je vršila v župni cerkvi oficijelna zadušnica, nato pa tudi v pravoslavni kapeli in v evangelijski cerkvi. Pri vseh teh svečanostih so bili prisotni zastopniki civilnih in vojaških oblasti iz Celja ter mnogoštevilno občinstvo. Vse mesto je bilo odeto v narodne in državne zastave.

* Sokolsko društvo Celje ima v letošnjem letu v načrtu še velik javni nastop, ki bo v septembru na novo urejenem letnem telovadišču v Sokolskem domu Gaberje. — Zaradi počitnic se je prekinilo s telovadbo dece, naraščaja in starejšega članstva. Ostali oddelki telovadijo dalje glede na velike župne tekme, ki bodo v jeseni. V juliju bo odšlo skupno s Kolom jugoslovenskih sester 11 naraščajnikov v Bakarac na letovanje, v avgustu pa štirje z »Jutrovo« kolonijo v Martinščico. Letovanje so »mogočili« razni društveni dobrotniki, za kar jim bratska sokolska zahvala. — Na godovanju Lojzkov je bilo pri »Braniboru« nabranih 180 Din za Sokola. Darovalcem iskrena zahvala! — V nedeljo bo izlet v Zagorje. Člani in članice se bodo odpeljali ob 11.11.

* Union (Celjski dom), restavracijo in hotel, prevzame s 1. julijem t. l. g. C. A. Majcen iz Zidanega mesta.

* Zaključek šolskega leta na celjski gimnaziji. Tukajšnja državna realna gimnazija je včeraj zaključila letošnje šolsko leto. Ob 8. je bila služba božja v Marijini cerkvi nato pa se je podalo dijaštvo s profsorskim zborom v gimnazijsko telovadnico, kjer je bila po razdelitvi letnih izpitičeval svečana proslava Vidovega dne. Daljša spominska govora sta imela profesorja Mastnak in dr. Pavel Blaznik, nato pa je dijaški pevski zbor zapel znano Gregorčičevo »Nazaj v planinski raj« in ob zaključku slavnosti državno himno »Bože pravde«. Učni uspeh v preteklem letu je bil na celjski gimnaziji povprečno prav dober.

* Ne »asedajte sleparjem! Po sporočilu pujskega orožništva se je pojavil v maju v tamkajšnji okolici neznan starejši mož, ki se je izdal za zastopnika in solastnika tvrdke Schwarz in Co. iz Novega Sada ter sprejel naročila za izdelavo raznih društvenih znakov. Od predsednika Ptujškega športnega kluba g. Franca Negoda je na sleparski način izvalil 900 Din in obljubil, da bo njegova tvrdka v najkrajšem času izdelala za omenjeni klub 500 društvenih znakov. Neznani slepar je star okrog 50 let, je srednje velik okroglega obraza, nekoliko plešast, ima kratke, osivele brke, v ustih pa več zlatih zob. Sleparski tu-

Kino Ljubljanski dvor!

Velika premijera!
BITKA PRI VERDUNU

kjer se je odločil izid svetovne vojne

Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. Tel. 2730

jec prav dobro obvlada nemški jezik. Vsi prizadeži se pozivajo, naj se čimprej javijo najbližji orožniški postaji in v interesu uspešne preiskave in eventualne izsleditve sleparja prijavijo svoj primer.

Iz Maribora

* Cerkvena miš v korist Udruga gledaliških igralcev. Danes bo po dolgem času predstava, namenjena v korist stanovskega fonda Udruga gledaliških igralcev. Spomnimo se ob tej priliki požrtvovalnega dela naših umetnikov in pohitimo v polnem številu k vlezabavni komediji »Cerkvena miš«. Vsaj ob desetletnem obstoju mariborskega gledališča pokažimo, da ljubimo naše igralce, naše gledališče, ki v takih težkih razmerah kljub najrazličnejšim zaprekam vrši tako važno kulturno delo. To bo zadnja predstava v letošnji gledališki sezoni.

* Smrtna kosa. Včeraj ob 9. dopoldne je preminul g. Jakob Cimerman, profesor na državni gimnaziji v Mariboru po dolgi in težki bolezni. Pred vojno je služboval v Gorici, po prevratu pa v Mariboru. Bil je odlični šolnik in splošno priljubljen ne samo pri svojih tovariših, marveč tudi pri svojih učencih. Iskal je leka svoji zavratni bolezni ponovno na kliniki v Gradcu in ga je sodaj smrt rešila težkega trpljenja. Zapušča vdovo in dva neprekisrbljena otročiča. Bodi zaslužnemu šolniku ohranjen blag spomin, težko prizadeti rodbini pa naše sožalje!

* Ploha nad Mariborom. Včeraj popoldne se je razlila nad Mariborom in okolico ploha, ki je ulice mahoma izpremenila v droče potoke. Lilo je nad pol ure, kakor iz škafa. Neurje je povzročilo ponekod precej škode. Ker so se ponekod zamašili kanali je voda vdrla v hiše in so morali intervirati gasilci, ki so bili pozvani tudi na sportno igrišče ISSK Maribora, kjer bi se imela ob 18. vršiti tekma z dunajskimi profesionalisti SK »Floridsdorfer«. Gasilci so vodo hitro izčrpali, vendar pa je zaradi neprestanega deževja igrišče docela premočeno. Tudi kmetje sodijo, da je dežja dovolj in da bi bilo zopet potrebno solnce. Zaradi neprestanega deževja je tudi Drava zelo narasla. Bati se je poplav, če deževje še ne bo prenehalo.

* Brez strehe pod oboke mariborskega rotovža se je preselil včeraj mlinar Fran Šostarič, ki je stanoval v Vetrinski ulici, kjer je bil deložiran. Ker ni mogel dobiti drugega stanovanja, je pripeljal svoje skromno pohištvo pod rotovž in čaka sedaj da se ga usmili občina, ali pa kdo drugi.

* Požar v Krčevini. Včeraj je nastal požar v prekajevnicah Aleksandra Veronike v Krčevini pri Mariboru. Ker je bila stavba napol lesena, se je ogenj naglo širil. Domačini so ogenj k sreči takoj opazili in pozvali gasilce, vendar pa je pogorela skoro cela prekajevnicca. Škoda je precejšnja in za prizadete posestnika tem občutnejša, ker ni bil zavarovan.

* Nesreče in nezgode. V Rušah pri Mariboru se je pri delu ponesrečil 65 letni Anton Černeč. Dobil je težke notranje poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico. — S kolesa je padel trgovec Ferdo Usar. Zlomil si je tri prste desne roke. — V tvornici je omedlela 21 letna Štefica Košanec zaradi zastupljenja s plinom. — Pes je ugriznil Hedico Senkovo. Vozila se je na motornem kolesu, ko jo je napadel pes in jo osemkrat nevarno ugriznil. Morala je iskati pomoči v bolnici. — Včeraj popoldne je zadela kap 65 letnega Ivana Stampferja, stanujočega na Vojašniškem trgu. Bil je takoj mrtev.

* Somemor policijskega detektiva. Včeraj okrog 10. dopoldne je izvršil samomor na svojem stanovanju na Tržaški cesti policijski detektiv Anton Pučnik. Pognal si je kroglo v glavo ter ostal na mestu mrtev. Zdravnik rešilnega oddelka, ki je prispeel z rešilnim avtom, je mogel ugotoviti samo smrt. Star je bil pokojnik šele 33 let ter je veljal za vestnega uradnika. Kaj ga je poglalo v prostovoljno smrt, ni znano.

* Še en samomor. Na Meliškem hribu so našli obešenega hlapca Ivana Rupnika. V smrt ga je poglala brezposelnost. Po sodni ugotovitvi dejanskega stanja, je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico. — V obsešču, ki so ga te dni našli v Pobreškem gozdu, so agnosirali 22 letnega čevljarkega pomočnika Ivana Homka, ki je izvršil samomor zaradi nesrečne ljubezni. Starš njegove izvoljenke so bili baže odločno proti njeni zvezi.

Iz Novega mesta

* Živnorojski odbor za srez Novo mesto, katerega predsednik je ravnatelj Kmetijske šole na Grmu inž. g. Podgornik, je priredil te dni živnorojsko razstavo. Prigrahih je bilo na razstavo okoli 200 glav živine. Opazilo se je, da imajo dolenski živnorojski v splošnem slab material, posebno prašiče. Nujno potrebno je, da se skliče anketa odobrnih činiteljev, na kateri naj bi se obravnavalo, kako se naj prepreči nazadovanje živinoreje.

* Čepjenje prašičev proti rdečici. Tukajšnja veterinarja gg. Štupar in Vandot sta dosedaj cepila v novomeškem okraju proti rdečici okoli 4000 prašičev. Lep rekord!

* V upravnih odbor Mestne hranilnice je bil izvoljen namesto odstopivšega odbornika g. dr. Gregorja g. Josip Kobe, trgovec v Novem mestu.

* Novomeško gasilsko društvo si je nabavilo avtomobil, ki bo služil za hiter prevoz gasilcev na kraj požara kakor tudi za rešilne akcije pri nesrečah.

Iz Kranja

Vidovdanska proslava. Domačo slovensko društvo je organiziralo prav uspešno Vidovdansko proslavo. Vreme je bilo posebno naklonjeno, da so izvedli nemoteno določeni program. Ob pol 8. uri zvečer se je vršil ob velikem zanimanju stafeti tek skozi mesto. Udeležilo se je 6 stafet s 36 tekači. Kot prva je pretekla 1850 m dolgo progo v času 4:26.3 stafeta gimnazijcev Sokolov. Ob pol 9. uri se je pričel pred Narodnim domom javni telovadni nastop. Vse točke so zapustile najlepši vtis. Nastopilo je 28 članov, 12 članic, 16 gojenk in 8 obrtnega naraščaja. Slavnosten nagovor na zbrane sokolske vrste in občinstvo je imel br. Janko Kostl. Pri zaključku so bile razdeljene tekmovalcem-smučarjem diplome, prvi stafeti pa lep prehodni kip.

Vesti o preselitvi državne puškarne šole. Kakor doznajamo, se bavijo merodajni krogi v ministrstvu z mislijo, da se prestavi državna puškaršola iz Kranja v Učice. Ta korak utemeljuje s tem, ker se je v zadnjem času večja puškaršola industrija koncentrirala v Učicah, oziroma v Srbiji.

Zanimive številke za novo stanarino. Priobčujemo prav zanimive številke o stari in novi podlagi, ki je merodajna za odmero višine stanarine. Po dosedaj veljavni podlagi so bile v Kranju ocenjene stare hiše za 622.636 Din, nove pa za 193.439 Din vrednosti. Za novo podlago je bilo ocenjenih 333 starih hiš za 2.392.844 Din, 60 novih hiš in hišic pa za 880.084 Din.

Iz Trbovelj

Ciril Metodov kres. Ze dolga leta priznajo Trboveljčani na 4. julija zvečer kres v spomin slovenskih blagovestnikov. Skozi dolga leta je pripravil in zaigal kres rud. poduradnik g. Karel Gorjup. Letos praznuje svoj 30letni jubilej, letos ga priznajo tridesetletni. C. M. podružnici zažeta namreč tudi letos 4. julija ob 7. zvečer kres na Vražjem hribu (Spicebergu). Preskrbite, da je za dobro okrepčilo; nastopila bosta tudi pevski zbor »Zvona« in pa domači žrnjeli. Obeta se najboljša zabava in najlepše razpoloženje. Vsi narodni Trboveljčani po hitotni poti na večer na Vražji hrib, da vzbuja spomine na čase, ko Trbovelje še niso bile tako slovenske kot so danes, in da počastimo našega častitljivega jubilara g. Gorjupa.

Iz Hrastnika

Vpisovanje v deško osnovno šolo bo v ponedeljek 1. julija od 8. do 12. in od 14. do 17. v pisarni deške šole v Hrastniku. Starši (ne pa bratje in sestre) naj pripeljejo svoje otroke s krstnimi izpiski v tem času v šolo. Isti dan se vrši vpisovanje v šolski vrtec v Logarjevi dvorani.

Na tukajšnji pošti je imenovana za upravnico gđ. Vera Plehanova. Gđ. Ina Koščikova je pa nastopila službo v svojem rojstnem kraju v Žužemberku. — Odhajajoči simpatični in v uradu zelo postržljivi gospodini želimo veliko sreče in odličnih, po mukupolnem delu na hrastniški pošti v idiličnem Žužemberku.

Iz Slovenjgradca

Gradbeno gibanje. Ze dolgo se ni v našem mestu toliko zidalo kakor letos. Nove hiše zidajo g. Arnold, g. Zorman, nadalje Stavbena zadruga dve enostanovanjski hiši, Sokolsko društvo svoj društveni dom. G. Rojnik bo tudi svojo hišo vzhignil za eno nadstropje. Kljub temu pa še vlada občutno pomanjkanje stanovanj.

Osebnostna vest. Dirigent tukajšnje podružnice Ljubljanske kreditne banke g. Josip Skaza je premeščen v Celje.

Avtohusni promet. Otvorila se je nova avtobusna proga Vitanje-Dravograd in obratno, hi je za Mislinjsko dolino velikega pomena. Kakor se govori, se namerava vpostaviti avtobusna proga tudi med Mariborom in Slovenjgradcem.

Spremembe posesti. Veleposestvo Vozdriž, ki ima velike gozdne komplekse, je kupil g. Kac. — Hiša, v kateri se nahajajo zobotehniški atelje, je prešla v last gospoda Franca Schullerja.

Olepevalno društvo pod aglinim predsedstvom g. Voršiča brižno deluje. Tako je postavilo na lep razglednih točkah, na postajališču in v legenskem gozdu lične klopi. Tudi kopalnice namerava priremeno urediti.

Planiški dom na Urški gori je postal priljubljena izletna točka. Tukajšnja podružnica SPD je dom opremila z vsem komfortom, tako da dom ustreza vsem zahtevam turistike. Tudi oskrba je prvovrstna.

Iz Ljutomer

»Cerkvena miš« v Sokolskem domu. V soboto 22. t. m. so igralci mariborskega narodnega gledališča pod vodstvom g. Rasbergerja priredili zabavno igrano »Cerkvena miš«. Za sedanje razmere še precej številna publika se je ob veselih in duhoviti igri izvrstno zabavala ter ni štedila za aplavzom. Osobito igralca naslovne vloge si je s svojo resolutnostjo in premišljeno igro osvojila gledalce.

Nenadoma je preminula ga. Julijana Matšek, vdova po trgovcu, doma iz Jastrebarskega. Bila je na posetu pri svoji sestri g. Nini Ivančičevi. Zadelo jo je možganska kap. Pogrebni zavod Repič je 28. junija prepeljal njeno truplo v Jastrebarsko. Blag ji spomin!

Končni izpit na meščanski šoli se je vršil od 20. do 25. t. m. Položili so ga: Bačič Joško, Bauer Leopold, Čuk Janez, Horvatič Alfonz, Košar Josip, Lipovec Franjo, Rajh Dušan, Rajh Mirko, Sagadin Albin, Senica Andrej, Stajniko Franjo, Topolnik Mirko, Bundler Julijana, Glavnik Ljudmila, Gajnar Elizabeta, Janšovec Kristina, Makuc Olga, Mohorič Marta (z odliko), Pajnhart Milena, Pihlar Alojzija, Poček Anislava, Pušenjak Alojzija, Sinigoi Friderika, Skof Katarina, Spindler Gizela, Vaupotič Frančiška, Vilar Danica, Vrginec Stjepanija, Vrhovec Zofija, Zitek Milena in Klemenčič Frančiška. Dve učenici se nista prijavili, ena pa je napravila diferenčni izpit za 5. razred realne gimnazije. To je bil od postanka sem najmočnejši 4. razred.

Kopalnice Olepevalnega društva je že nekaj časa otvorjeno. Oskrbuje ga prejšnji kopalni mojster g. Zwick, ki se je vrnil iz Dalmacije. Samo škoda, da je vreme zadnje čase tako muhavost, da kopal tudi najstrastnejši kopalcev nič ne mika.

Soferski izpit so se vršili 27. t. m. z lehotiščem na Glavnem trgu. Ves dan so brneli po okoliških cestah osebnih in tovornih avtomobilov novejših in starejših datumov. Prav taki so bili tudi kandidati.

Gospodarstvo

Trgovinska pogajanja s Španijo

S trgovinske pogodbe se bodo gospodarski stiki s Španijo znatno povečali.

Poročali smo že, da se pričenjajo v Madridu pogajanja med našo in špansko delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe. Pogajanja so se pripravljala že dalje časa, a je zaradi raznih ovir šele sedaj prišlo do njih.

Ce bi se ozirali le na neznatne trgovinske stike, ki smo jih imeli doslej s Španijo, bi morali smatrati trgovinske pogodbe, ki se bo sedaj najbrže sklenila brez težav, kot malopomembno za našo državo. Po lanskoltni zunanjetrgovinski statistiki je znašal naš izvoz v Španijo komaj vrednost 3.7 milijona Din, a naš uvoz iz Španije 6.8 milijona Din. V resnici pa gre našega blaga v Španijo mnogo več, kakor ga zabeleži ta statistika. Zaradi španske nertakse, to je povišane carine na blago iz nepogodbene države, je naš direktni izvoz v Španijo v največji meri oviran in deloma sploh onemogočen, zaradi česar se izvažajo predvsem naš les v precejšnjih množinah preko italijanskih posredovalcev v Španijo kot les italijanskega izvora. Da so te količine znatne, je prav verjetno, ker Španija potrebuje mnogo lesa raznih vrst.

S trgovinsko pogodbo bo sursakša za naše blago odpravljena in je zato prav sumljivo, da so naši lesni izvozniki zelo zainteresirani na tej trgovinski pogodbi. Predvsem pride tu v poštev Slovenija, ki je glavna lesna producentka v državi.

Španija dobiva les iz raznih držav, celo iz severa, in potrebuje zlasti mehak les za ambalažne namene v obliki desk raznih merilnih dimenzij, potem gradbeni les, bukovo in drugo. Španski odjemalec zahteva točne dimenzije in dobro kvaliteto. Za uspešen razvoj trgovine s Španijo pa je treba tudi dobrih parobrodskih zvez med Sušakom in španskimi pristanišči. Te zveze bi morale imeti prevozno tarifo, ki bi lahko konkurirala italijanski parobrodni tarifi.

Trgovinska pogodba s Španijo bo, ko bo prišlo do realiziranja njenih ugodnosti, torej lahko velikega pomena za našo lesno in tudi ostalo, zlasti cementno industrijo, če bo ta znala streči okusu in potrebam španskih odjemalcev.

Jugočeška v Kranju

Jugoslovanska - češka tekstilna industrija, d. d., Kranj, je imela 25. t. m. svoj 1. redni občni zbor pod predsedstvom predsednika Josipa vitezga Pogačnika. Iz predloženega poslovnega poročila je razvidno, da se je poslovanje razvijalo v preteklem letu normalno. Investicije so bile zmerne. Čisti dobiček znaša vključno s prenosom iz prejšnjega leta 596.274.63 Din, od katerega se je nakazal rezervnemu zakladu znesek 156.100.966.60 Din; nadalje se je določila 4 % dividenda v znesku 400.000 Din in ostanek po 12.308.03 Din se je prenesel na nov račun. Bilanca izkazuje še naslednje glavne postavke: med aktivni tovarniške naprave 34 milijonov 124.842.80 Din, debitorji 26 milijonov 12.341.36 Din, blagajna in Poštna hranilnica 351.095.08 Din, inventura 33 milijonov 466.218.26 Din; med pasivi pa delniško glavnico 10.000.000 Din, kreditorji 82 milijonov 466.829.78 Din, rezerve za dubioze 1 milijon Din.

Boj s tujo konkurenco je znatno vplival na rezultat čistega dobička, zlasti še, ker je carinska zaštita na barvano in tiskano blago mnogo premajhna. Konzumenti so tudi v preteklem letu dajali tovarniškim izdelkom popolno priznanje. Nova velika kalorična centrala je skoraj gotova in se v njej izvršujejo zadnje montaže.

Pri volitvah je bil izvoljen stari upravni in nadzorstveni svet, ki je sestavljen takole: Upravni svet: Predsednik Josip vitez Pogačnik, poslanik n. r. v Podnartu; Emil Storz, veleindustrijec v Pragi; Maks Horwitz, ravnatelj Jugočeške v Kranju. Nadzorstveni svet: dr. Beno Saboth, odvjetnik v Kranju; Oton Stein, prokurist v Pragi.

Dve leti deviznega poslovanja na ljubljanski borzi. Z jutrišnjim dnem poteče drugo leto, odkar je bil uveden devizni promet na ljubljanski borzi. S svojim brezhibnim poslovanjem in skoro milijardnim letnim prometom je ljubljanska borza dokazala, da je bila svojčasna zahteva po uvedbi deviznega prometa povsem upravičena. V prvem letu poslovanja, t. j. od 1. julija 1927 do 1. julija 1928, je devizni promet znašal 848 milijonov Din (II. polletje 1927 394. I. polletje 1928 454 milijonov), v letu 1928/29. pa se je povečal na 937 milijonov Din (II. polletje 1928 500. I. polletje 1929 437 milijonov). V prvem polletju t. l. je bil devizni promet nekoliko manjši kakor v istem razdobju preteklega leta. To nazadovanje je deloma v zvezi z manjšo potrebo po devizah, ki se opaža na vseh jugoslovanskih borzah, deloma pa je posledica okolišnosti, da so ljubljanske banke v zadnjem času kupovale devize tudi na zagrebški borzi.

K povišanju prevozne tarife za premož preko izvozne sezone. Prometno ministrstvo je nedavno izdalo znani odlok, da se poviša tarifa za premož, drva, apno, kamenje, prst in pesek za 20 %, ako se bodo ti predmeti prevažali v času od 1. septembra do 31. marca. Cilj tega odloka naj bi bil, da se za jeensko izvozno sezono zagotovijo vagoni. V odloku se tudi trdi, da zainteresenti s tem ne bodo oškodovani, češ, da se lahko preskrbe s tem materialom do 1. septembra. Zaradi tega odloka je Udrženje rudniških podjetnikov SHS poslalo prometnemu ministruv spomenico, v kateri se ugotavlja, da predpostavke prometnega ministrstva, na podlagi katerih se je izdal gorenji odlok, ne drže iz več razlogov, zlasti ker je dejstvo, da že sedaj v poletnih mesecih primanjkuje vagonov za premož, ki ga ni mogoče prevažati niti za redne tekoče potrebe industrije. Končno navaja spomenico, da premožovniki niso daleč ne v stanju tekom dveh mesecev, v juliju in avgustu, izkopati toliko premoža, kolikor ga je potrebno za 7 mesecev.

Stečajnina Slavske banke. Prejeli smo: Kako doznajamo podnjo je upravitelj stečajnine Slavske banke stečajnomu sudu prethodno ili dionu diobnu osnovu evopeod do danas realizirane mase ove stečajnine. Svim stečajnim javorvnicima, koji su do danas svoje tražbine proti stečajnici prijavili, slobodan je uvid u predloženo diobnu osnovu od koje mogu uzeti prepis ili kod stečajnog upravitelja ili kod stečajnog povjerenika, te imadu eventualne svoje primjedbe proti osnovi, koje im je slobodno staviti, podnijeti stečajnom povjereniku u roku od

14 dana, računajući od dana, kada je odnosa sudska obznana pribita na sudnici, pa im je slobodno doći na ročište za raspravu ovih eventualnih primjedbi, koje je uređeno u tu evrhu na dan 25. jula 1929 u 9 sati prije podne, u prostorijama stečajnine, bivša palača Slavske banke, Vlaška ulica 53 u Zagrebu.

Prvo četrtletno poročilo Narodne banke. Narodna banka je te dni izdala poročilo o prvem trimesečju t. l. Poleg popolnoma bančnih zadev Narodne banke vsebuje to poročilo, ki je kot četrtletno prvo, tudi pogleda na celokupen naš gospodarski položaj. Iz poročila povzemamo nekatere važnejše podatke. Poročilo pravi, da se je število nezaposlenih povečalo za okrog 10% (lani v tem času 6823, a sedaj 11.779). Povečalo se je tudi število konkurzov (lani 266, sedaj 303). Število natovornjenih vagonov je padlo od 334.893 lani na 314.523 v tem letu. Poročilo omenja, da se je vlada 6. januarja čvrsto odločila, da izvrši sanacijo gospodarskih prilik in da pristopi k stabilizaciji dinarja, ki faktično že obstoji štiri leta. Obtok bankovcev je znašal 22. marca 5085 milijona Din, kar je najnižje stanje v poslednjih letih. V razmotrivanju o naši industriji pravi poročilo med drugim, da je zastoj v stavbarstvu povzročil zastoj v cementni industriji, vendar pa je tvornicam cementa v Dalmaciji uspelo izvoziti 10.360 vagonov, kar pomeni napredek napram lanskemu letu. Kemijska industrija je izkoristila 50 do 70% svoje kapacitete in je izvoz kemikalij padel. H koncu ugotavlja poročilo, da cene stalno naraščajo, tako da eplošni indeks Narodne banke pokazuje v januarju 104.4, v februarju 105.5 in v marcu 106.6 proti povprečnim cenam l. 1926. Omenjamo naj še, da je to poročilo Narodne banke že dokaj zakasnelo, saj smo že blizu julija, zaradi česar mnoga izjavljanja ne veljajo več v polni meri.

V prometu naših luk je Split na prvem mestu. Po podatkih, ki jih zbira in urejuje statistični osek Trgovsko - obrtniške zbornice v Splitu, je skupni promet blaga v naših lukah bil v prvem trimesečju t. l. naslednji: Split: 2.20 milijona ton; Sušak: 1.80 milijona ton; Šibenik: 0.46 milijona ton. Za Dubrovnik niso znani celotni podatki. Ti podatki pokazujejo, da je naša vodila luka Split, kateri sledi po višini prometa Sušak. Od celotnega splitskega prometa odpade na izvoz v inozemstvo 1.63 milijona, od čuškaškega 0.55 milijona in od šibeniškega 0.36 milijona ton.

Nizke cene vinu v južni Dalmaciji. Spritno slabe prodaje in velikih še nerazprodanih količin vina v južni Dalmaciji, so cene tem vinom postale in se gibljejo sedaj med 250 do 300 Din za hl. Na zboljšanje cen ni misliti, ker bo tudi letošnja trgalev v Dalmaciji obilna.

Neugoden položaj na našem sladkornem tržišču. Po vesti iz Osijeka je položaj na jugoslovanskem sladkornem tržišču nepovoljen za producente, ker so še od lanske kampanje nerazprodane velike količine sladkorja. Osiješka sladkorna tvornica ima od lanske produkcije, ki je znašala 1191 vagonov, v skladišču še 400 vagonov. Izvoz je majhen zaradi velike konkurence češkoslovaškega sladkorja, ki ima spritno povoljniji pogoj produkcije nižje cene. V strokovnih krogih se bavijo z razmotrivanjem, kako bi se omogočil izvoz, ker se v naši državi producirane količine ne morejo razpečati v domači državi. Kot prvi pogoj se navaja boljše gojenje domače sladkorne pese, da se bo lahko pridobilo iz nje več sladkorja, kar bi pomenilo produkcijske stroške in omogočilo izvoz. Kakor kaže, bo letošnja letina sladkorne pese zopet dobra. Nova kampanja se bo začela najbrže s 1. septembrom.

Padez brezposelnosti v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je znašalo 15. t. m. število brezposelnih, ki dobivajo podporo, 745.000, to je za 62.000 manj kakor 31. maja 1929.

Letošnji mednarodni sejem v Solunu bo od 15. do 30. septembra. Prijavnice se dobe tudi v Zbornici za TOI v Ljubljani.

Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. julija ponudbe glede dobave 420 m² strešne lepenke in 100 kg lesnega cementa ter glede dobave 200.000 komadov macesnovih klincev. — Prometno-komercijalni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. julija ponudbe glede dobave 2500 komadov brezovih metel. Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. julija ponudbe glede dobave 300 kg pocinka-ne pločevine. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. julija ponudbe glede dobave 200 komadov lopat. — Dne 16. julija se bo vršila pri inženjerskem oddelku dravske divizije oblasti v Ljubljani oteralna licitacija glede oddaje krovskih del na zgradbi garnizijskega intendantskega skladišča v Mariboru. Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled. — Dne 5. julija se bo vršila pri komandi 52. pešpolka v Ljubljani licitacija glede dobave razne pisarniške opreme. — Dne 15. julija se bo vršila pri komandi 1. divizije konjeniške artiljerije v Slov. Bistrici licitacija glede dobave živil (riž, fižol, zdrob, testenine, čebula, kis, goveji loj, olje, čaj, sladkor itd.). Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.

Prodaja lesa se bo vršila potom oteralne licitacije 13. julija pri kr. direkciji šum v Vinkovcih. Pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 28. junija. Spritno semo štirih borznih dni tega tedna je bil devizni promet na ljubljanski borzi ta teden manjši. Znašal je le 15.4 milijona Din napram 20.2, 17.2, 20.6 in 10.6 milijona Din v predhodnih tednih. Blaga v privatni ponudbi je bilo prav malo in je morala Narodna banka pokriti skoro vso potrebo. Pomembnejših sprememb v tečajih deviz ves teden ni bilo. Berlin, ki se je zaključil prejšnji petek po 13.53, je oslabil večeraj za malenkost na 13.5725. Malo valovala je tudi deviza na Dunaj, ki se je zaključila večeraj po 8.0044, dočim je znašal petkov zaključek 8.0066. London se je popravil v istem razdobju od 276.11 na 276.14, dasi se je v torek zaključil le po 276.03. Praga je popustila od 168.65 na 168.63.

Tržišče državnih vrednot v splošnem ta teden ni bilo posebno živahno. Tendenca za Vojno škodo je bila kolikor toliko čvrsta. Za aranznaja se je Vojna škoda zaključevala večeraj v Zagrebu po 405, a proti koncu borze po 408, dočim je bil petkov zaključek po 405. V terminih večeraj v Zagrebu ni imela zaključka. Večerajšnje čvrsto tendenco na zagrebški borzi je povzročila Poštna hranilnica, ki je začela intervenirati v prilog Vojni škodi. Generalni direktor Poštna hranilnice

RADIOTEHNIKA - Tone Poljšak

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

PROČ Z BATERIJAMI

Radioaparati, ki jih ne potrebuje in je radi tega najcenejši, je: 4-čevni radio-aparat »Poljotona IV.« za priklopec na električni tok, valovna dolžina 200—2000 m, skrajna selektivnost in jakost, vsa Evropa v zvočniku, brez motenj električnega toka. Cena s elektronskimi Din 8250.— Vse radiopotrešne najcenejše!

dr. Nedeljković je dal namreč nalog upravi zagrebske borze, da organizira dnevno intervencijo s pooblaščenjem, da se dnevno kupuje največ do 1 milijona Din Vojne škode po 405 do 407. Kakor torej kaže, kompetentni činitelji ne bodo več dopuščali, da bi tečaj Vojne škode padel pod 405. Blaga na tržišču ni bilo mnogo. Položaj za Vojno škodo je sedaj tako poveljen, da obetajo nadaljnji dvig. Investicijsko in agrarne so bile ta teden brez pomembnejših tečajnih sprememb. Investicijsko se je zaključilo večeraj v Zagrebu po 84.

V privatnih vrednotah je bil v Zagrebu promet sicer majhen, vendar nekoliko živahniji kakor v predhodnem tednu. Med bančnimi vrednotami se je zaključevala največ Prašteditona, in sicer večeraj po 850 do 852.5, torej približno na isti višini, ko v prejšnjem tednu. V drugih bančnih papirjih je bil promet neznačen. Tečaj brez pomembnejših sprememb. Tečaj industrijskih papirjev so nekoliko bolj varirali in tudi nekoliko več prometa so imeli. Trbovlje so bile čvrstješe in so se večeraj zaključevale sploščka po 503 in so potem popustile na 500. Večve so notirale ves teden 125 denar brez blaga. Sečera se je zaključila večeraj po 405; njen tečaj je med tednom neznatno varirali. Ljvaoonica se je okrepila od zadnjega petka, ko je notirala 185 — 195, na 200 — 210 večeraj. Precej je valoval tudi tečaj Slavonije, katere večerajšnji zaključek je znašal 175 in je bil napram predhodnemu dnevu čvrstješi.

Devize in valute.

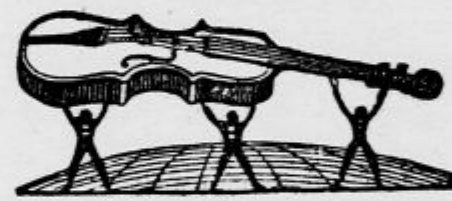
Zaradi Vidovega dne domače borze niso poslovale.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13.5725, Curih 10.65.9, Dunaj 8.0044, London 276.14, Newyork 56.835, Praga 168.63, Trst 297.92.

Curih. Beograd 9.1275, London 25.20, Newyork 520, Pariz 20.345, Milan 27.20, Berlin 123.85, Dunaj 73.04, Praga 15.895, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.65, Sofija 3.75, Varšava 58.80.

Dunaj. Beograd 12.46875 — 12.508745, Berlin 169.11 — 169.61, London 34.44 — 34.54, Milan 37.16 — 37.26, Newyork 709.75 do 712.25, Pariz 27.75 — 27.875, Praga 21.01 do 21.09, Curih 136.56 — 137.06; dinarji 12.415 — 12.475.

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (27. t. m.) Zunanja poročila niso bila enotna. Ameriška tržišča so se malo pomirila, dočim se evropska drže. Dunajska borza je ostala popolnoma nespremenjena, ker je

Veliki Histrovan cenik dobite zastoj

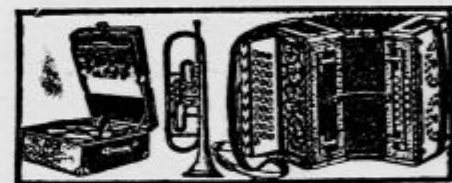
Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik

R. LORER MARIBOR, št. 101-B

Violine od Din 95. Ročne harmonike od Din 85. Tambure od Din 98. Gramofoni od Din 345 dalje.

Potrefi žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani sin in brat, gospod

Maksimilijan Kolnik

zatisnil danes zjutraj po dolgi in močni bolezni po sprejemu sv. tolažil svoje trudne oči v 20. letu svoje starosti.

Pogreb bo v nedeljo 30. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 47, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, 28. junija 1929.

ZALUJOČA RODBINA

Franca Vičar

po izvršenem prevozu, predvideno v nedeljo, dne 30. junija 1929 na domačem pokopališču Sv. Boltenk pri Središču ob Dravi.

V cvetoči mladosti v službi ponesrečenega nepozabnega pokojnika naj se ohrani v svetlem spominu.

Žalopci OČE in BRAT.

konsum zelo rezerviran, a tudi imetniki blaga se ne odločijo radi za prodajo. Domača pšenica se je olerala po 32.75 z Dunaja, madžarska pa po 31.25 z Dunaja. Uradne notice nespremenjene.

Prosveta

Ob zaključku kongresa PEN-klubov. Društvo mednarodni kongres PEN-klubov se je oficijelno zaključilo z velikim banketom v bivšem novem cesarskem dvoru. Ob tej priliki je imel znameniti angleški pisatelj John Galsworthy pomenljiv govor, v katerem je dejal med drugim: »Blizamo se dnevu, ko bo v vsaki deželi na svetu obstojal PEN-klub, in ne vem, ali bo lahko izval v vaših srcih s kako drugo besedo se večji odmev, kakor če izrazim svojo trdno vero, da smo mi pisatelji poklicani, biti sila miru in prijateljstva... Bili smo sen, sedaj pa smo postali resničnost. Kakor drevo rastemo v dežju in v solncu. Ptici iz ozračja sedajo na naše veje in pojo dva in štirideset različnih pesmi, ne da bi razumeli med seboj svojo napravo. Ali da postavim malo manj pesniško primero: od nas prihaja nalezljivost — a ne za bolezen, marveč za zdravje. Mi smo drevo, iz katerega se bo razširila po vsem svetu epidemija plemenitega mišljenja.« Govorili so tudi Teodor Däubler za Nemčijo, B. Creieux za Francijo, Barbara Ring za Švedsko, Julij Kaden Bandrowski za Poljsko, prof. Kirchenstein za Letonsko, Schalom Asch za židovski PEN-klub, František Kubu za Češko, Antal Rado za Madžarsko, Fraj Crohn za Finsko, Sime Georgia za Kanado, Todor Manojlovič za Jugoslavijo itd. Zaključni banket se je končal z zdravico predsednika dunajskega PEN-kluba Feliksa Saltena.

»Priroda«, popularni ilustrirani časopis. Hrvatsko prirodoslovno društvo izdaja že 19 let ta mesečnik za popularizacijo prirodnih ved. Uredništvo je že nekaj let v večjih rokah znanega zoologa in pisatelja dr. Miroslava Hirtza. Sedanji urednik je ta časopis, ki je bil že prej na lepem nivoju, dvignil na višino inozemskih mesečnikov te vrste. Če bi bila »Priroda« nekoliko obsejnejša, ne bi nimalo zaostajala za znanim »Kosmosom«. Zeleti bi bilo tudi, da bi izhajala bolj redno. Eden glavnih njenih sodrznikov je naš rojak, univ. prof. dr. Boris Zarnik, ki je v prvi številki letošnjega letnika objavil studio o odličnem biologu naše krvi Ivanu Regenu, v zadnji (4/5) številki pa se oglašja s podrobnejšim premostrinjanjem njegovih izsledkov o sluhu kobilic in muvov. Obsežna, za vsakega prijatelja prirode zanimiva razprava je opremljena z 8 risbami. Dalje so izšli v tej številki članki Stj. Gjurašina, A. Vrgoč, Božidara Hergule in V. S. Vrkljana. Zlasti opozarjamo na dr. Vrgočev članek o opiju kot zdravilu in sredstvu za zauživanje pri čemer je pripomniti, da je mak za izdelovanje opija eden najvažnejših pridelkov Južne Srbije. Zanimiva sta tudi članka o črvu in koruzi in o Einsteinovi teoriji. V paberkih je dolga vrsta kraj

Kraljestvo mode

Paleta in poletna moda

Kdor dobro opazuje, lahko vidi, da se moda obrača kar na nič čudnega, če pomislimo, kako dolgo vlada sedanja linija. Seveda niso izpremembe mode preveč očitne in ne padajo v oči, ker se nikdar nobena linija ne menja skokoma, temveč polagoma, da široka publika komaj opazi. Posamezne izpremembe se pa ne tičejo samo posameznih delov obleke in se polakoma menjajo kar v splošnem.

Tako npr. je tudi s strogo sportno noto, ki je odločala več let ne samo v vsakdanji obleki, temveč tudi pri popoldanskem garderobi. Tudi ta se je torej lani izpremenila in pričeli smo dajati mičnejšim oblikam prednost. To pa ni zvezano z mehkejšimi oblikami poletne mode, pač pa z novo struico, ki so se je oprijeli modni saloni. Tako sedaj nimamo več opraviti izključno s popolnoma ravnimi in sportno s pasom prepašanim plaščem, temveč srečujemo večkrat tudi že z gumbi zapete plašče. A tudi vsloščena ogrinjala, ki so večkrat v obliki princesinega stila vzbujajo živahno zanimanje. Kar smo pravkar rekli o plašču, velja tudi za obleke, ker so tudi te postale po svojih oblikah bolj fantastične in se njih oblike bolj menjajo kakor doslej.

Isto bi lahko povedali o barvi. Čeprav nimamo gotovih modnih odtiskov, vendar posimo kar komu dobro pristaja: enobarvna, pisana, drobno in veliko ornamentirana blaga, ki sploh okusi in individualnemu pojmovanju ni potozjenih nikakih meja.

S splošni preobratom v modi je v zvezi tudi povratek palet. Dolgo časa je bilo skoraj nemogoče nositi plašč, ki bi dopuščal, da bi se videla obleka izpod njega. Večerna moda je napravila pričetek in je bila v tem oziru tudi uspešna, ker že kreacije preteklih sezon s svojimi rožlji, zastavami in drugimi viračnimi oblikami gledajo skoro brez izjeme izpod plašča. Sedaj se je pa ta tendenca polastila tudi dnevne mode, seveda v zbatno bolj stilizirani in skromnejši obliki, ki pa vendar pomeni začetek.

Ne glede na novost nove linije paletov, ki so nekaka sredina med plaščem in kostumom jopico, odloča tudi dobro pristojanje, ker prekinjenje podolžne linije, ki nastane na ta način, gotovo napravi mladosten vtis in mladost je — kakor vemo — prva in zadnja zapoved modnega brevirja. Večkrat nadomešča paletu tudi napol dolgi kep, ki je za poletne večere kakor ustvarjen, ali prikladen je le za sloke postave.

Kot ilustracija nove ideje kratkša ogrinja naj služijo naše tri skice, ki nam predvajajo paletu v svojih različnih možnostih.

Lepota očesa in las

SEVE ASIATIQUE. Z uporabo tega preparata dobimo izvanredno bujno, goste in dolge obrvi in trepalnice, a s tem dobijo obliki tisti pikantni dramski in privlačni pogled. Din 45.

NOIR D'ORIENT. Ima isto svojost kakor Seve Asiaticque, samo da leto čisto barva v temni barvi. Din 50.

KOPELJ ZA OČI daje obliki očesnih mišic in blagodejno pogled. Oči postanejo bistre, svetle, a z njimi se odraža trdnost in močni pogled. Din 50.

ORISOLDE nam daje po preteku ene noči naravne kodrate las. Kodri so dolgi in bujni, a vsakemu obratu držejo in samostojnost. Din 40.

CAMILLIEN EXTRAIT je najboljši sredstvo za dohvanje svetloplavim las. Din 40.

EAU DE QUININE. Znan specialitet za nego las. Daje lep sijaj in mehkočo v zabavljajo izpadanje in odraža bujnost las. Din 22.

TAPPER opremljen za dovršeno maselo in jabolno milo. — Obrab postane elastičen in jako pomlačen. — Dane orvi strubi v vsake dame. Din 60.

PUDER za masiranje in čiščenje obraza. Najboljša za maso za škodljiva mila. Otvorjena vosa masi. Din 18.

GOJEDEC (MITESSER) oboje odpravi najlažje s pomočjo prstnega instrumenta s oboje pripravi jočim lotionom. — Anne Comedone. Priporoča se vsakemu ne pošta nikakih bradavic. — Din 50.

MUGETTA LOTION odpravlja v toki ene noči vse solnne črne rumene in rdeče madeže. Din 40.

CENTIPOLIA. kozmetični savod Zagreb, Jurčičeva 8. Zahvaljuje hvaljivno ilustrirane propekte.

Za potovanje in sport je najprimernejši raven napol dolgi plašč. Navadno je zapet z gumbi ali z delnim pasom, ki gre od enega naštega žepa do drugega, kompleten pas je pa vedno redkejši. Edini okras takega paletja so našivi iz istega materiala, ki obrobijo vse robove in napravljajo zlasti fasono moškega ovratnika zelo sportno in šik.

Tudi popoldne deluje kratek plašč, ki izpod njega gleda obleka, prav izvrstno. Navadno je krojen z zvončasto volano, ki se kolikor mogoče sklada z obliko obleke. Naši srednji slikarji vidimo model v dve stopnji, tako da tretja volana obleke gleda izpod paletja. Rokavi so razširjeni v obliki kelha, na mestu ovratnika je pa prišiti širok šal.

Kako deluje zvečer kratek kep, nam kaže zadnji skica. Nosimo ga k enobarvni večerni obleki ali iz brokata ali pa vzorčaste svile in ga uredimo zgornj kakor šal, kar vsaki dami izredno dobro pristaja.

Tudi modo pisane svile radi spravljamo v zvezo z mislijo paletja. Mislimo si obleko iz pisane potiskane kineskega krepa ali mousseline, ki je združena z odzvočajnim paletjem, ki mora biti spretno in apartno drapiran, kar je seveda odvisno le od dobrega okusa dame.

Šal s sportnim znakom

Ta najnovejša moda se mora v barvi in izdelavi strinjati s sportnim pokrivalom, dimo kombinacije za vsako vrsto sporta: za veslanje, jadrnice, tenis, golf itd., v

prvi vrsti pa seveda za avto. Zato objavljamo to novo idejo na naši skici v podobi ozke čepice beže ali rjave barve k rjavemu usnjatemu plašču in odgovarjajočim rokavicam s štipkami ter z dvobarvnim šalom, ki ima na svojem temnem koncu uvezan avtomobil. Ta mora biti seveda enak po barvi in oblikah popolnoma avtomobilu, ki ga vodi dama, če ne, bi bil brez pomena in smisla.

Na počitnicah

Ker nam na počitnicah ni treba ponašati se z velikimi toaletami, zato je naša garderoba kolikor mogoče majhna, vendar pa tem praktičnejša in komodna. Najpriprav-

nejša je obleka s širokim pasom, kakor jo vidimo na srednji skici. Poleg nje pa rabi- mo tudi obleko za delo na vrtu, ki naj ima široke hlače kakor pižama, z moškimi naramnicami in s svetlo, kakor srajca krojeno bluzo z zavilanimi rokavi. Širok slamenik nas pri delu varuje najhujša solnčnih žarkov (skica na desni). Kopalni triko, najvažnejši del garderobe v vročih dneh, naj se lahko opere in ne sme obledeti na sol-

cu. Pri tem pa ne sme biti luksurjozen, temveč je praktičen, kakor za vidimo na naši skici v sedaj priljubljenem modelu kazake, ki je njen triko temnejše modne barve.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

»Minkac. Takih maščobnih krem za kožo je cela vrsta. Od zdravstvenih oblasti kot nevarne pripuščene jih dobite lahko v vsaki parfumeriji in v raznih lekarnah in to navadno za nižjo ceno, kot če si jih daste izdelati po receptu. Sicer pa naj ustrežemo vaši želji: 1.) belega voska 10, mandljevega olja 40, rožne vode 30. — 2.) belega voska 30, mandljevega olja 21,5, spermaceta 65, rožne vode 6, parfuma poljubnega poljubno. — 3.) belega voska 27, spermaceta 15, eterina 21, vazelinovega olja 86, destilirane vode 86, boraksa 5, benzoovega natrija 0,5. — G. E. M. Ljubljana. Za zdravniška izpričevala ne obetajo, kolikor je nam znano, nikak predpis. Za forenzične ugotovitve, odnosno presoje pač predpisuje zakon, da morajo biti za lajka, (jasno da za sodnika) umevno pisana. Zahteva, da bi moralo biti zdravniško izpričevalo prav vsa kemu lajku jasno in razumljivo in tako pisano, da ga pravilno tolmači, pa bi bila gotovo pretirana. Tudi glede receptov, odnosno razločnosti pisave na njih ni pri nas, kol v večini držav — izvzemši nordijske (švedska, norveška in menda tudi danska) nobenih predpisov. Zato pa obstoja pretilis, da se ima v vseh primerih, v katerih lekar- nar ne ve, ali je v dvomu, kaj je predpisa- no, informirati pri zdravniku, kaj je ordi- niral in v kateri količini, predno sme eka- pipirati zdravilo. — G. M. T. v S. Dolina. novorojenčkov znaša povprečno nekaj pod 50 cm; z enim letom znaša 70 cm, z dvema 80, s štirimi 93, s petimi čisto 99 m in do- seže med 5. in 6. letom približno 1 m. — Teža se po treh mesecih podvoji in znaša po pol letu 8000 gramov, po enem letu pa 10 kg. — G. D. S. v C. Gnojni izmeček, veli- ka utrditvenost, močno oslabljenje, posebno pa nočno potenje v jutranjih urah, so jako sumljiva znamenja, ki dajo dobro misliti na tuberkulozo. Ne odlašajte torej in popitje se čim prej k zdravniku. — G. E. K. v K. (B). Takih sredstev ni. Upadlost izhaja v prvi vrsti od ustroja in konstitucije in je torej nepopravljiva. Nekaj se da zboljšati z odeljenjem, z masažo in kirurzičnim po- tom z injekcijami parafina. So pa take ko- smetične operacije, katere lahko s uspehom t. j. z zadovoljnim učinkom izvede samo kosmetičen operater, drage, neiznešljive in tudi ne brez vse nevarnosti. — Da bi sveže perilo moglo ustaviti menstruacijo, je nesmisel; da pa pri nekaterih ženskah po- že končani menstruaciji »prezgodajo« oble- čeno sveže perilo izzove ponovno krvavitve, uče opazovanja, dasi jim ne vemo resne raz- lage. Seveda že to ni ugotovljeno, če bi se naknadna krvavitev tudi tako ne pojavila. Sicer se pa snazna ženska, če ji dopuščajo razmere, tudi ob času katamenij preoblači in drži snažno, ko je še to bolj potrebno, kot izven njih. — G. M. J. v L. Čepljenje koz nima na cirkulacijo krvi nikakega učin- ka. Tudi sicer nima čepljenja, izvzemši iz- redno redke primere, za zdravje, življenje čepljenec (seveda če je bila brez hibe in je čepljenje vedno in pravilno izvedeno) — slabih posledic. Če sumite torej, da je otrok obolen, bo verjetno, kaj drugega vzrok obolen- ju, kot cepitev. Vedite ga vendar h ka- kemu pediatru. — G. P. S. in K. P. v O. Brez odloga k zdravniku. — G. R. S. v M. Kozje veljajo kot imune, ali vsaj relativno imune napram tuberkulozi. Med nas jo od živali zanaša najbolj goveda in psi, ki polegajo po prašnih kotih, se strepajo in raznašajo bacil vsepovsod. A ljudje so žal nepoučeni in nepoučljivi kot dokazuje dej- stvo, da psi po raznih gostilnah nemoteno jedo s kročnikov za goste in da jih v lo- kale ne dovajajo samo posetniki, ampak da so na višini modernega obrata stojči go- stiteljariji sami lastniki psov, katerim so gostilniški prostori in vrtovi vedno odprti na gnus in nadlegovanje raznih gostov. — G. M. K. v M. Sanatoriji za jetičnike, odno- sno ležalne kure pod milim nebom nikakor niso nemake, ampak angleška iznajdba. Prvi tak sanatorij za tuberkulozne je otvoril G. Bodington v Warwickshireu. Proglasil je za načelo, da je pravo in glavno sredstvo za pobijanje jetlike dihanje v svežem, čist- stem zraku in da je ves običajni strah pred vetrovi in vremenom, — za Slovence bi mo- ral še posebej pristaviti »pred preprihomi« — neutemeljen. Seveda je imel s malimi izjemami mož proti sebi vso zdravniško maso, ki je z zasmehovanjem izjavljala, da more samo »nored« take stvari trditi. Res se je odločilim oblastnikom posrečilo, da so mu zavrtili njegovo zdravilišče, bolnike razkropili in Bodingtonov sanatorij preto- rili v lazareto! — Beseda »jetikac« se ne izvaja iz besede »jestic«, ampak je začla v slovenščino bržčas iz bavarske nemščine, kjer slove »jetliche«. Nemci so dobili besedo seveda iz latinščine: (febris) hectica, in ti iz grščine. — G. P. V. v Z. Taka izvanredna monstra zadebeljenja sta bila neki Anglež (Hopkins), ki je tehtal 500, in neki Ameri- čanin (tigar ime nam je izpadlo), ki je dose- gel celo težo 550 funtov. Vsašemu sorodni- ku torej še jako mnogo nedostaja do sve- tovine slave, dasi priznavamo, da je 141 kg že tudi vraga priznanja vredna teža. — G. P. G. v K. Da bi imelo žganje, v katerem je namočen pelin, kako posebno zdravilno moč, je bajka. Pelin vsebuje grenilo abstin- thini, ki v manjših dozah učinkuje kot vsa- ko drugo aromatično grenilo na tek in pre- bavo, v večjih pa povzroča celo vročavost in omamo. Vrh tega prehaja pri živini, ki ga je kaj več popasla, v mleko in maso, ka- tero oboje zagreni. Eterično olje nadalje, ki ga vsebuje pelin, pa povzroča omotico, vro- čavost in krče, in kot vemo pri pijančih absana, v družbi s alkoholom delirijo in epilepsijo. Torej tista storila o »izredni zdravilni moči« je bosa. Pelinje žganje, kot vsako drugo hvalijo v prvi vrsti alkoholiki in za njim blebatajoči drugi nekritični ljudje. Da ga prvi ne pijejo zaradi v njem se nahajajočega alkohola, ampak samo za- radi ljubeza zdravja, je pač po sebi umevno.

Z Lumière Oira

fotografski, samotenilni papirni je tude- vanje fotografij nad vse preprosto. Papir v okviru na sonce, nato pa v fiksir, in slika je gotova. Zahvalite opisel

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova ulica št. 5.

Od solneca zažarelo, zdravo kožo
hočete pač imeti. Vdrgnite torej svoje telo s

NIVEA-CREME

In potem ven na prosto, na srak in solnce. NIVEAU-KREMA očisti paleči nžnek solnčnih žarkov in zmanjša nevarnost skeleče solnarice. Toda snbo mora biti vaše telo! Nikdar ga ne smete mokrega izpostaviti soln- nim žarkom! In poprej ga vedno natretiti!

Samo Nivea-krema vsebuje kožo ne- zmoči Eucerit in v tem temelji njen učinek.

Dose po Dž 3, 5, 10 in 22. Tube in štetega kosi tra po 9 in 14 dinarjev.

Ivo Zor:

Wolleyball

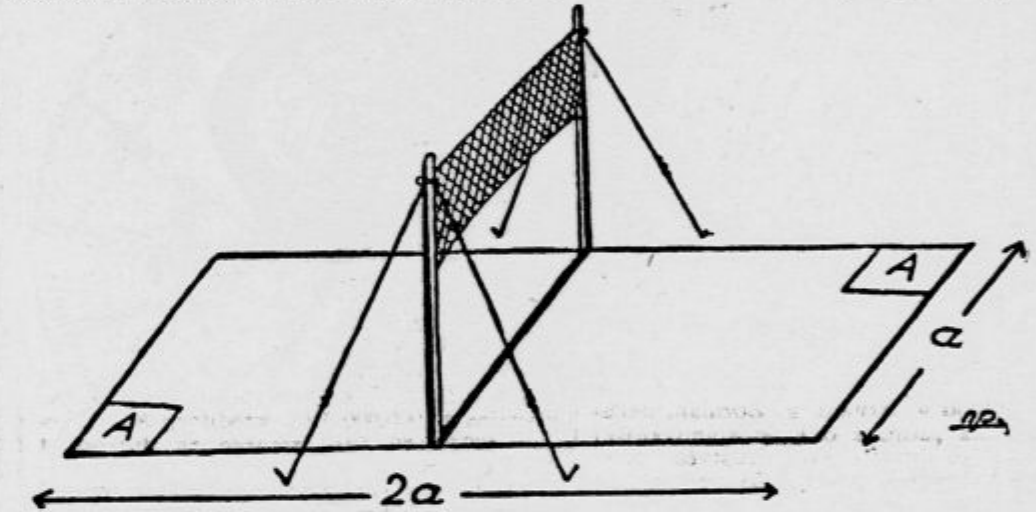
»Zoganje je bolezen in zdravje po- vojnege časa,« je dejal slavni Cochet in to popolnoma utemeljeno. Zoga je vob- če eno izmed najbolj priljubljenih orodij moderne telovadbe. Ne služi samo v različnih igrah, marveč se je po Nemčiji — ki prednjači v telesni kulturi pred vsem svetom — tudi jako razširila gimnastika s težko žogo (Medizinball). O tem na drugem mestu.

Kakor sem že v svojem »Solnčenju« pisal, ni užitek ležati na vroči mivki in se z zaprtimi očmi pariti na vročem solncu. Ne samo to, da ima tako soln- čenje po strogo začrtanih pravilih najčeste več neprijetnih kakor prijetnih posledic. Človek zapusti mesto vendar zato, da se razgiblje in razvedri! Glav- no načelo pri solnčenju se glasi: Uživaj solnce tako, kot ti najbolj prija! Pre- pričan sem, da ga ni strokovnjaka, ki bi bil sposoben diktirati splošna pravila za solnčne kopeli, vsaj zastop- nika najmodernejše medicine, katere predvsem upošteva individualnost po- sameznih organizmov. Torej vsakdo naj se solnči, kot to njegovemu telesu najbolj prija, kakaj sleherni organizem predstavlja popolnoma zaključen del prirode. Vsekakor pa nudi večje užitke in uspehe način solnčenja, ki sem ga popisoval v svoji knjigi, nikakor pa ne

igro, katere je kakor že omenjeno, tek- movalnega značaja in ima sledeče pre- dpose.

Nekakšen gol, če ga smemo tako imenovati, nastane možv v slabo: 1. Če pade žoga na tla v njihovem kva- dratu, h kateremu se prištevajo tudi zadnja in stranski mejni črti, 2. če se dotakne žoga katerega koli igralca na delu telesa pod pasom. Kdor žogo brca zapise lastnemu možvu gol! 3. Ako udari isti igrač dvakrat zaporedoma žogo, ne da bi jo med tem časom že imel v rokah tovariš; seveda velja to le na isti strani mreže, 4. Če se hote ali nehote zbije žogo pod mrežo odn. vrvoj. V poletu se žoga lahko dotakne mreže na zgornjem robu. 5. Ako igrač odbije žogo tako, da pri tem seže z rokami preko mreže, 6. če zadrži žogo v svojih rokah, 7. Ako odleti žoga v kol ob strani tako, da se odbije nazaj, 8. Če udari igrač žogo preko meje kvadrata na la- stni strani mreže, 9. Če kdo žogo zgre- ši, da gre v njegovem obsegu mimo nje- ga preko meje, pa najsi se je bil dotak- nil ali ne, 10. Ako se kdo hote ali ne- hote zapodi pod mrežo v sovražni kva- drat.

Menjanje podajanja žoge se izvrši: 1. Če je bila žoga podana tako visoko, da je zletela izven dosega igračev preko

more biti v toliki meri koristna ležalna solnčna kopel, katere le prerada zupu- šča — glavobol.

Gibanje! To je bistvo prirode. In ho- teč ljudem pokazati, kako naj se smo- trenno gibljejo, sem že v blinčasti šte- vilki »Jutra« približil skromno razpra- vo o parterni gimnastiki. Delo na te- su v obliki igre je pa bolj zabavno kot gola telovadba sama, zlasti za mlade ljudi in za one, ki ne vedo, kako je re- ba telovaditi. Kakor sem omenil, je žo- ga eno najbolj priljubljenih orodij za različne igre, ker je to predmet kateri igraločega človeka silno priklepa nase ter ga razžene, da ne misli stalno na neprijetnosti vsakdanjega življenja. Da- najši članek ima namen pokazati, da nogomet ni edina igra z žogo, temveč da obstajajo še druge, mnogo lepše in zabavnejše igre s tem sredstvom.

O priliki telovadnega nastopa Ljub- ljanskega Sokola smo videli v zadnji točki igro tekmovalnega značaja, ki je prav zaradi tega tako zabavna, »ker za nekaj gre«. To igro imenujemo Sokoli »odbijanje«. Nisem filolog, da bi razmo- trival o utemeljenosti tega izraza, ven- dar sem mnenja, da je lepše, če obdrži igra tisto ime, na katero je bila kršče- na. Njena domovina je Anglija, kjer jo poznajo pod imenom »Wolleyball«. Ako v sportu, ki je čisto mednaroden, trpi- mo toliko tujih strokovnih izrazov goal, out, fair, foul itd.), ne bo sloven- ski jezik nič izgubil na svoji vrednosti, če si prisvojimo še to ime, katero bo obenem tudi vsakemu takoj povedalo, od kod je ta koristna igra doma.

Preobširno bi bilo spuščati se v skraj- ne podrobnosti pravil naše igre, pa tu- di svojega namena ne bi s tem dose- gel, zakaj čim bolj je igra komplicirana in čim težje si ljudje zapomnijo njena pravila, tem manj je priljubljena.

Prostor, ki je potreben za wolley- ball, je vsak dober, posebno pa oni, tam v mivki za Savo ali na zelenih bregovih Ljubljane, Sore i. dr. Pred- vsem mora biti raven in obrnjen tako, da padajo solnčni žarki s strani, ker si- cer svetloba preveč moti. Igrišče sa- mo obstoji iz dveh enakih kvadratov, katere sta spojena v eni stranici in sta ločena med seboj po mreži, ki visi to- no med njima toliko od tal, kolikor do- seže človek, ako dvigne roko. Izmere teh kvadratov so odvisne od števila igralcev. Njihove meje naj bodo dosti vidno označene, zlasti pa srednja, ki predstavlja navpično projekcijo mreže, katero pa lahko nadomestuje tudi mno- go cenejša vrv. Nikakor pa ne smejo biti v vogalih zabiti količki, da se igra- či na njih ne ranijo.

Skica predstavlja naše igrišče. V vsak kvadrat se postavi enako število igra- čev. S prostora, označenega v sliki »A« podaja odreden igralec stalno žogo y

meje. Sporna vprašanja rešuje sodnik. V slučaju, da je podalo nasprotno mo- štvu (B) žogo tudi pogrešno, se po- dajanje zopet menja in če možstvo (A) po- novno žogo napačno poda, se mu šteje kazenski gol. Sicer se igra nemoteno dalje. Isto velja, če se žoga zabije v mrežo.

Razsodišče tvorijo: glavni sodnik in dva pomožca, morda tudi še zapisni- kar, če se kdo zato prostovoljno javi. Neobhodno potreben pa ni, ker si vsako možstvo samo preveč dobro zapomni, koliko golov ima drugo. Sodnik določi pričetek igre, podajanje žoge, v kolikor tega ne določi igra sama, gole in re- šitve nastalin spornim vprašanjem. Sto ji na poljubnem mestu, najbolje kje na podaljšku srednje meje. Pomožca pa zavzemata mesti diagonalno z oz. na igrišče, t. j. na tistih vogalih, s katerih se vrši podajanje žoge. Na ta način je omogočen oboema točen pregled na eno daljšo in eno krajšo mejo, zaradi česar so njune izjave za razsodbo nesporno merodajne.

Kdo prvi podaja in katero mesto za- vzame kako možstvo, določi žreb. Igra se po dogovoru z ozirom na čas ali z ozirom na število golov. Možstvo menja prostore v polovici časa, odn. kadar do- sežejo v enem kvadratu polovično šte- vilo golov.

Wolleyball igrači sem videl prvič že pred leti v »Zmajevem stegu ljubljanskih skavtov«. In resnično je ta igra kakor ustvarjena za taborilce ali kopalce. Ne samo, da se pri njej krasno zabavajo igrači sami, tudi gledalec, katerih se navadno nabere cela kopica krog igri- šča, nudi wolleyball lepe užitke. In zdravstveni pomen te igre! Kdo si more predstavljati idealnejšo telovadbo za ljudi, ki presede ves teden v zaprtih, nehijskih prostorih. Pri skakanju in lovljenju žoge se predela hrbtnica igračeva, njegovo telo se pretegne, po- spešuje se rast, prebava, dihanje, dobra volja — in skrbni kopne, kakor umazan mestni sneg v pomladnem solncu.

Nikakor pa ne smemo prezreti prak- tičnega pomena te igre za solnčenje. Dobro naoljen človek lahko skače brez slabi in z veseljem uživa obilne darove dobrotne prirode.

Najboljše tamburice

Farkasovega in sremakaga sistema izdeluje in razpolniti ob umstvu

»tara hrvtvornice« tamburic

Stjepan M. Gily

SISAR 610

Kačičeva 174 (Hrvatstva)

Čenovnih tamburic pošljem na zahtevo zastonj. Odlikovan s 2 slavnimi kolajnama

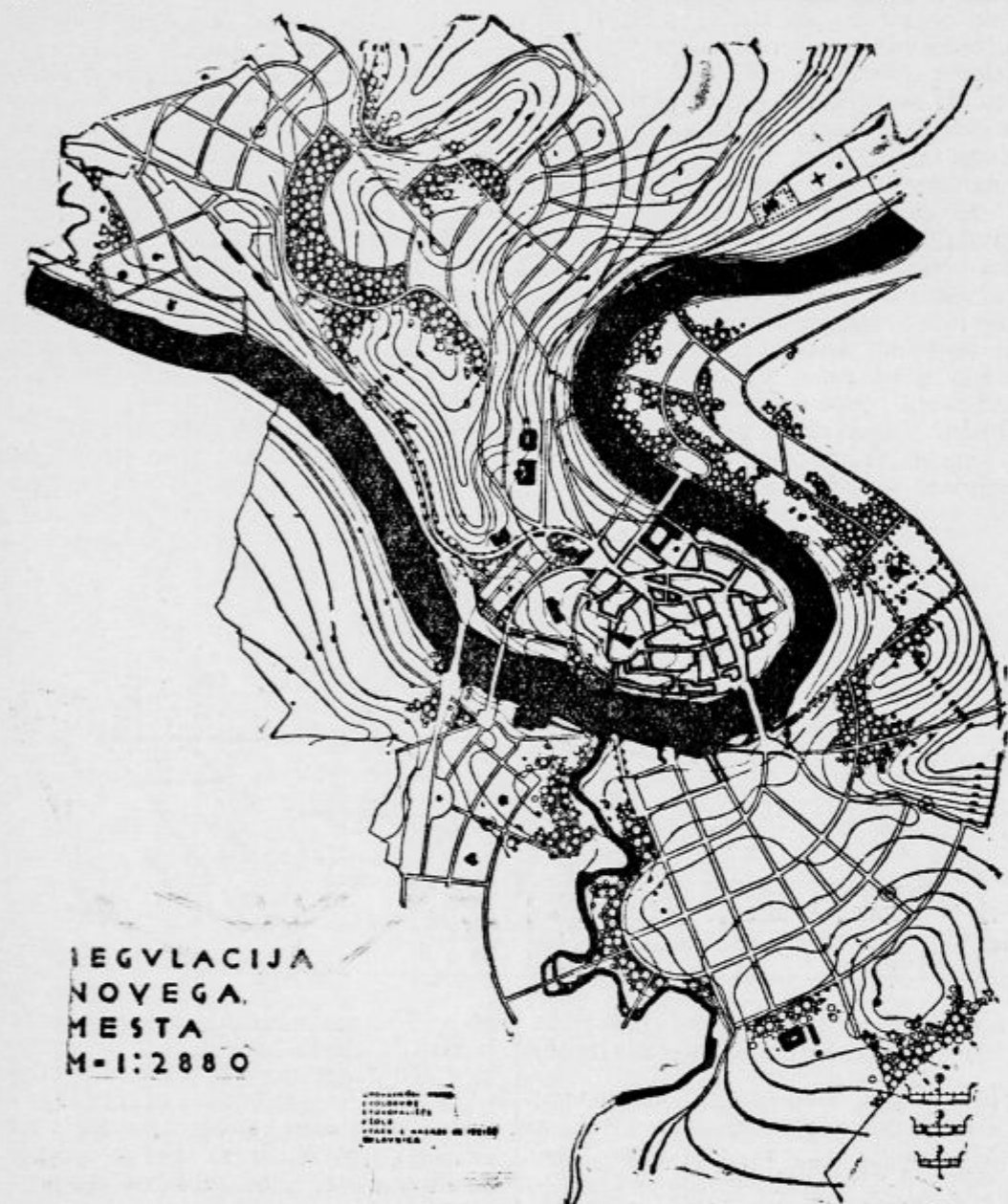
Regulacijski načrt za Novo mesto in okolico

Kako bo izgledala dolenska metropola po preureditvi

Kakor smo že poročali, je novomeški občinski zastopnik sklenil avveljaviti enoten in velikopotezen regulacijski načrt za Novo mesto in okolico. Načrt sta izdelala arhitekta gg. Rado Kregar in Spinčič, ki sta mu priložila tudi temeljito tehnično obrazloženje. Iz tega poročila posnemamo:

Novo mesto tvorijo danes tri samostojne enote, ki se neodvisno ena od druge razvijajo in širijo. Te enote so: postaja z okolico, ki tvori s skladišči lesa nekaj industrijski center, primeren tudi glede na smer severnega vetra, ki ne more prenašati dima in slabega zraka proti glavnemu delu mesta; dalje stari del mesta z mestnim rotovžem, Glavnim trgom, kapiteljnom itd. in končno tretji del preko Krke, t. j. Kandija z okolico. Ti trije deli učinkujejo kot samostojne enote, ker so zaradi terenskih prilik skoraj povsem ločeni. Zvezo med njima tvori sicer 2 prometni žili: glavna cesta in železnica, a tudi ti dve sta na gotovih mestih skrajno stisnjeni.

Hribi s strmimi pobočji in globoko ležeča struga Krke loči te tri enote. Za premostitev terenskih zaprek so se morale zgraditi obsežne tehnične naprave (mostovi, predor, oporno zidovje itd.).

Navedene enote se bodo v doglednem času povečale in strnile v eno celoto. Zato je važno, da se predvidi za razvoj vse potrebno in točno začrta smer in obseg razvoja glede na enotno notranjo organizacijo mesta, t. j. prometa, kanalizacije, elektrifikacije, industrije, trgovine itd. kakor tudi glede na estetično lice celokupnega mesta. Prometne žile in terenske prilike same v veliki meri določajo smer razvoja, lego okrajev, vrsto stavbnega sistema itd.

Legi za industrijske zgradbe, skladišča in druge naprave je mogoča v glavnem na obeh kolodvorih Novo mesto in Kandija z odprtim stavbnim sistemom. Možnost večjega razvoja ima Kandija s kolodvorom zaradi ravnega terena in večje bližine glavnega dela mesta. Jedro mesta tvori stari del mesta s trgovinami, uradi, šolami, cerkvami in stanovanjskimi hišami v deloma strnjenelem, deloma odprtem stavbnem sistemu. Severni del mesta je primeren v prvi vrsti za uradniške kolonije.

Strnjeni sistem obsega tudi del Kandije ob obeh mostovih, prikladen za trgovske in stanovanjske hiše. Južni del ima izborni lego za enostanovanjske vile in hiše z vrtni ter za kmetije. Ob potoku je primeren teren za žage in mline na vodni pogon.

Za regulacijo cest so v prvi vrsti merodajne že obstoječe, ki pa jih je treba zaradi avtomobilskega prometa po možnosti izravnati glede smeri in napetosti. Glavna cesta naj bi se izravnila pri kolodvoru in izvedli pravilnejši loki od predora do pošte. Ta del bi imel dobiti drevored, dočim bi drugi del imel drevje zasajeno le na eni strani. Najopasniji kraj v avtomobilskem prometu tvori točka, kjer prehaja cesta v kotu 90 stopinj v trg. Glede na veliko opasnost bi se morala smer voznega prometa ločiti na ta način, da se razširi s trgov vzporedno tekoča ulica, tako da bi šla smer vožnje po trgu navzdol proti mostu, po ulici pa navzgor in bi prihajali vozovi na glavno cesto na trgu Sv. Katarine.

Stara cesta preko Marofa bi se nekoliko zregulirala, da dobi leno linijo, zasadija bi se z drevoredom, ki prehaja mestoma v gozd in bi bila idealno sprehajališče s krasnimi pogledi na mesto in reko. Tudi cesta proti St. Petru bi ostala le z malenkostnimi korekturami linije in vzpona, prostor med

že obstoječimi cestami bi se razdelil glede na oblikovanje terena v kolikor mogoče ravnih cestah. V tem delu, t. j. od kolodvorja Novo mesto do starega dela bi se uporabljal odprti stavbni sistem z vrtni.

Regulacija starega dela mesta ne bi ustvarila bistvenih sprememb, Ulice bi ostale v glavnem iste le z izravnanim črte, odstranitvijo ožin in nekaterih nepravilnosti. Važna je v tem primeru regulacija trgov in parkov, tako n. pr. Kapiteljskega trga pred pošto, pred sodiščem, trga sv. Katarine, Glavnega trga, Florijanskega trga obeh mostovnih glav, parka na starem pokopališču, prostora za kopališče, stadiona in promenad ob Krki.

S preložitvijo pokopališča je dana možnost spremeniti staro pokopališče v senčnat park, ki bi segal do Krke, obdajal kopališče in stadion ter se nadaljeval kot drevored na promenadi ob Krki do drugega jez. Strmo obrežje bi se zasadijo z drevjem, tako da bi bil ves polotok obdan s pasom zelenja in krasno promenado. Enako tudi bregovi na kandijski strani.

Stavbni sistem tega starega dela bi bil v pretežni večini strnjen le na zahodni strani, kjer stoji bolnica. Ta del mesta je zaradi solčne lege in čisto-

že zraka prikladen za zgradbo hiralnice in sirotišnice, posebno ker sta v neposredni bližini kapiteljske cerkev in bolnica.

Poglavitne važnosti je regulacija Kapiteljina, ki dominira nad mestom in tvori najkarakterističnejši element po svoji legi in slikoviti obliki.

Za regulacijo Kandije prideta v posev obo sistema: odprti z vrtni in strnjen Najtežja je regulacija obrežja. Želeti je promenado z drevoredom tudi na tej strani obrežja; segala bi od potoka do drugega jez. Zasnova v regulaciji cest se istotako opira na že obstoječe, in sicer na ono, ki vodi proti Metliki dalje proti St. Jerneju, Toplicam in Smihelu.

Bregovi potoka naj bi ostali poraščeni z drevjem in tvorili vez med oddaljenimi gozdovi. Tudi tu bi bili idealni izprehodi. Ker je lega nove klavnice že določena, se mora prestaviti tudi sejmišče, ležalo naj bi severno od klavnice. Regulacija na kandijski strani je zasnovana južno do šole na Grmu in obsega krožni segment od potoka do sejmišča.

Rastlina, ki lovi leve

Čuden stvar je južnoafriška »rastlina lovka«. Njene semenske glave so opremljene s kavlji, ki se zadržajo milimodnim živalim pod kožo in jih ustavijo. Čim bolj se žival skuša rešiti iz te pasti, tem globlje se ji kavlji zadržajo v telo. Posledica so strašne rane, od katerih žival izkrevi. Na tisoče manjših in večjih živali, celo koz, antilop in levov pogine vsako leto na ta način.

Znanost pozna pa še druge rastline, ki so istotako in še bolj nevarne živalim. Tako imajo v Južni Ameriki tako imenovano »Martynio«, čije plodi so opremljeni s 5 do 6 palcev dolgimi kavlji, ki lovijo živali podobno kakor kavlji omenjene afriške rastline.

Strašne rane povzroča indijska »Dieffenbachia« živalim in ljudem, ki bi se upali vzeti njeno deblo v usta. Usta, jezik in grlo tako otečejo, da ne more ranjenec ne govoriti, ne jesti, a včasih niti ne dihati in se zaduši. Neka indijska kopriča ob najmanjšem dotiku tako zapeče, kako da si se dotaknil žarečega železa. Koža se ti vname in bolečine trajajo neznosno dolgo.

Slovenci v nemirni Mehiki

Zanimivo pismo Slovence, ki ga je usoda zanesla v Mehiko, kjer si je ustvaril svoj drugi dom

Mixcoac, Mexico, 22. maja.

Uredništvu »Jutra«!

Po daljšem obotavljanju in prav takem prigrvarjanju nekaterih tukajšnjih rojakov — za vse prste obeh rok bi nas skoraj bilo — sem se odločil, da kot star pristaš idej, ki jih zastopa vaš list, napišem tale dopis v nekako zahvalo, da tuptam dobim kako vest iz stare domovine ravno po vašem listu, ki mi ga od časa do časa

ljencev, tukaj stradajo, trpe, opravljajo najslabša, najhušja dela, če sploh dobe delo, a vseh teh pa nihče ne vidi. Vsi vidijo samo naključje in srečo in leto za letom odhajajo novi tisoči iz domovine stradat in trpet v tujino. Jaz in moja žena, ki je tukajšnja domačinka, živiva doslej še dosti dobro. Žena že popolnoma dobro razume slovenski jezik in ga tudi že precej govori, pisati ga pa seveda ne zna, kar se

Pisec našega članka g. Vilko Zebre s svojo ženo Emilijo, mehiško domačinko. — Trije Mehikanci, v sredi Slovelec Franc Hvala.

pošiljajo moji sorodniki. Naročil bi se nanj, pa je stvar taka, da bi zaradi razmer, ki vladajo tukaj, morda mesece in mesece ne dobil niti enega iz voda, in se mi torej ne izplača, da bi se naročeval. Saj tudi pismo, če ni priporočeno, pride redko na svoj naslov.

Moje bivališče Mixcoac, predmestje državnega glavnega mesta Mexico, so sedaj priklopili glavnemu mestu, ki šteje tako nad milijon prebivalcev. Za nas, ki se bavimo s kmetijstvom, ima ta izprememba svoje dobro, pa tudi svoje zlo. Glavno mesto pa je s takimi prikloptvami tako razsežno, da mi, ki živimo na skrajni periferiji, le malo čutimo učinke dogodkov, ki se dogajajo v njegovem središču.

Kakor je znano, so predsednika Obregona zavratno umorili klerikalci, kar je dalo povod za krvavo državljansko vojno. Tako gre torej tu vse po starem. Vedno se najde kdo, ki se spunka, in potem medsebojni boj. V zadnjih časih pa so vodili tu vso revolucijo klerikalci. Na vsak način hočejo imeti vladno pod svojo kontrolo, in kar ne gre izlepa, pa hočejo izrda. Škode so mnogo napravili, a predvsem trpimo mi poljedelci, ker te najprej oropajo konj, mul in koruze.

Letos je tu zopet velika suša. Od oktobra lanskega leta pa vse do danes ni padla niti ena kapljica dežja in vse je suho. Jaz sedaj nimam vode za zalivanje, ker jo je vlada vzela poljedelcem in jo dala notranjemu mestu. Tako trpimo mi novi meščanje glavnega mesta občutno škodo zaradi priklopljenja predmestja h glavnemu mestu. V stari domovini se brez dvoma misli, da tu ni tako hudega garanja za življenjske pogoje, kakor doma, toda to je velika zmota. Kajti boj za obstanek je tu še veliko hušji, ko v stari domovini in poleg tega tu tudi ni nikakega jamstva za varnost imetja in življenja. Je pač tako, da od tisočev in tisočev, ki odidejo iz Slovenije čez »veliko lužo«, morda eden med deseterimi ima srečo, da kaj prihrani in pošlje domov, potem pa vsi kriče in pretiravajo ter kažejo na onega edinega, toda v resnici pa tisoči, vsa velika množica izse-

ga je naučila le po posluhu, kolikor sliši našo slovensko družbo, ki se šajamo ob nedeljah in govorimo seveda slovenski med seboj.

Citatelje »Jutra« bo morda zanimalo, če jim povem kaj o nekaterih slovenskih rojakih, s katerimi sem se sešel tukaj. Tako sem se seznanil pred časom z nekim Š., ki je bil polkovnik v mehiškanski vojski. Ko so vstale politiki in so armado razpustili, se je mož nekaj časa nahajal v zelo slabem položaju. Odsel je v Zedinjene države, pa se je zopet vrnil, a pravega posla le ni mogel dobiti in je tako taval semtertja. Ko sem ga nedavno zopet srečal in sem mu povedal, da njegovi sorodniki v stari domovini povprašujejo po njem, mi je odgovoril, da so zanj vsi spomini mrtvi, da samo trpi, če se spomni na dom, in zato rajši pušča vse v pozabnosti. — Je pač človek, eden tistih tisočev in tisočev, ki je šel v svet in ga je svet strl, da se ne more več dvigniti. Ima sina in tri hčere, pa so se tudi vsi raztresli po svetu.

Te dni sem prejel pismo, ki mi ga je pisal Mirko Vehovec, rodome iz Žužemberka. Vehovec potuje peš po svetu. Bil je tu, pa so ga ustavili na meji Zedinjenih držav, ker so ga baje tukajšnji klerikalci ocrnili, da je komunist. Sedaj mi piše, naj mu najdem kakšno službo, ker se najbrže vrne. Maks Sterle, ki je s svojo ženo bival dalje časa tu, je tudi odsel. Tudi neki Kadunc, ki se je izdal za dopisnika Vasega lista, je bil nekaj dni tukaj, potem pa ga je kar noč vzela in je izginil brez slosa. Tako bi mogel še nadaljevati, toda za danes bodi dovolj in se o priliki zonet oglasim.

Ko smo čitali v listih, da je doma v Jugoslaviji prevzel kralj Aleksander vso vladno, smo bili prav zadovoljni, ker smo prepričani — saj imamo tu vedno priliko videti, kake posledice poraja strankarski boj — da bo to za narod in državo najbolje.

Končno spremiti najpristnejši pozdrav vse tukašnje male naše slovenske družbe, in če se Janez Debevec še potika po kakem uredništvu, ga pozdravite prav posebno! Vilko Zebre.

Moji prvi dnevi v Newyorku

Pri našem generalnem konzulu — Rešitelj Bleda prof. Mihajlo Pupin — Med jugoslovanskimi novinarji — Štiri slovenske knjige v največji svetli

Newyork, v prvi polovica junija. Naš konzulat se nahaj v Newyorku na Broadwayu št. 1819, na eni najlepši cest v sredini mesta, tik velikega trga Columbus Circle. Z dvigalom se popnemo v 19. nadstropje in odidemo k sobi št. 1908. Ze same številke govorijo svoj ameriški leziki Broadway (široka pot) je skoraj 300 km dolga cesta in gre iz Albanya v Newyork ter skozi celo to mesto. G. generalni konzul dr. Gjurgje Todorović, mi je drage volje razlagal življenje naših newyorških rojakov, ki so seveda zelo raztreseni po ogromnem mestu. Največ je tu Slovencev, seveda pa družabno življenje ni tako intenzivno kakor v domovini, tudi zaradi razdalje in zaposlenosti ne more biti tako.

Točne podatke o tukašnji Slovenceh sem dobil v uredništvu dnevnika »Glasa Naroda«, ki je dobro znan pri vseh rojakih v Uniji. Prvi Slovenci so se naselili v Newyorku pred kakšnimi štiridesetimi leti, danes cenijo slovensko naselbino v mestu samem na 2000 duš, z okolico skupno na 10.000 duš. Večina Slovencev je glavninarjev. Zanimivo je, da je v Newyorku več Domžalčanov kakor v Domžalah.

Biti teden v Newyorku, ogledati si mesto in nega zanimivosti, obiskati nekatere rojake, odgovoriti na nebroj povabil — človek takoj spozna, da je treba program na vseh koncih in krajih pristržiti.

Med onimi redkimi, ki sem jih imel čas obiskati, je bil tudi g. Mihajlo Pupin, profesor Columbia-univerze v Newyorku. G. profesor stanuje v krasni hiši (mi bi jo v Ljubljani imenovali najmanj palačo) v elegantnem mirnem delu mesta tik Centralnega parka. G. generalni konzul je bil tako ljubozljiv, da me je priporočil in sem bil od profesorjevega tajnika pozvan na obisk. Razkošno opremljeno stanovanje kaže, da lastnik ni samo mož vede in znanosti, temveč da ima tudi okus in smisel za umetnost.

Ko g. profesor vstopi, vidim na prvi pogled, da imam mogočno, čisto izredno osebnost pred seboj. To je vtelesena energija in živahnost. G. Pupin zelo sliči angleškemu romanopiscu Rudyardu Kiplingu, ki sem ga pred leti pri neki seji imel priliko opazovati v Parizu.

Prof. Pupin je navdušen za Slovenijo. Posebno mu je pri srcu Bled, ki ga je, kot znano, on rešil za Jugoslavijo in zato tudi postal častni občan blejske občine. Rade volje mi je pravil, kako je malo manjkalo, pa bi bil Bled danes pod Italijo, kajti zavzniki (Anglija, Francija, Amerika) so bili to že podpisali; g. Pupin, ki je za podpis zvedel še isti dan, je takoj odšel k svojem kolegu Douglasu Johnsonu, profesorju fizikalne geografije na Columbia univerzi ter mu razložil, da v tem trikotu, kjer leži Bled in ki naj bi pripadel Italiji, prebivajo izključno Slovenci.

Johnson je odhitel na telefon in se vrnil že po par minutah z veselim sporočilom, da je Wilson umaknil svoj podpis. In tako se je tudi zgodilo: Wilson je izjavil, da je šele po podpisu dobil točne informacije in da na podlagi teh umakne svoj podpis — Bled je bil rešen.

Tako nam je Srb Pupin rešil Bled, kakor nam je Srb Svabič morda rešil Ljubljano. Tudi za Baranjo se imamo zahvaliti Profesorju Johnsonu dosegl, da je pripadla našim državi.

Ko je bil prof. Pupin pred leti na Bledu, je hotel tu kupiti vilo, pa se mu ni posrečilo. Pravil je, da je nato hotel od neke stare žene odkupiti hišico, samo da bi imel posestvo na zemlji, ki jo je ohranil domovini. Toda tudi ta ni hotela prodati. Čeprav je profesor dejal, da lahko vse življenje ostane v njej.

G. Pupin je bil ravnokar dopotaval iz Arizone, ko sem ga prišel obiskat. Fan si je v toplem južnem podnebnju zdravil revmatizem, ki ga ovira pri hoji. Nato se po-

gled, da imam mogočno, čisto izredno osebnost pred seboj. To je vtelesena energija in živahnost. G. Pupin zelo sliči angleškemu romanopiscu Rudyardu Kiplingu, ki sem ga pred leti pri neki seji imel priliko opazovati v Parizu.

Prof. Pupin je navdušen za Slovenijo. Posebno mu je pri srcu Bled, ki ga je, kot znano, on rešil za Jugoslavijo in zato tudi postal častni občan blejske občine. Rade volje mi je pravil, kako je malo manjkalo, pa bi bil Bled danes pod Italijo, kajti zavzniki (Anglija, Francija, Amerika) so bili to že podpisali; g. Pupin, ki je za podpis zvedel še isti dan, je takoj odšel k svojem kolegu Douglasu Johnsonu, profesorju fizikalne geografije na Columbia univerzi ter mu razložil, da v tem trikotu, kjer leži Bled in ki naj bi pripadel Italiji, prebivajo izključno Slovenci.

Johnson je odhitel na telefon in se vrnil že po par minutah z veselim sporočilom, da je Wilson umaknil svoj podpis. In tako se je tudi zgodilo: Wilson je izjavil, da je šele po podpisu dobil točne informacije in da na podlagi teh umakne svoj podpis — Bled je bil rešen.

Tako nam je Srb Pupin rešil Bled, kakor nam je Srb Svabič morda rešil Ljubljano. Tudi za Baranjo se imamo zahvaliti Profesorju Johnsonu dosegl, da je pripadla našim državi.

Ko je bil prof. Pupin pred leti na Bledu, je hotel tu kupiti vilo, pa se mu ni posrečilo. Pravil je, da je nato hotel od neke stare žene odkupiti hišico, samo da bi imel posestvo na zemlji, ki jo je ohranil domovini. Toda tudi ta ni hotela prodati. Čeprav je profesor dejal, da lahko vse življenje ostane v njej.

G. Pupin je bil ravnokar dopotaval iz Arizone, ko sem ga prišel obiskat. Fan si je v toplem južnem podnebnju zdravil revmatizem, ki ga ovira pri hoji. Nato se po-

da na svoje posestvo, ki ga ima izven Newyorka.

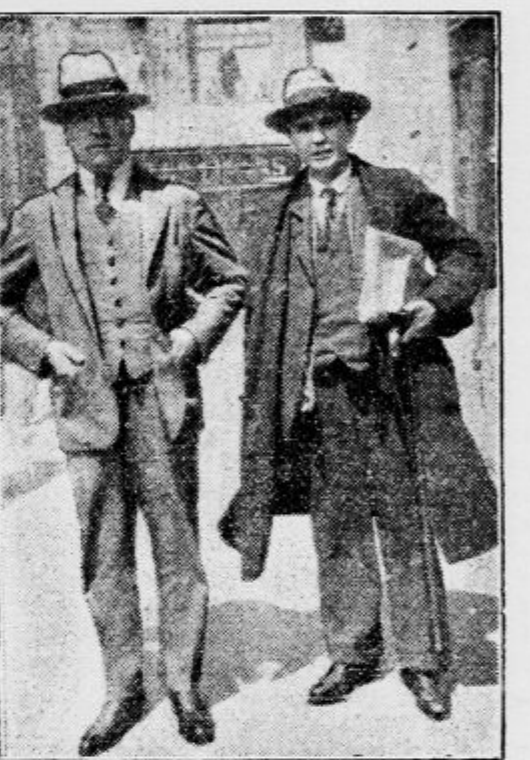
Skupno sva odšla z doma. Ko sedeva v avto, me vpraša, kaj prav za prav vem o njem. Na moj odgovor (bil sem v precejšnji zadregi!), da ga ves svet pozna kot elektrotehničnega iznajditelja, se začne g. profesor na glas smejati:

— Da, da svi ste mišljenja, da sam ja nekakav elektrotehničar...

Nato mi razlaga, da se sicer tudi bavi s stroko, a le v toliko, v kolikor v njej praktično aplicira svoje iznajdbe, ki jih je napravil na podlagi prav različenega stališča. Izdal je celo vrsto knjig, nekatere v dveh izdajah, eno veliko in drugo manjšo, o ljudstvu. Zadnja se zove »From immigrant to inventor« (Od izseljenca do iznajditelja). Njegove knjige so prevedene na mnogo jezikov in g. profesor mi je prav rad dal dovoljenje, da jih prevedem tudi v slovensko.

Zvečer sem bil v prijetni družbi naših novinarjev, ki mi je bila tem prijetnejša, ker sem dobil vtis, da kljub nekateremu različnemu mišljenju žele vsi eno in isto: močno, urejeno domovino. Ni simpatičnejšega, kot biti na tujem in družbi rojakov, ki jia človek še ni poznal, a videti, kako kljub raznim nazorom veže vse ena močna vez, ljubezen do domovine in neomajna vera v njeno lepšo bodočnost.

Zelo sem bil presenečen, ko dobim tretji dan svojega bivanja v Newyorku obisk nekdanjega svojega učenca, ki sem ga učil l. 1919. na ljubljanski realni francosčino. Čital je bil moje ime v ameriških listih in lahko si mislite, da sva bila oba zadovoljna ko sva se sestala. Študira kemijo na Columbia univerzi in nima skoraj nikakih stikov z domovino in tukašnji rojaki. Kaj se je zgodilo v zadnjih letih v Ljubljani, tudi ni dosti vedel, in tako sem mu imel

Pred jugoslovanskim konzulatom v New Yorku

na levi naš generalni konzul dr. Gjurgje Todorović, na desni kapetan Joksimović.

mного povedati. Pravil mi je, da bi rad čital in tukašnji javni knjižnici slovenske knjige, a so samo štiri, čeprav šteje ta knjižnica »Public Library«, ki je ena največjih na svetu, nad štiri milijone knjig. Dejal je:

— Od teh štirih slovenskih knjig sta dva letnika ljubljanskega Zvona pred l. 1880 in še dve drugi zelo stari knjigi iz prejšnjega stoletja. Knjižničar slovenskega oddelka mi je že ponovno izrazil začudenje, zakaj slovenski izdajatelji in avtorji ne pošiljajo svojih knjig sem. V zadnjem času se je tu študij slovenskih narodov zelo dvignil in večkrat so znanstveniki spraševali po slovenskih knjigah. Na žalost nisem mogel postreči. Čehi in Poljaki pošiljajo neprestano cele zaboje knjig. V veliko škodo Slovencev je, da to važno stvar zanemarijajo.

Dr. Pavel Brežnik.

„Slavjanskoto družество v Blgarija“

»Slavjanskoto družество v Blgarija« je najmočnejša in najagilnejša organizacija te vrste med Slovani, ima nad 3000 članov in razpolaga z imetjem, ki presega 3 milijone. Društveni člani so vsi uglednejši slovanski politiki in javni delavci v Bolgariji. Društvo upravlja razne fondе, med katerimi je najvažnejši fond dr. St. Sarafova, ki znaša pol milijona levov. Obresti iz tega fonda se vsako leto porablja za nagrado enega izmed slovenskih javnih delavcev, ki so največ storili za zblizanje med slovenskimi narodi in za slovensko vzajemnost sploh. Prva nagrada iz tega fonda v iznosu 4.000 levov je bila priznana društvu nemec prejšnjemu profesorju S. S. Bobčevu, ki si je s svojim skoraj pol stoletnua javnim delovanjem res pridobil neveljavne zasluge za slovansko stvar. Društvo izdaja »Slavjansko Biblioteko« in »Slavjanski Kalendar«, njegovo glasilo pa je »Slavjanski Glas«, ki izhaja vsak tretji mesec v obliki revije v Sofiji. Razpravlja o vseh aktualnih vprašanjih, ki se tičejo Slovanstva. V svoji številki priobčuje »Slavjanski Glas« imena onih Slovanov ki jih je društvo na svoji veliki skupščini izbralo za svoje častne člane. Ti so: Bolgari-vladika Stefan Sofijski bivši ministrski predsednik, dr. St. Danev in biv. poslanik Dim. Mišev; Rusi: vseuč. prof. dr. Vl. Francev in pensnik K. D. Balimont; Čehi: moister Alfonz Mucha, senator dr. Ant. Hajn in redaktor Jan Hejret; Poljaki: vseuč. profesor Ler-Slavjinski in univ. prof. dr. Tadeusz Grabowski; Slovaki: prof. Jos. Skultet; Jugoslovani — predsednik »Jugoslov. Rdečega križa« dr. Marko Teko, vladika niški Dositeli, redaktor R. Pustostemšek in prof. dr. Franjo Bučar. Društvo, izda v kratkem v nroslavo 50 letnice osvobodilne vojne poseben zbornik, ki bo obsegal 25 tiskovnih pol in bo stal 150 levov.

Dva vrtnarčka

Mihec in Branko sta bila vneta vrtnarja in sta imela lep vrtiček. Njun očka je bil tudi vrtnar, razlika med njima je bila le ta, da je bil oče velik mož, medtem ko sta bila Mihec in Branko Nekega dne, ko so sedeli vsi trije pri bedu, je očka dejal:

»Fizol, ki sem ga spomladaj vsadil, je prav lepo zrasel in upam, da dobim na razstavi prvo nagrado.«

»Midva sva nasadila cvetačo,« sta rekla mala vrtnarčka, »in zelo lepo nam je uspela. Tudi naku bi veselilo, če bi dobila na razstavi kako nagrado.«

Njihov sosed na levi hiše je bil stari

stajala vsak dan večja in lepša, zakaj Sultan in Ščinkavec sta dobro pazila nanjo. In prišel je dan razstave.

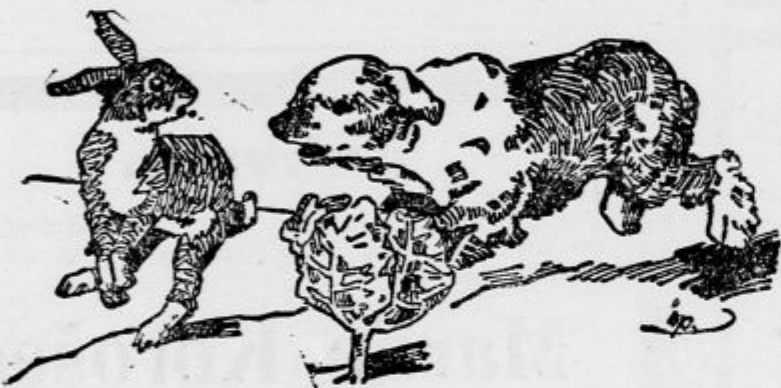
Prostor za razstavo je bil okrašen z zastavami in cveticami. Prvi je prišel na razstavo stari Brundula in godrnjal, vzel cvetačo iz košare. Bal se je, da ne bo dobil prve nagrade, zakaj Vohljaček je bil ogledal njegovi cvetači stebelce. Kmalu za njim je prisopihal gospod Godrnjač in ponosno postavil cvetačo na mizo. A groza, zgornji listi cvetače so bili prepuščeni in debela gosonca se je plazila po njih. Ravnatelj razstave si je ogledal obe cvetači in ni bil videti nič kaj zadovoljen.

Tisti mah so začeli s ceste peket kopit. A to niso bili konji, bila sta dva oslička, na enem je jahal Mihec in na drugem Branko. Za njima pa je tekla Sultan in veselo lajla:

»S cvetačo v mesto, hov, hov, hov! s prvo nagrado pa domov!«

In visoko v zraku je letal Ščinkavec in žvrgolel:

»Ščink, ščink, vrtnarčki veselji, še danes bomo nagrado imeli!«

Brundula, ki se je tudi ukvarjal z vrtnarjo, in sosed na desni je bil gospod Godrnjač. Oba sosedu sta bila spomladaj vsadila cvetačo in oba sta upala, da dobita prvo nagrado.

Mihec in Branko sta imela velikega psa, ki mu je bilo ime Sultan.

Sultan je imel sredi vrta hišico; tam je presedel vse dni in pazil na vrt, zakaj zelo rad je imel Mihca in Branka in tudi on je želel, da bi dobila na razstavi prvo nagrado. Poleg njegove hišice je stala velika jablana in v njenih vejah je stanoval Ščinkavec; tudi on je pazil, da je bil na vrtu red.

Za ograjo vrta pa je bila votlina in tam je stanoval zajček Vohljaček. Ves božji dan ni delal drugega, samo z noskom in ušesi je mugal in se oziral, kje bi našel kaj za pojediti. Tako je tudi nekega dne izvohal cvetačo, ki je rasla na vrtičku.

»To bo nekaj zame! Tako dolgo že nisem jedel cvetače; mislim, da mi bo prav dobro teknila.«

Vohljaček se je tiho priplazil k cvetači, a baš ko je hotel ugrizniti vanjo, se je pripodil Sultan in bevsnil na ves glas:

»Marš, grdoba, hov, hov, hov! Hitro izgubi se domov!«

Lahko si mislite, kako se je Vohljaček ustrašil. Stekel je domov in ves dan se je tresel od samega strahu.

Drugo jutro je prišla mlada gosonca k cvetači in rekla:

»Kaj bi stanovala v travi, ko imam lahko mnogo lepše stanovanje. Še hati mi ne bo treba, ker bom lahko er sproti ogledala vse liste cvetače!«

Prilajala je bliže in bliže, a tisti mah je začela strašno pesem:

»Lačen sem in rad bi jedel, ravno prav si mi prišla! Če ne izgineš, te bom snedel, ti zelenkasta gospa!«

»Moj Bog, kako strašno!« je vzkliznila gosonca in se hitro zarila v zemljo, da je ne bi pohrustal Ščinkavec, ki je bil zapel mrtvaško pesem.

Dnevi so minevali in cvetača je po-

Ravnatelj razstave ju je prijazno pozdravil in vprašal, kaj sta prinesla. Mihec in Branko sta odvezala nahrbtnik in pokazala cvetačo. Ravnatelj jo je ogledoval z vseh strani in prijazen smehljaj mu je zaigral na licu:

»Ta pa ta! Ta je prava!« je rekel ravnatelj in podaril vrtnarčkomu lepo zlato kolajno.

Mihec in Branko sta zavriskala od samega veselja in radostna hitela domov, povedat očku, da sta dobila prvo nagrado. Drugi dan sta povabila svoje prijatelje na obed in vsem je šla cvetača imenitno v slast. Tudi Sultan in Ščinkavec sta dobila nekaj cvetače, a stebelce sta pohrustala oslička, ki sta bila nesla Mihca in Branka na razstavo.

Kakor sem slišala, sta zdaj spet vsadila novo cvetačo in drugo leto bomo tudi mi povabljeni na pojedino, če spet dobita prvo nagrado.

Fr. Z.

Morski volk

Skav Peter je neutrudno pa tudi z nezasišanim uspehom napredoval v skavtskih vrtilah.

Koristen je bil vsak dan; ako ni mogel drugače, se je vsaj postavil v solnce, da je senco delal cvetki v travi ali kamnu v kolovozu. In nikdar se ni pripetilo, da ne bi v žepu imel kvart, da so služile bratom skavtom v koristno razvedrilo. Bil je hkratu stedičljivi, pa je bil kvarte napravil sam in so se koristno poznale tudi z druge strani. Tako so bili bratje skavti obvarovani neprijetnih presenečenj.

Bil je marljiv. O izredni njegovi marljivosti je z grozo pripovedovala vsa ulica. Že o polnoči je vstajal in si pri odprtih oknih prste uril na goslih. Zavzeto so mu odgovarjale mačke, psi in petelini. In je šel po vsej ulici ogorčeni glas, da je tolikšna marljivost prevelika in mu bo v škodo na telesu in zdravju, in so resnično bili ti ste dni skavtu Petru opetovano v nevarnosti kodri, ušesa in hrbet, kadar

se je prikazal sosedom. Skrbni oče mu je svetoval, naj hvalevredno svojo polnočno marljivost rajši posveti manj hrupnemu krščanskemu nauku ali računstvu, gosli pa naj preloži na drugo uro, ki bo manj nevarna zdravju in telesu. Nato je skavt Peter odnehal in ni več vstajal o polnoči.

Tudi silno ušjuden je bil, kakor to zahteva četrti skavtski zakon. Ni bil takšen kakor nekateri tovariši neskvatki, ki jim preradi služijo odurni izrazi, n. pr.: »Oslinil te bom in v tla zabil do ušes!« ali pa »Očebulil te bom po butici!« Nego se je skavt Peter skrbno izognil sleherni surovi besedi in če je bilo treba udariti, je pač udaril, toda je zraven rekel: »Pardon!«

Njegove vrline niso ostale prikrte skavtskim starejšinam in so ga povabile na izpit. Uspeh izpita ni bil dosti drugačen nego sijajen. Tolikšne modrosti še ni bila čula komisija iz skavtskih ust.

N. pr. je vedel in povedal, da pravi skavt uživa hrano le zato, da nudi služba prehranjevalnemu obrtu. In čim več da sne, tem bolj je koristen. Tudi obleka da služi enakemu namenu; vrhu tega, ako porineš skoz rokava in hlačnice dva droga, je nosilnica gotova in potem po mili volji prenašaš ranjene skavte; s klobukom pa lahko jako koristno podpiraš taborni ogenj.

Še je razodel osuplim izpraševalcem, čemu da so šole. Dejal je, da ima šola ta zvišeni namen, da utrija skavta pozimi v prenašanju mraza, poleti v prenašanju vročine, v vseh letnih časih pa v prenašanju dušljivih plinov in dolgega časa.

Skratka, komisija je soglasno spoznala, da je takšen izpit pravcati užitek in da se temu užitku ne mara in ne more odpovedati; zato da naj ponovi skavt Peter izpit v šestih mesecih.

Tako ugleden in spoštovan je bil skavt Peter. A se je njegov ugled še neznansko povišal, ko se je tisto poletje udeležil skavtskega taborenja ob morju.

Očja je dejal: »Le polji, morski zrak in morska voda in zraven prisnojen riž in suha polenta čudovito vplivajo na razvoj telesa in duha!« In še je svetoval, naj vzame s seboj gosli: tamkaj, kjer bodo taborniki, da moči neda leč od obale skalnata čer iz morja, tam da utegne imeti najugodnejšo priliko za prstne vaje, seveda ako ga bodo trpeli ribiči z ozirom na mir in red med ribjim narodom.

Toda se skavt Peter ni poslužil očetovega nasveta in ni vzel s seboj gosli; kajti je bil oprezen in ni bil pozabil, kako so mu gosli ogražale kodre in ušesa in hrbet.

Tako se je zgodilo, da je skavt Peter prišel na morje, a mu je morje nudilo obilo novih prilik, da se uri in izkaže v skavtskih vrtilah.

Nr. pr. v uljudnosti. Kadar so se kopali, je vsakokrat, preden je stopil v morje, uljudno dejal, »Pardon!« In če se je približal parnik, mu ni neolikano delal napotja, nego se mu je vsakikrat obzirno umaknil in se je obzirno umikal celo jadnicam.

Vsi skavti so mu bili bratje. Kajti tako veleval zakon. Požrtvovalno jim je pomagal bodisi podnevi, bodisi ponoči, kadarkoli je kateri kaj dobrega sprejel z doma in je bilo treba snesti, da se ne pokvari.

In nezasišano lepe in nove igre jih je učil. N. pr. eden je bil toreador, drugi je bil bik in sta se lovila in borila po obali in oni, ki je bil bik, ni imel drugega orožja nego glavo in ni bil nikdo rad bik.

Ali pa je bil prvi Ben Hur, drugi Messala, kakor v romanu, in sta tekmovala v dirki prav tako kakor v romanu; tretji skavt je bil Ben Hurjev

voz, četrti skavt Messalov voz in je potem Messalov voz izgubil kolo — to je bil peti skavt — vse kakor v romanu, in so se vsi trije prekucnili v pesek, Messala in njegov voz in kolo.

Kdor zna in si izmisli tako prekrasne igre, ni pes, da se ne bi kmalu pripil vsem tovarišem.

Najsijajnejša točka z njegovega taborenja ob morju pa je bil morski volk. Morskega volka ni videl nikdo. Vendar se je raznesel glas, da straši po ondodnih vodah in ima graje vredno navado, komurkoli kaj odtrgati, ali nogo ali roko ali pa tudi kar glavo, če ni predebela.

Zvečer ob tabornem ognju je starejšina ukazal: nihče naj se ne kopa bolj daleč od obale, nego kvečjemu deset metrov. Živo je predložil bratom skavtom sramoto, ki bi zadela skavtski tabor, ako se ne bi celokupno in neokrnjeno vrnil domov, nego katerikoli brez roke ali noge ali glave. Zato naj brezpogojno spoštujejo ukaz! In je končal s skavtskim geslom »Bodi pripravljen! Bi-pi!«

Te besede so skavtu Petru globoko segle v skavtsko dušo. Ni mogel spati, nekoliko zaradi teh besed, nekoliko zaradi vročine, pa so mu po glavi rojile sledeče misli:

Velika je oblast starejšine in vsak skavt mu je poslušen. Baš zato je skavt in ima zakone. In ni v tabornem skavtu, ki bi zoper prepoved šel in se v morju kopal nad deset metrov daleč od obale. Ta reč drži in je sleherni skavt pripravljen — Bi-pi! — in mu bo meja desetih metrov sveta bolj kakor zid iz železnega betona. Budili pa so se skavtu Petru dvomi, ali bo meja 10 metrov sveta tudi morskega volku, in ali morski volk pozna to mejo. Ako zanj ne veljata meja in prepoved, sta meja in prepoved brez stvarne koristi. Prizadetemu skavtu bo žal roke ali noge ali glave, pa naj mu bo odgriznjena tokraj ali onkraj desetih metrov od obale. Pa bo sramota velika za skavtski tabor!

Te in take misli so premetavale skavta Petra po ležišču in težko je pričakoval dneva. Komaj pa se je dan zavalil, že je bil pripravljen. Oblekel se je — skavt je hitro oblečen, samo klobuk dene na glavo. S slame je potegnil ruho, izpred šotora je pobral dve palici. Tiho je ravnal, nikdo ga ni videl, nikdo ga ni čul, pa se je gredoč

mimo kraja, kjer je bil snoči gorel svetilni ogenj, sklonil in — skratka: bil je pripravljen.

Ko se je počasi zbudil tabor, je bila skavtska družina zelo presenečena, ko je zapazila: na sivi čeri, moleči iz morja se je svetilo široko razpeto platno! — Drugega za drugim je napotila radovednost, da gre gledat.

Pa so se smeje čudili tudi potniki, ki jih je mimo pripeljal jutranji parnik. Na široko razpeti ruhi so bile z ogljem naslikane velike črke in so se brale tako:

»Bi-pi!«

Morskega volku strogo prepovedan vstop v morje deset metrov od obale! Bi-pi!«

Pod napisom je sedel skavt Peter in kukal skozi pest, ali in kod se bo pojavil morski volk, in je prosil prihitevše skavte, naj kateri ostane blizu, da bo žurno teklo po žandarje, če bi se pojavil morski volk in ne bi bil poslušen pozivu. Vzdihnul je, da mu je žal, da ni vzel s seboj gosli — oča da mu je povedal, da se ribe zelo boje prstnih vaj na goslih.

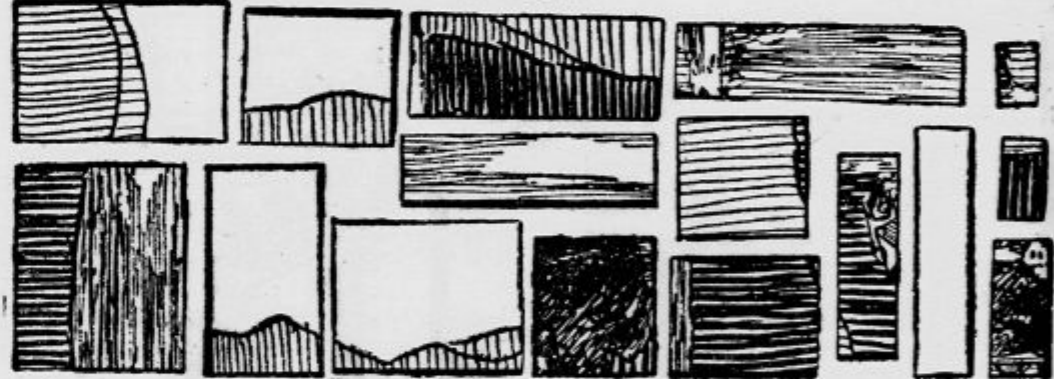
Vsak pravi skavt ima svoj gozdni primerek. Skavt Peter ga še ni imel. Tovariši so mu svetovali, da sta prav lepa primka »Zamaknjeni močerad«, ali »Okajeni bivoli«, izmed teh naj si katerega izbere! Skavt Peter se do tedaj ni mogel odločiti.

Tisti dan pa je nenadoma prejel primerek, ki se ga ni več iznebil, in še pomosen je bil, ko so ga klicali: »Morski volk.«

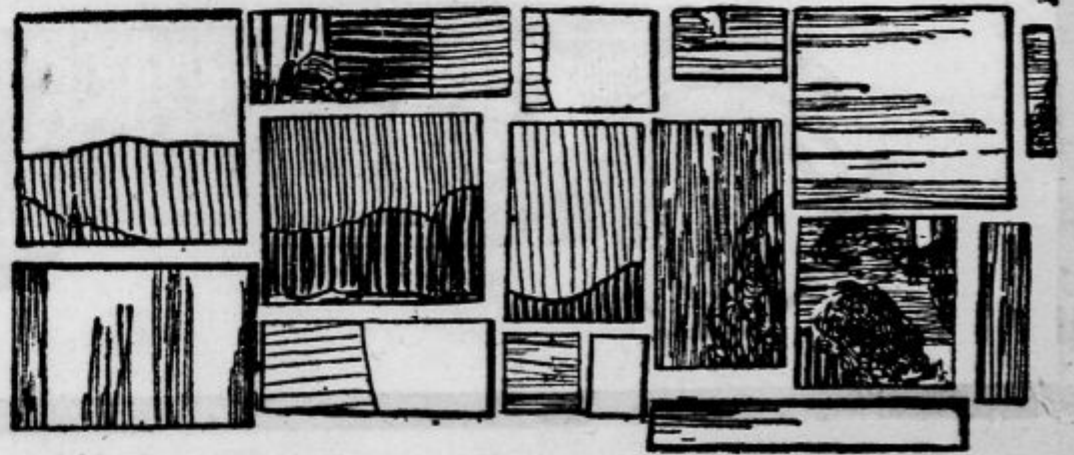

Kam pojde ta mož na letovišče?

Prišlo je poletje in z njim zaželjena doba počitnic, ko se staro in mlado odpravljajo z doma na oddih. Tudi naš popotnik, ki ga vidite zgoraj na sliki, se pripravlja na pot, a še ne ve, kam pojde. Kraj njegovega letovanja pa je že določen. Treba se je le nekoliko potruditi, da ga ugane. — Na zgornji in spodnji sliki imamo 32 izrezkov, večjih in manjših, in če jih pravilno sestavimo, jih lahko nalepimo na prostor v sredini, ki je ravno tako velik kakor dno kovčka. Kdor izreže pravilno sestavi, dobi letovišče, kamor je naš popotnik namenjen.

DNO KOVČKA.

Gustav Strniša:

Šmarnice

Pritlikavec-krojač je sedel v gozdu in pridno šival v svoji majhni hišici. Možek je krojil suknjico za samega kralja pritlikavcev. Zelo se mu je mučilo in kakor blisk je vbadal drobno šivanko.

Prišel je mimo njegov tovariš pritlikavec-vrtnar. Opazil je, kako mali mož šiva in meče ostanke nitke skozi svoje nizko okence.

»Zakaj mečeš kratke nitke skozi okno?« ga je vprašal vrtnar.

»Kaj bi z njimi, čemu mi bodo?« je odvrnil šivankar in urno šival dalje.

Vrtnar se je sklonil in jel pobirati nitke. Tedaj je prišel mimo pritlikavec-krojač:

»Kaj delaš, bratec?« je vprašal kitar tovariša vrtnarja.

»Vidiš! Krojač šiva suknjico za našega kralja, a ostanke nitk meče skozi okno na tla. Škoda se mi zdi teh koncev, zato jih pobiram,« je rekel vrtnar.

»Pa naj bi krojač sešil iz teh nitk za naš kapice, za naša majcena pokrivala pač ne potrebuje dolgih nitk,« je modroval pritlikavi kitar.

»Pa kar ti delaš tiste kapice, če se ti more,« je zavpil skozi okno šivankar, ki je vlekel šivanko in poslušal kitarjevo modrovanje.

Mali kitar se je zamislil. Spustil se je v travico, vzel kepico ilovice in pričel gnesti in delati majline, drobne kapice. Ko je kapice naredil, jih je spojil s tenkim stebelcem zelene travice.

Pritlikavec-vrtnar ga je gledal in vprašal:

»Kaj vendar nameravaš ustvariti?« Kitarček se je nasmehnil:

»Ti si umetni vrtnar. Pritrdi tole bilko s kapicami na tiste ostanke nitk, ki jih je zavrgel krojač!«

Vrtnar je ubogal tovariša. Vtaknil je v zemljo pobrane nitke, a preje je še zvezal njih konce z bilko, katero mu je bil dal kitar, in nato odšel z majhno srebrno kanglico k čudežnemu studencu, kjer je tekla dragocena voda življenja. Vrnil se je s polno kanglico in zalil drobni cvetki, ki jo je modeliral kitar. Ilovnat cvetica se je mahoma izpremenila, zaživela je in zacvela ter zadehtela. Drobne nitke, ki jih je bil zavrgel krojač, so zrastle v zemlji v nitkaste korenine, ki so kmalu pogonale še novo cvetje.

»Kako naj imenujemo to cvetko?« so se vpraševali pritlikavci in se veselili njenih belih kapic.

Pa je prišel po gozdu star siv skopuh. Ko je zagledal prijazne šmarnice in jih povonjal, se je še njegovo trdo srce omehčalo. Razjasnilo se mu je oko, odtrgal je šmarnico in si jo pripel na prsi ter dejal:

»Tako si mi draga, da te ne dam za šmarno petico!«

Šmarnica ji pravi,« so se vzradostili pritlikavci, ki so prisluškovali, in tudi sami krstili cvetko za šmarnico, kakor jo imenujemo še danes ta dan.

Gramofonisti!

Na mnogobrojna vprašanja glede zamenjave rabljenih plošč izjavljam, da sprejemam do 1. septembra t. l. tudi druge, ne pri meni nabavljene plošče pod pogoji, razvidnimi iz moje okrožnice. Po 1. sept. bom zamenjaval le plošče dobavljene iz moje trgovine, te so označene s kontrolno znamko moje trdke.

Vabim Vas, da izrabite nudeno ugodnost, zamenjajte Vaše stare plošče za nove, pomnožite Vaš repertoar z najnovejšimi posnetki. V moji, moderno urejeni specialni trgovini imate najobširnejšo izbiro najnovejših, na popolnoma nov način električno posnetih umetniških plošč, vsaka plošča šlager. Kdor ni prejel okrožnice, naj jo po dopisnici zahteva. Vabim vsakega zainteresirane, da si sam ogleda mojo zalogo, katera ni samo na papirju velikanka, videj bo na stotine raznovrstnih aparatov in veliko tisočev različnih plošč. Moje blago je kvalitativno in v ceni brez konkurence.

Centrala za splošno gramofonijo

„GRAMOFON“ A. RASBERGER, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34

Specijalna veletrgovina gramofonov, plošč in nadomestnih delov. Moderno urejena delavnica za popravila.

8124

Heraklit plošče

ima v zalogi
„MATERIJAL“ dr. s o. z., Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36
Telefon 27-16

Tovarna POHIŠTVA

L. L. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Priporočamo Vam

Puch kolesa

ki so vedno najboljša!
Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke le pri Fordki
IGN. VOK,
Ljubljana — Novo mesto.

Vsem uradom, zlasti občinskim, sodnim in žandarmerijskim priporočamo

Zakon o posesti in nošnji orožja

pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izdelavi in prodaji orožja in komentarji k njim, v izdaji dr. OT. PIRKMAJERJA.

Vezana knjiga velja s politično vredn. 67.50 ter se dobi v knjigarni

Trgovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54, v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

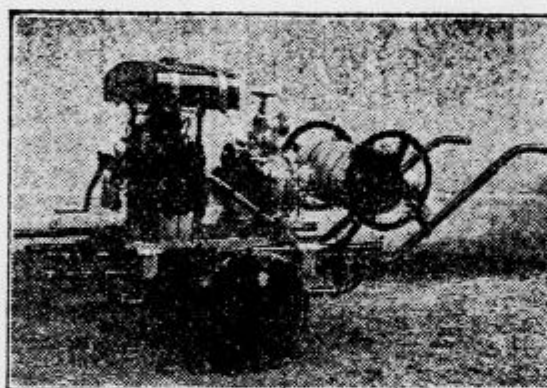
Opalograph

razmnoževalec z varstveno znamko „Globus“, kakor tudi potrebščine dobite edino pri

Lud. Baraža, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6
Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko Vse drugo potvorba!

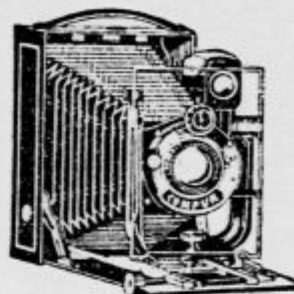
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

Armature Zvonovi
Železolivarna

Stroji za obdelovanje lesa
transmisijskim in električnim pogonom
Vodne turbine in vse vodne naprave
Transmisije in železne konstrukcije
Prenosne motorne ognjegašne brizgalne in vse druge ognjegašne potrebščine
Kovinolitarna

Foto-aparati

Agfa
Zeiss - Ikon
Voigtländer
Nagel
Rodenstock

Foto-materijal Janko Pogačnik
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igraški vozički v zalogi. Več znamk bivalnih strojev, najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.
„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

Zahvala.

Za premmoge dokaze iskrenega sočustvovanja ob prerani izgubi moje nepozabne soproge ozir. matere, gospe

Marije Korošec

soproge delovodje delavnice drž. žel.

izrekam tem potom najpristranejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujem cenj. gosp. predstojnikom, pevskemu društvu „Drava“ za žalostinke, železničarski godbi „Drava“ za žalne koračnice in vsem prijateljem in znancem iz delavnice in kuhinje drž. železnice.

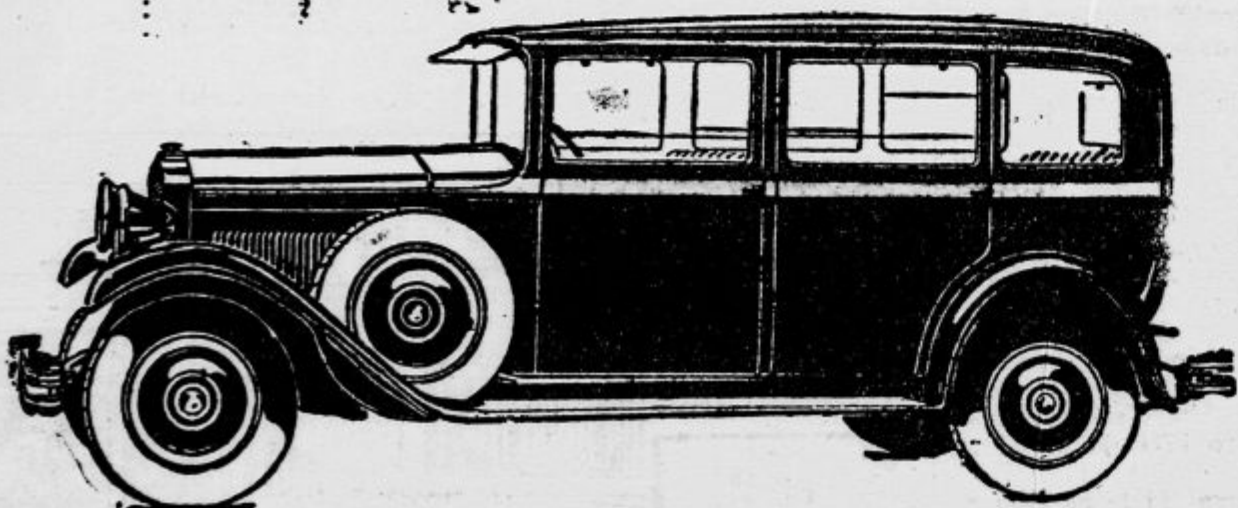
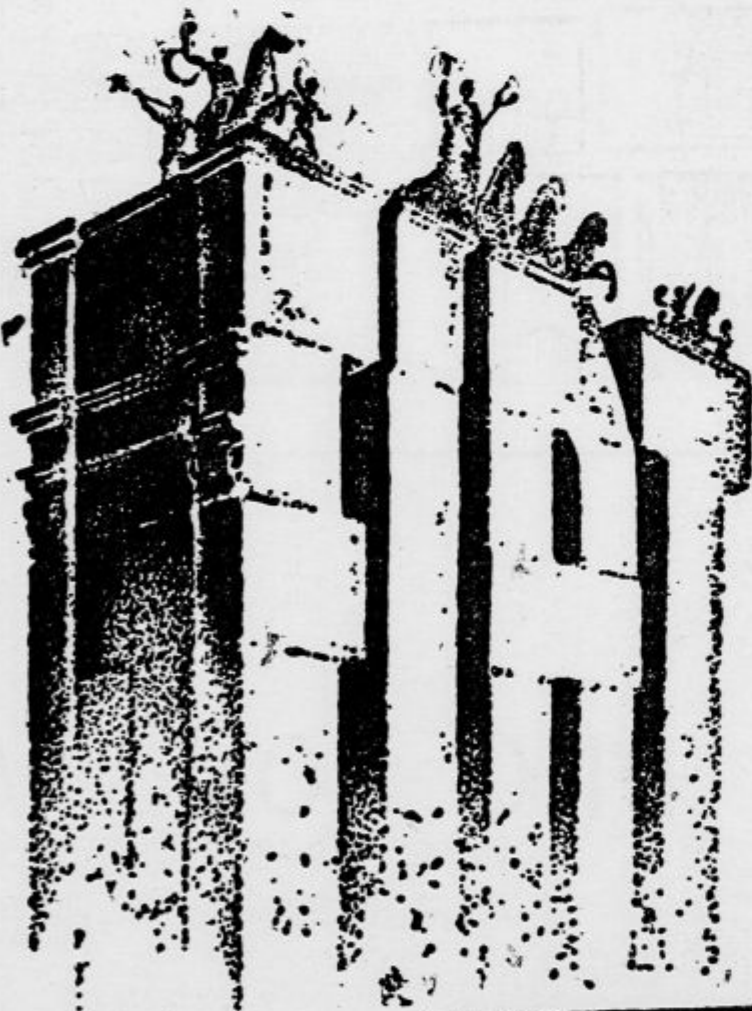
Najlepša hvala vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, kakor tudi vsem onim, ki so se v tako lepem številu udeležili njene zadnje poti.

Zahujoča rodbina KOROŠEC.

Med modernimi avtomobili so zavzeli novi modeli Fiat prvo mesto, osvojivši svetovni trg z združenim kvalitativnim delom, svojo brezpogojno zanesljivostjo in dobro izdelavo, sigurnostjo v pogonu kakor tudi povoljno ceno. 30 letna prošlost, polna uspeha, jamči za veliko vrednost Fiatovih proizvodov. Radi tega naj vsakdo, ki želi kupiti najmodernejši cenen voz, nabavi

FIAT-VOZ.

S pomočjo razširjenega omrežja naših zastopnikov zasigramo lastnikom Fiatovih voz strokovno pomoč in potrebne rezervne dele.

Naši modeli so sledeči:

MODEL 509 13/22 HP

Torpedo 4 sedežen
Spider 2/4 sedežen
Berlina Vajman 4 sedežen
Kupe Rojal 4 sedežen
Kombinirani Torpedo

MODEL 521 27/50 HP

Torpedo 6/7 sedežen
Berlina Vajman 6/7 sedežen
Berlina z metalno karoserijo, z in brez opredeljenja sedeža za šoferja
Kupe 6/7 sedežen

MODEL 520 25/45 HP

Torpedo 4/5 sedežen
Berlina z metalno karoserijo

MODEL 525 S 35/70 HP

Torpedo 4/5 sedežen
Berlina z metalno karoserijo 4/5 sedežev

MODEL 525 N 35/70 HP

Torpedo 6/7 sedežen
Berlina z metalno karoserijo, z in brez opredeljenja sedeža za šoferja

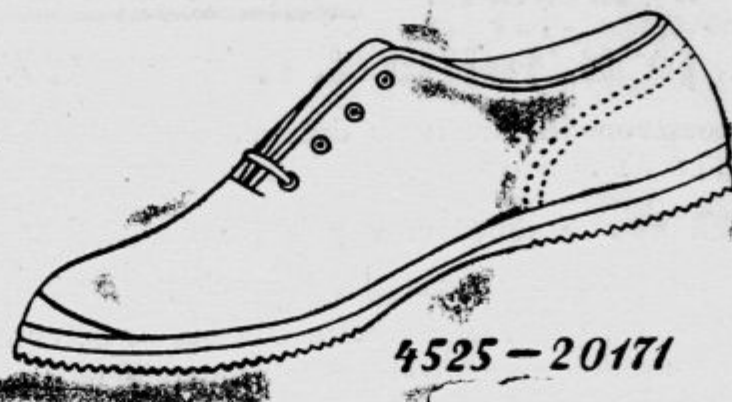
Tovorni vozovi, čistilnice za ulice, vozovi za škropljenje ulic, ognjegašni vozovi, traktorji za poljedelstvo in sadjarstvo itd.

Jugoslovensko Fiat-avtomobilno prometno d. d.

CENTRALA: Beograd, Uzun Mirkova ul. br. 5.
FILIALA: Zagreb, Samostanska ul. 2/a
Autorizirani prodajalec za Slovenijo:
LJUBLJANA, TRIUMPH-AUTO, d. z o. z., Dunajska cesta 36.
MARIBOR, TRIUMPH-AUTO, Filijala d. z o. z., Franciškanska 13.

Din 59:-

4525-20171

Poljedelci ne hodite bos!

Obut človek opravi mnogo več dela. - Stoji trdna. - Ne rani nog. Izdelujemo za Vas trpežne, elastične in cene obute.

Primeren je za vsako delo. - Na polju, Zeni doma, otrokom v šoli.

Povsod in za vsakogar. Moški in ženski Din 59:-

Rata

En gros En detail
Specijalna trgovina vozičkov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozičkov in šivalnih strojev
Ceniki franco.

ZEMELROK OTON

Tržaška cesta — Glince Marljn trg 8

Hladilne naprave

izolirane s plutovino za gospodinjstvo, gostilne in mlekarne izdeluje

»Veha« d. z o. z., Ljubljana
Gospodarska cesta 8.
Automatične hladilnice brez leda!

Lovske puške floberte, brovning pištole, pištole za strajanje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi:

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana
Kongresni trg št. 9.

Razpis

mizarskih del notranje oprave novega šolskega poslopja v Zg. Šiški.

Načrti in vse potrebne informacije se dobe pri stavbenem vodstvu od 2. julija t. l. dalje v novi šoli v Zg. Šiški.

Pravilno kolkovane ponudbe z vadijem je vlagati do vštete 8. julija 1929 v občinski pisarni v Zg. Šiški.

Krajevni šolski odbor v Zg. Šiški.

Naznanilo preselitve.

Cenjenemu občinstvu vljudo sporočam, da se bom 1. julija 817 preselil iz Borovnice v Dol. Logatec v lastno hišo.

Ostedi bom, da bom postregel kar najboljši mogoče z dobrim vsakršnim in vsaki dan svežim pecivom. Priporočam se za cenj. naklonjenost

MATIJA ZUPANČIČ, pek. mojster.

Sivi lasje

so v resnici največji sovražnik mladosti, a gotovo kvarijo lepoto vsake dame

«EXCELSIOR - HENNE» od dr. Doraine & Cie., Pariz, barva las, popolnoma enako v vseh niansah

Samo barvanje je tako lahko in enostavno za vsakega posebnostnega. Ne maže roke, glave niti perila. Popolnoma neškodljivo za lase in za uspeh vsakega jamičimo. Garnitura 36 Din

CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8

— Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekt 226-a

Kupim stalno 144
kostanjev taninski les

smrekove škorje cele in drobljene, rabljene sode od stroj. in jedilnega olja po najugodnejših cenah, takojšnje plačilo

FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. Dol.

Dva kamnoseka

ki sta zmožna marmor in umeten kamen izdelovati, sprejemem takoj. Mat. Rozman, kamnoseštvo v Pobrežju pri Mariboru. 8135

Aleksandrovo, pensijon-restavrant k „Perivoju“

v centru mesta, solidna meščanska hiša pod novo upravo. Dunajska kuhinja, dobra vina. Stanovanje in prehrana 55 do 60 Din na dan. — Priporoča se 1044 a pens.-rest. k „Perivoju“.

Žrebanje I. razreda se približuje!

Zato se požurite z naročbo srečk I. razreda 18. kola. Z minimalnim rizikom vam je omogočeno, da zadenete dobitke ogromne vrednosti. — Prepričali se boste, da vam bomo kar najsolidneje postregli tako pri poslovanju glede ekspedicije srečk kakor tudi pri izplačilu dobitkov, ki vam jih izplačamo takoj in brez vsakega odbitka. Zato naročite srečke v lastnem interesu iz kolekture glavnega pooblaščenega prodajalca srečk

SLOBODANA M. VASIĆA, BEOGRAD, Makenzijeva 32.

Perilno blago za damske in otroške obleke z znamko

„Indanthren“

obdrži barvo v perilu in na solcu. Dobi se pri

A. & E. Skaberne

Originalno
Jugobanat-patent-moko
proizvajajo jedino
ZJEDINJENI PAROMLINI D.D. BJELOVAR
VARUJTE SE IMENUSLIČNIH POTVORB!

+

Načelstvo Akademskoga kolegija v Ljubljani javlja pretužno vest, da je umrl njega soustanovitelj, gospod

dr. Gregor Žerjav
minister v p.

Velikega dobrotnika vse učeče se mladine bomo ohranili trajno v hvaležnem in častnem spominu.

V Ljubljani, dne 29. junija 1929.

Žaluzije

lesenih tekstilnih rolet (dervonitki) rolete iz gradelna se dobe najceneje pri tvrdki

PETER KOBAL
Kranj - Slovenija
Tel. interurb. 32

Ležalne stole

po 140 Din
po povzetju 150 Din nudi

Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

STAMPILJE
pečate etikete, gravirajte
SITAR & SVETEK
S. LJUBLJANA
S. Petra cesta 19

Stalna umetniška razstava slik

Velika izbira okvirjev

A. KOS,
Mestni trg št. 25
Nasproti magistrata

Koža v „mlečnem stanju!“

Laboratorij INNOXA dela pod zdravniškim nadzorstvom. Po dolgotrajnih raziskavanjih so bili naposled kronani napori tega laboratorija s tem, da je bilo iznajdeno MLEKO INNOXA. Če boste vprašali zdravnika za nasvet, Vam bo rekel:

1. Mleko INNOXA čuva kožo izvanredno.
2. ono jo osvobodi vseh nečistoč radi svojih specijelnih sestavin.
3. ono jo hrani racionalno;
4. ono jo napravi gladko, enolično in zdravo;
5. ono je prikladno za vsako kožo.

Uporablano za nego obraza zjutraj in zvečer vam bo mleko INNOXA ohranilo vso mladeniško svežost vašega teinta, da se ne boste postarali.

Krema INNOXA izpopolnjuje blagotvorni učinek mleka INNOXA.

MLEKO INNOXA

v vseh parfumerijah, drogerijah in apotekah.

Laboratoire Innoxa, 60 Rue de Prony, Paris.

Generalno zastopstvo:

HENRY H. NEUMANN,
ZAGREB, Boškovičeva 42.

„Reform“ steklenicah

konzervirate sadje in povrtnine najzanesljiveje in najceneje. 7976a

Glavna zaloga za Jugoslavijo pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Peči sistema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob, Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevzema tudi v popravilo in prezidavo vsakovrstne gori navedene peči in jih izvršuje strokovnjaško in po najnižjih cenah brez konkurence. 128-a

+

Prostovoljno in reševalno društvo v Ljubljani javlja tužno vest, da je preminul naš častni član, gospod

dr. Gregor Žerjav
minister v pok.

dne 27. junija ob 17. uri v Poljčah.
Ljubljana, dne 27. junija 1929.

8138

Odbor.

Zahvala.

Za obilne dokaze sočutja ob bridki in kruti izgubi naše ljubljene sestre in svakinje, gospe

Marije Zöchbauer

kakor tudi za tako častno spremstvo na njeni zadnji poti, bodi izrečena vsem pristrčna zahvala.

Ljubljana, 27. junija 1929.

Zalujoči ostali

Zahvala.

Za obilne dokaze sočutja ob bridki in kruti izgubi gospoda

Andreja Bitenca

kakor tudi za tako častno spremstvo na njegovi zadnji poti, bodi izrečena vsem pristrčna zahvala.

Ljubljana, 27. junija 1929.

Zalujoči ostali.

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

»Poslednja povelja so dana. Ne moreta nam uiti. Še malo in bosta v naših rokah.«

Kralj se je zdrnil in pogledal nazaj. Pred njim je stal veliki inkvizitor Espinosa, v svoji kardinalski obleki ves rdeč kakor ogromna krvava lisca.

Ob pogledu na to rdečo senco je kralj zdajci minila odločnost. »Kako mislite, gospod, ali ne bi bilo dobro, da po današnjih dobrih vesteh odložimo svoje namene? Kaj nam prav za prav koristi smrt mladega človeka? Saj ga lahko izženemo ter pošljemo na Francosko ali kam drugam in mu pod smrtno kaznijo prepovemo vrnitev v našo deželo.«

Espinosa se niti v sanjah ni nadejal takega preokreta misli. Vzlic temu pa ni trenil z očesom in ni pokazal ne presenečenja ne zlovolje. Očividno je bil že davno vajen neme borbe s svojim ošabnim gospodarjem. Njegovo črno oko se je strmo uprlo v kraljevo lice.

»Če bi šlo samo za tega mladega človeka, bi se ga res kaj lahko iznebili. Toda, sire, nam gre pred vsem za nekaj drugega. Za Pardaillana gre.«

Favsta se je zdrnila. Kakšna velikodušnost je obhajala kralja! Pa ne da bi prizanesel tudi Pardaillanu? Tudi ona je uprla pogled v Filipa II., kakor bi hotela pomagati Espinosovi volji.

Toda Filip ni mislil na to, da bi raztegnil svojo prizanesljivost tudi na viteza.

»Tega vam prepustim,« je rekel živahno. »Toda njegovo usmrčenje bi lahko preložili na ugodnejši trenutek.«

»Gospod de Pardaillan je itak že predolgo čakal kazni, ki se spodobijo njegovi drznosti. Te kazni ni več moč odlašati. Za kraljevo veličanstvo gre, ki ga ne bo nihče brez kazni kršil, dokler jaz živim.«

Kralj je zmajal z glavo. Nič kaj prepričan ni bil videti.

Tedaj se je Espinosa nekam vrtajoče ozrl na Favsto.

»Sire, to še ni vse,« je dejal. »Gospa princesa Favsta vam bo potrdila, da si nisem ničesar izmislil in ničesar pretiral.«

»Jaz?« se je začudila Favsta. »V čem se mislite opreti na moje pričevanje?«

»Takoj boste zvedeli, gospa. Našli so se izdajalci in blazneži, ki sanjajo o uporu zoper svojega kralja in hočejo pahniti Španijo v strahote državljanske vojne, baš zato, da bi posadila na prestol mladeniča, ki se vam tolikanj smili, sire.«

»Tako mi kriščeve krvi, kardinal! Tehtajte svoje besede! Za vašo glavo gre!« je rekel kralj malone na glas.

»Vem,« je hladno odvrnil Espinosa.

»In pravite — kaj? Recite še enkrat!« je Filip zaškrtal z zobmi.

»Pravim, da so zasnovali zaroto zoper krono,« je mrko dejal Espinosa, »in morda celo zoper kraljevo življenje. Prevrat naj bi izbruhnil tu, daniel, čez nekaj trenutkov. Pravim, da vse to kriči po strašni kazni. Ukrenil sem, kar je potreba v ta namen, in zastran točnosti svojih trditev se sklicem na gospo princeso Favsto.«

Naj se je imela Favsta še tako v oblasti, vendar si ni mogla kaj, da ne bi pogledala okoli sebe kakor človek, ki se potaplja in išče, za katero vejo bi se ujel.

Kralj se je mahoma obrnil k njej in jo ostro pogledal:

»Stišite, gospa? Govorite! Tako mi Boga, govorite, dokler je čas!«

Toda Favstina negotovost je trajala samo trenutek. Dvignila je ponosno čelo in pogledala kralju naravnost v oči:

»Vse, kar trdi gospod kardinal, je čista resnica.«

»Tako, gospa?« je s trdim glasom rekel kralj. »Vse to ste vedeli in se vam ni zdelo potreba, da bi nas obvestili?«

Favsti je bila na jeziku drzna, izzivalna beseda, ki bi bila utegnila postati usodna zanj. Njena roka je že stiskala držaj bodala, ki ga je nosila ob boku, in njeno orlovsko oko je že merilo globino skoka z balkona na trg. Tedajci pa je izpregovoril veliki inkvizitor s pomirjenim glasom:

»Sklicam sem se na princeso, ker sem prepričan, da bo potrdila moje besede. Nisem pa rekel, da jo dolžim kake zveze s tem blaznim podjetjem. Če je princesa molčala, je molčala zato, ker ni smela govoriti, ne da bi se pregrešila zoper čast. Mimo tega je očividno tudi vedela, da je meni vse znano, in je po pravici zaupala, da bom storil svojo dolžnost.«

Favsta se je oddahnila. Toda njeno začudenje je bilo brezmejno.

»Zakaj mi je priskočil Espinosa na pomoč?« je ostrmela sama pri sebi. »Ali me je hotel samo posvariti? Ali ravna tako iz prevelikega zaupanja vase ali iz zaničevanja do mene? To moram dognati.«

Pomirjen po inkvizitorjevi opazki, se je kralj opravičil:

»Oprostite mi mojo vzkipljivost, gospa; toda novica gospoda velikega inkvizitorja je tako nenačudna, da bi vsak zdvojni o vseh in o vsem.«

Slovenska žena in dekle!

Poslužaj se za poletje Dečvlnega narodnega vzorca

Nageljna, roženkravta, rožmarina

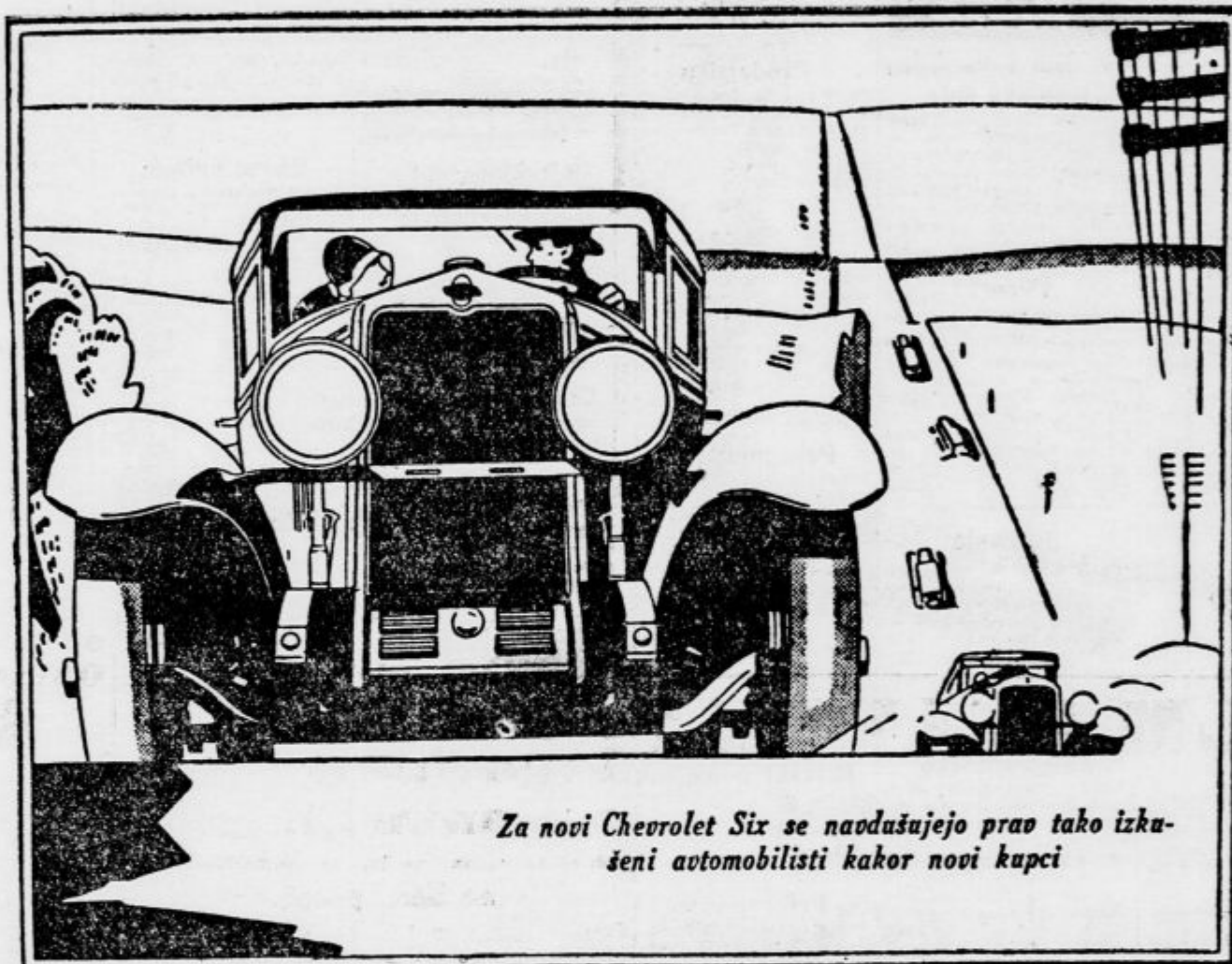
Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši v opremljenosti
šivni stroji in kolesa
„Gritzner“ in „Adler“
za dom obrt in industrijo le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana
zalog Prešernovega
pomnika ob vodi
vsek sezona brezplačno
Večletna garancija
Zahtevajte ponudbe

Izboljšan model — opremljen s šestcilindrskim motorjem

Za novi Chevrolet Six se navdušujejo prav tako izkušeni avtomobilisti kakor novi kupci

Velikanska proizvodnja Chevroleta 1929. je omogočila družbi »General Motors« izdelavo načrta, ki ji je bil že dolgo v mislih: preureditev svojega najbolj priljubljenega proizvoda v luksurni in laki 6-cilindrski voz.

Se nikoli prej ni katerikoli »nov vzorec« niti od daleč zbujal tolike pozornosti kakor ta preurejeni, docela novi Chevrolet. ki predstavlja zdaj že temeljito utrjen princip avtomobilskega motorstva prednost 6-cilindrskega motorja.

Poskusi na preizkuševalnem terenu »General Motors« so nad vsak dvom dokazali, da je voz tem hitrejši, da se tem lažje popne po strmini, da je poraba bencina tem ekonomičnejša in tem daljše življenje voza, čim močnejši je motor; Chevrolet je bilo zato treba opremiti s 6-cilindrskim motorjem.

Ze zaradi novega motorja samega bi Chevrolet prekašal vsak voz svoje vrste — toda izpopolnili so ga še bolj. Fisher je ustvaril nove karoserije, tako elegantne v liniji, tako udobno preurejene, da smemo Chevrolet končno veljavno postaviti v vrsto »luk-susnih« voz.

Zato se je tudi toliko ljudi, ki niso mislili, da si bodo že letos kupili svoj prvi avto, odločilo največ za nakup Chevroleta.

Novi Chevrolet ste videli na cesti. Pojdite v delavnico, in si oglejte motor. Ali še bolje, recite našemu zastopniku, naj vam dá voz na razpolago za poskusno vožnjo, da se sami uverite, česa je zmožen novi motor.

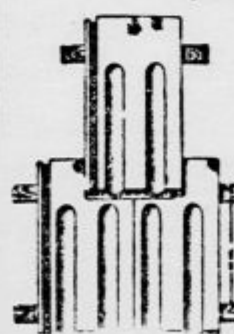
CHEVROLET SIX

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI
FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

Opekarna F. P. VIDIC & Komp

Ljubljana, Prešernova ulica

Tovarniška zaloga stavbnega materiala. krasnih lončenih peči in štedilnikov, čeških emajliranih belih ploščic za štedilnike in obložitev sten, češke šamotne opeke itd. — nudi v poljubnih množinah prvovrstne

— zarezane strešnike —

Pravilno žgano gosto blago, prezirno dobro in se ne lušči; ker ne vsebuje apna, tudi ne vsrkava tako vode kakor nekateri drugi izdelki. — Prekrije ravno kakor bobrovec, ter se doseže dobro zaprto streho in gosti stredni krov

„Hermetic“

najboljše

steklenice

za konzerviranje sadja

dobavlja

„Čehostaklo“

Ljubljana, Komenskega ulica 20

prvovrstne kvalitete
„Weka“ Maribor 9

ahitevatate c nik in vzorec.

Parketne deščice Trstje za strope

Bakula (leseno pletivo) za strope in stene

Strešno lepenko in lesni cement

Jos. R. Puh, Ljubljana

Gradaška ulica 22 — Tel. int. št. 2513

Prešernova ulica 4

poleg Frančiškanske cerkve

H. Suttner

Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolišana tovarna ur v Svici.

Birmanska darila

Birmanske ure za dečke od Din 49.60 naprej

Birmanske zapestne ure od Din 98.— naprej

Srebrne vratne veržice (Colliers) od Din 20.— naprej

Zlate vratne veržice (Colliers) od Din 85.— naprej

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Dročina prišla!

Matero, hranite svoje otroke s švicarsko mlečno moko »BEBE« Priporočila se od strani svetovnih medicinskih avtoritet. Napredaj v vseh lekarnah in drogerijah. — Skladnice: Jugoslavija, Zagreb, Misković i Ko, Beograd.

Dobro žgana opeka

za zidanje, tlakovanje in strešnik še vedno takoj dobi.

Opekarna Andr. T. Černi'schek nasl. 04 Kamnica pri Mariboru

Cycles Agilon

Prvovrstni francoski izdelek. Najbolji tek Cene brez konkurence

Viktor Bohinec

LJUBLJANA, Dunajska cesta 21

Ceniki brezplačno!

CREME DARUVARY

Najbolji dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina odstrani vso nečistost, mozolje, spuščanje, pege, rdečico nosa in drugo. Na zahtevo smo razposlali okoli 30.000 poskušnih puščic ter na temelju tega prejeli mnogo priznanj in nad 20.000 naročil. Ne verujte oglasom, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znamkah Din 2.—. Originalne trioglate puščice dobite po ceni od Din 15.— v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Cenj. občinstvu vijučno naznanjam, da
otvorim 3. julija
svoj, najmodernejši urejeni

Zobni atelje

Ljubljana, Gosposvetska 4/I des.

Sprejemam od
1/2 9 - 1/2 13 od 14 - 1/2 18
Na željo se sprejme tudi izven navede-
nih ur. — Se priporočam
Bevc Joško.

2 opremljeni sobi
kopi in šteti, s razgledom
na cesto, separiran vhod in
električno razsvetljavo, od-
dam s 1. julijem. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22207

Sobo
s separiranim vhodom in
električno razsvetljavo, od-
dam s 1. julijem 2 gospo-
dom s 1. julijem. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22104

Sobo
soba in analni, s pocetnim
vhodom, elektriko, parketi-
no, opremljeno ali pramo
oddam. Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22111

Sobo
intermedij, s pogostimi
kopi in šteti, s razgledom
na cesto, separiran vhod in
električno razsvetljavo, od-
dam s 1. julijem. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22144

Sobo
parketirano in s elektriko
razsvetljavo, s svo oskrbo
oddam gospodu za 500 Din
mesечно. Nalov v oglas-
nem oddelku »Jutra«.
22136

Krasno sobo
soba s pogostimi kopi in
šteti, s razgledom na cesto,
elektriko in parketi, od-
dam s 1. julijem. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22107

Čez počitnice
oddam sobo. Nalov v o-
glasnem oddelku »Jutra«.
22035

Opremljeno sobo
soba, blizu gorenskega ko-
lovskega odnosa, s pogosto
gospo s 1. julijem. Nalov
pove oglasni oddelku »Jutra«.
22088

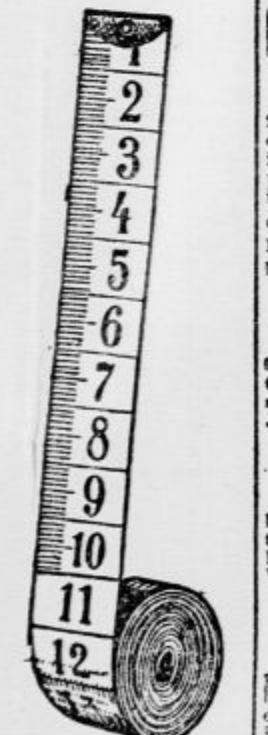
Opremljeno sobo
soba, v centru mesta
oddam takoj, boljši odnosi
soba. Separiran vhod in
kopalnica na razpolago. Na-
lov pove oglasni oddelku »Jutra«.
22042

Opremljeno sobico
soba, v centru mesta
oddam. Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22048

Sobo
s separiranim vhodom, v ce-
ni 250-300 Din šteti. Po-
rube na oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22066

Radi izpopolnitve v slovenščini
soba za 4-6 tednov po-
polno oskrbo pri slovenski
šolnici v Ljubljani ali kje
v bližnji okolici. — Popolniti
števila možnost konver-
zacije v ročnici, pouk v slov-
njem, v zameno za naučeni-
so. — Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra«.
22058

Vašo obleko po meri

Izdeluje po najno-
vejšem kroju
Atelje Sušnik
Šelenburgova ul. 1

Kabinet
oddam za 80 Din. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22272

Depin
Produkcija
Gospodine soprojato v Rhi-
niju s pogostimi kopi in šteti,
soba. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod znakom
»Jutra«.
22025

Gdč. Primorka
soba s pogostimi kopi in šteti,
soba. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod znakom
»Jutra«.
22030

Ločenka
soba s pogostimi kopi in šteti,
soba. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra« pod znakom
»Jutra«.
22035

Krasno sobo
soba s pogostimi kopi in šteti,
soba. Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra«.
22035

Čez počitnice
oddam sobo. Nalov v o-
glasnem oddelku »Jutra«.
22035

Opremljeno sobo
soba, blizu gorenskega ko-
lovskega odnosa, s pogosto
gospo s 1. julijem. Nalov
pove oglasni oddelku »Jutra«.
22088

Opremljeno sobo
soba, v centru mesta
oddam takoj, boljši odnosi
soba. Separiran vhod in
kopalnica na razpolago. Na-
lov pove oglasni oddelku »Jutra«.
22042

Opremljeno sobo
soba, v centru mesta
oddam takoj, boljši odnosi
soba. Separiran vhod in
kopalnica na razpolago. Na-
lov pove oglasni oddelku »Jutra«.
22042

Opremljeno sobico
soba, v centru mesta
oddam. Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22048

Sobo
s separiranim vhodom, v ce-
ni 250-300 Din šteti. Po-
rube na oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22066

Radi izpopolnitve v slovenščini
soba za 4-6 tednov po-
polno oskrbo pri slovenski
šolnici v Ljubljani ali kje
v bližnji okolici. — Popolniti
števila možnost konver-
zacije v ročnici, pouk v slov-
njem, v zameno za naučeni-
so. — Ponudbe na oglasni
oddelku »Jutra«.
22058

Vašo obleko po meri

Izdeluje po najno-
vejšem kroju
Atelje Sušnik
Šelenburgova ul. 1

Kratek klavir
ali piano v dobrem stan-
ju kupim. Najbolje po-
nujde je poslati na oglasni
oddelku »Jutra« pod znakom
»Klavir 1929«.
22034

Dobro klavir
lepo ogledalo in drugo na-
prodaj v Mariboru, Alek-
sandrova cesta 11/II, levo.
22086

Klavir
Proden kupite klavir, ogled-
te mojo zalogo prvotnih
klavirjev. Prodaja najceneje
in na najmanjši obroke. Z
družino, brez vsakega pri-
bita in brez vračunavanja ka-
kršnih obvez. Izposoje-
valnica Warblich, Ljubli-
na, Gregorčičeva 5 (blizu
Glabene Matice).
22047

Klavir
dobro ohranjen poceni za-
prodaj. Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22046

Kratek klavir
modernejši poceni. Do-
brje, Maribor, Franklškova
ulica 21.
22047

Kratek klavir
dobro ohranjen poceni pro-
daj. Nalov pri področju
»Jutra« v Celju.
22024

Prošnja!
Naprava se dama, ki je na-
šla lete »Londri« na ogled
pred jutrišnjim in jo vzia-
e seboj, da jo proti navedeni
odda v oglasnem oddelku
»Jutra«.
22013

Kam pa kam!
Slovenščini
ki prihajate v Split, oga-
site se v oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22026

Gostilna Nadrah
Višnja gora
tožni najfiniji razlog gra-
diti Pongrac in srbko por-
tugalko.
22030

Piljalci
Privatni piljalni zavod —
(Privat Lungenheilmittel) —
Sečeno dr. Pečnik, pošta
Rogaška Slatina. Zdravniki
priporočajo zavodi Prospekt
8. Din.
22022

Pisalne stroje
»Reinhold« prodaja na ob-
roke J. Gustodina, Maribor,
Ljubljana, Florjan-
ska ulica 9.
22040

Pisalni stroj
rabljen, ugodno proda Ver-
bič, Štritarjeva ulica, 22003

45 panjev čebel
Zakladništvo eksport, nem-
ce in Krajinčev, točilnico
in vse druge čebel. orodja
prodaj. Živali jako močna
in zdrava. Istotam napredaj
dobri pevec KANARCI. —
Ivan Prijatelj, Ponikve 69,
pošta Videm-Dobrepolje.
22033

Jazbečarji
krovnj oklepaj, črn, 6
tednov stari, napredaj. Po-
rube na oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22030

Papigo
ki govori, živijo in poje
ter druge vrste, afri-
kanske pičke prodaj. Vinko
Vidmar, Zelena jama 197.
22030

Opico
popolnoma kroke, prilje-
bno igrače za otroke pro-
da Vinko Vidmar, Zelena
jama št. 197 pri Ljubljani.
22040

4 odrasle pave
3 samice in samice za 800
Din proda Jufimov, Slična.
22045

Jazbečar, braka
mlička, oskrbovan, odmega
leta starost kurim. Nalov
v oglasnem oddelku »Jutra«
22122, št. 166/L

Odejo
vata, izdelovane in popra-
vijo. — Rožna ulica št. 19.
22090

Entlanje
izvešje hitro po 1 Din od
metra. U. M. v. n. e. Novi
Volmat, Vodmatska ulica
22122, št. 166/L

Stroji
2 elektromotorja
za istomerni tok 6 in 6 1/2
K.S., 220 volt, jako dobro
opremljena, pramo pro-
daj. V. Bizjak i drag-
tvoznica Keksa, Zagreb,
Savaka 20.
21733

Pletilni stroj
Štev. 8/50 ali 7/40, skoraj
nov, napredaj. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22080

Ženski šivalni stroj
dobro ohranjenega proda
Skand, Dravljice št. 125.
22140

Pletilne stroje
Jacquard 9/50 škrat, 2 oem-
ključna št. 12/27, 8/30 pro-
dam. — Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22042

Pletilne stroje
8/32 in 8/32 prodaj. Kupce
dobro delo ogovarja. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22059

Hotelski sluga
zmožen nemščine,
se išče.
Hotel Štrukelj.

Več peči
proda
Hotel Štrukelj.

Brezplačen
prospekt
informacije in filma, savi-
dila za pot k filmu, na
sveti za uspeh pri filmu,
projekti in predračuni v
filmu. Odkupimo dobre
filmske ideje. Pitate za-
»Kompas«, Beograd, post
pretinac 433.
22062

Pozor, trgovci
in gospodinjice!
Za vkuhanje
CELLOPHAN
Higijenska posredna opna
najboljša saporja za vse
namizne in šole, nepo-
pušljiva za vonj in bakte-
rije. Najsigurnejše očuva
nje svežine, stalna kontrola
kvalitete. V vodi raz-
topljiva. Absolutno steri-
lna. Najboljše sredstvo
za zapiranje steklenic, na-
močno peramentno. Dobiva
se v vseh trgovinah. —
Zastopstvo za SRS:
Braća Weiser
Zagreb, Marovaška ulica 5.
22061

Kratek klavir
modernejši poceni. Do-
brje, Maribor, Franklškova
ulica 21.
22047

Kratek klavir
dobro ohranjen poceni pro-
daj. Nalov pri področju
»Jutra« v Celju.
22024

Prošnja!
Naprava se dama, ki je na-
šla lete »Londri« na ogled
pred jutrišnjim in jo vzia-
e seboj, da jo proti navedeni
odda v oglasnem oddelku
»Jutra«.
22013

Kam pa kam!
Slovenščini
ki prihajate v Split, oga-
site se v oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22026

Gostilna Nadrah
Višnja gora
tožni najfiniji razlog gra-
diti Pongrac in srbko por-
tugalko.
22030

Piljalci
Privatni piljalni zavod —
(Privat Lungenheilmittel) —
Sečeno dr. Pečnik, pošta
Rogaška Slatina. Zdravniki
priporočajo zavodi Prospekt
8. Din.
22022

Pisalne stroje
»Reinhold« prodaja na ob-
roke J. Gustodina, Maribor,
Ljubljana, Florjan-
ska ulica 9.
22040

Pisalni stroj
rabljen, ugodno proda Ver-
bič, Štritarjeva ulica, 22003

45 panjev čebel
Zakladništvo eksport, nem-
ce in Krajinčev, točilnico
in vse druge čebel. orodja
prodaj. Živali jako močna
in zdrava. Istotam napredaj
dobri pevec KANARCI. —
Ivan Prijatelj, Ponikve 69,
pošta Videm-Dobrepolje.
22033

Jazbečarji
krovnj oklepaj, črn, 6
tednov stari, napredaj. Po-
rube na oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22030

Papigo
ki govori, živijo in poje
ter druge vrste, afri-
kanske pičke prodaj. Vinko
Vidmar, Zelena jama 197.
22030

Opico
popolnoma kroke, prilje-
bno igrače za otroke pro-
da Vinko Vidmar, Zelena
jama št. 197 pri Ljubljani.
22040

4 odrasle pave
3 samice in samice za 800
Din proda Jufimov, Slična.
22045

Jazbečar, braka
mlička, oskrbovan, odmega
leta starost kurim. Nalov
v oglasnem oddelku »Jutra«
22122, št. 166/L

Odejo
vata, izdelovane in popra-
vijo. — Rožna ulica št. 19.
22090

Entlanje
izvešje hitro po 1 Din od
metra. U. M. v. n. e. Novi
Volmat, Vodmatska ulica
22122, št. 166/L

Čas je zlato!
Pred nakupom ogledajte si ve-
liko izbire po najnižji ceni.

Pletilni stroj
Štev. 8/50 ali 7/40, skoraj
nov, napredaj. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22080

Ženski šivalni stroj
dobro ohranjenega proda
Skand, Dravljice št. 125.
22140

Pletilne stroje
Jacquard 9/50 škrat, 2 oem-
ključna št. 12/27, 8/30 pro-
dam. — Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22042

Pletilne stroje
8/32 in 8/32 prodaj. Kupce
dobro delo ogovarja. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22059

Hotelski sluga
zmožen nemščine,
se išče.
Hotel Štrukelj.

Več peči
proda
Hotel Štrukelj.

Brezplačen
prospekt
informacije in filma, savi-
dila za pot k filmu, na
sveti za uspeh pri filmu,
projekti in predračuni v
filmu. Odkupimo dobre
filmske ideje. Pitate za-
»Kompas«, Beograd, post
pretinac 433.
22062

Pozor, trgovci
in gospodinjice!
Za vkuhanje
CELLOPHAN
Higijenska posredna opna
najboljša saporja za vse
namizne in šole, nepo-
pušljiva za vonj in bakte-
rije. Najsigurnejše očuva
nje svežine, stalna kontrola
kvalitete. V vodi raz-
topljiva. Absolutno steri-
lna. Najboljše sredstvo
za zapiranje steklenic, na-
močno peramentno. Dobiva
se v vseh trgovinah. —
Zastopstvo za SRS:
Braća Weiser
Zagreb, Marovaška ulica 5.
22061

Kratek klavir
modernejši poceni. Do-
brje, Maribor, Franklškova
ulica 21.
22047

Kratek klavir
dobro ohranjen poceni pro-
daj. Nalov pri področju
»Jutra« v Celju.
22024

Prošnja!
Naprava se dama, ki je na-
šla lete »Londri« na ogled
pred jutrišnjim in jo vzia-
e seboj, da jo proti navedeni
odda v oglasnem oddelku
»Jutra«.
22013

Kam pa kam!
Slovenščini
ki prihajate v Split, oga-
site se v oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22026

Gostilna Nadrah
Višnja gora
tožni najfiniji razlog gra-
diti Pongrac in srbko por-
tugalko.
22030

Piljalci
Privatni piljalni zavod —
(Privat Lungenheilmittel) —
Sečeno dr. Pečnik, pošta
Rogaška Slatina. Zdravniki
priporočajo zavodi Prospekt
8. Din.
22022

Pisalne stroje
»Reinhold« prodaja na ob-
roke J. Gustodina, Maribor,
Ljubljana, Florjan-
ska ulica 9.
22040

Pisalni stroj
rabljen, ugodno proda Ver-
bič, Štritarjeva ulica, 22003

45 panjev čebel
Zakladništvo eksport, nem-
ce in Krajinčev, točilnico
in vse druge čebel. orodja
prodaj. Živali jako močna
in zdrava. Istotam napredaj
dobri pevec KANARCI. —
Ivan Prijatelj, Ponikve 69,
pošta Videm-Dobrepolje.
22033

Jazbečarji
krovnj oklepaj, črn, 6
tednov stari, napredaj. Po-
rube na oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22030

Papigo
ki govori, živijo in poje
ter druge vrste, afri-
kanske pičke prodaj. Vinko
Vidmar, Zelena jama 197.
22030

Opico
popolnoma kroke, prilje-
bno igrače za otroke pro-
da Vinko Vidmar, Zelena
jama št. 197 pri Ljubljani.
22040

4 odrasle pave
3 samice in samice za 800
Din proda Jufimov, Slična.
22045

Jazbečar, braka
mlička, oskrbovan, odmega
leta starost kurim. Nalov
v oglasnem oddelku »Jutra«
22122, št. 166/L

Odejo
vata, izdelovane in popra-
vijo. — Rožna ulica št. 19.
22090

Entlanje
izvešje hitro po 1 Din od
metra. U. M. v. n. e. Novi
Volmat, Vodmatska ulica
22122, št. 166/L

Čas je zlato!
Pred nakupom ogledajte si ve-
liko izbire po najnižji ceni.

Pletilni stroj
Štev. 8/50 ali 7/40, skoraj
nov, napredaj. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22080

Ženski šivalni stroj
dobro ohranjenega proda
Skand, Dravljice št. 125.
22140

Pletilne stroje
Jacquard 9/50 škrat, 2 oem-
ključna št. 12/27, 8/30 pro-
dam. — Nalov v oglasnem
oddelku »Jutra«.
22042

Pletilne stroje
8/32 in 8/32 prodaj. Kupce
dobro delo ogovarja. Nalov v
oglasnem oddelku »Jutra«.
22059

Hotelski sluga
zmožen nemščine,
se išče.
Hotel Štrukelj.

Več peči
proda
Hotel Štrukelj.

Brezplačen
prospekt
informacije in filma, savi-
dila za pot k filmu, na
sveti za uspeh pri filmu,
projekti in predračuni v
filmu. Odkupimo dobre
filmske ideje. Pitate za-
»Kompas«, Beograd, post
pretinac 433.
22062

Pozor, trgovci
in gospodinjice!
Za vkuhanje
CELLOPHAN
Higijenska posredna opna
najboljša saporja za vse
namizne in šole, nepo-
pušljiva za vonj in bakte-
rije. Najsigurnejše očuva
nje svežine, stalna kontrola
kvalitete. V vodi raz-
topljiva. Absolutno steri-
lna. Najboljše sredstvo
za zapiranje steklenic, na-
močno peramentno. Dobiva
se v vseh trgovinah. —
Zastopstvo za SRS:
Braća Weiser
Zagreb, Marovaška ulica 5.
22061

Kratek klavir
modernejši poceni. Do-
brje, Maribor, Franklškova
ulica 21.
22047

Kratek klavir
dobro ohranjen poceni pro-
daj. Nalov pri področju
»Jutra« v Celju.
22024

Prošnja!
Naprava se dama, ki je na-
šla lete »Londri« na ogled
pred jutrišnjim in jo vzia-
e seboj, da jo proti navedeni
odda v oglasnem oddelku
»Jutra«.
22013

Kam pa kam!
Slovenščini
ki prihajate v Split, oga-
site se v oglasni oddelku »Jutra«
pod znakom »Jutra«.
22026

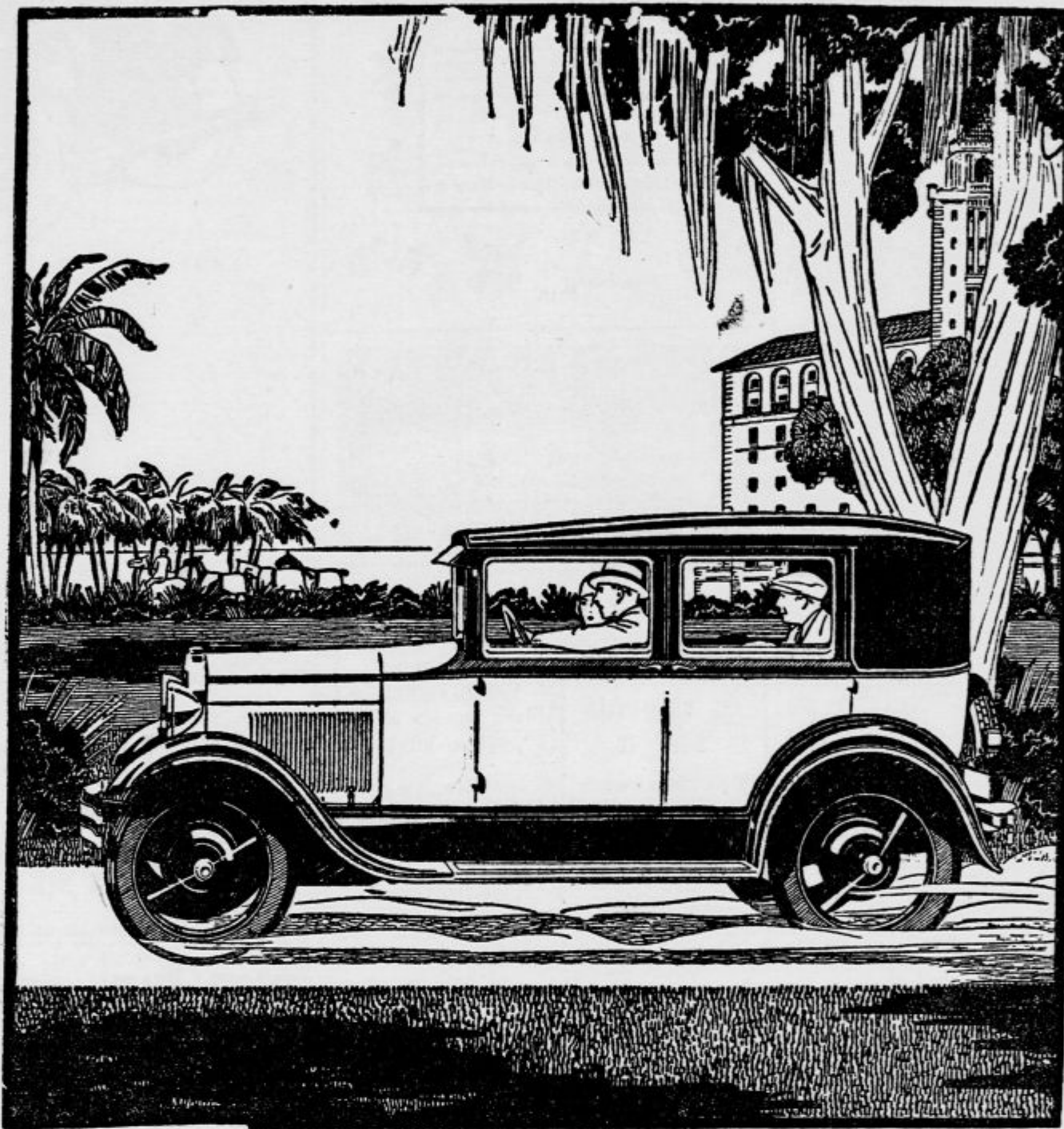
Gostilna Nadrah
Višnja gora
tožni najfiniji razlog gra-
diti Pongrac in srbko por-
tugalko.
22030

Piljalci
Privatni piljalni zavod —
(Privat Lungenheilmittel) —
Sečeno dr. Pečnik, pošta
Rogaška Slatina. Zdravniki
priporočajo zavodi Prospekt
8. Din.
22022

Pisalne stroje
»Reinhold« prodaja na ob-
roke J. Gustodina, Maribor,
Ljubljana, Florjan-
ska ulica 9.
22040

</

Sedi h krmilu in uživaj zadovoljstvo nad vožnjo tega izvrstnega voza

Veselite se, voditi novi Fordov voz, ne zavisi samo od njegove hitrosti, sigurnosti, komforta, njegove zanesljivosti, lepote njegovih linij in barve, temveč tudi od zadovoljstva, katero Vam nudi med vožnjo.

Takoj, ko prvič startate, imate občutek, da je to ne- navadno brzi in sposoben voz, kateri Vam služi ob vsaki priliki in za vsako potrebo ter predstavlja novo, živo, polno silo v prometu, tako na vzponih, kakor tudi na odprti cesti.

Kmalu vidite sami, kako raste Vaše resnično navdušenje za no-

vi Ford, katero je globlje, kot samo priznanje za njegovo službo. Premisljate, dali še ostanete pri krmilu — da vozite samo radi užitka v vožnji — da spoznate zopet moč, si- gurnost in popolno kontrolo, katero imate v rokah, ako upravljate ta izvanredni voz.

Medtem ko opazujete delovanje novega Forda, prouču- jete njegovo zanesljivost, začnete spoznavati, da ni tukaj samo en nov avtomobil — ne samo en novi model — temveč najbolj dovršen izraz popolnoma nove ideje mo- dernega, gospodarskega prometnega sredstva.

Posebneosti novega Ford avtomobila:

Popolnoma jeklena karoserija.
Krasne, prikupljive linije.
Velika izbira barv.
95—105 km na uro. 40 K. S.
Izvanredna akceleracija.
Stirikolesne zavore.
Nova prečna peresa.
Houdaille hidravlični amortizerji.
9—11 litrov bencina na 100 km.
Nerazdrobljivo Triplex steklo v vetrobranu.
Zanesljivost in nizki vzdrževalni stroški.

Prodajne cene:

Phaeton	Dinarjev	48.800.—
Roadster	"	48.000.—
Trgovski-Coupe	"	56.000.—
Standard-Coupe	"	57.800.—
Sport-Coupe	"	57.800.—
Tudor Sedan s 2 vratmi	"	56.100.—
Fordor Sedan s 4 vratmi	"	63.200.—

Loco južne kraje Jugoslavije 900 dinarjev dražje.
Netto brez odbitka za plačilo v gotovini.

FORD MOTOR COMPANY, TRIESTE

